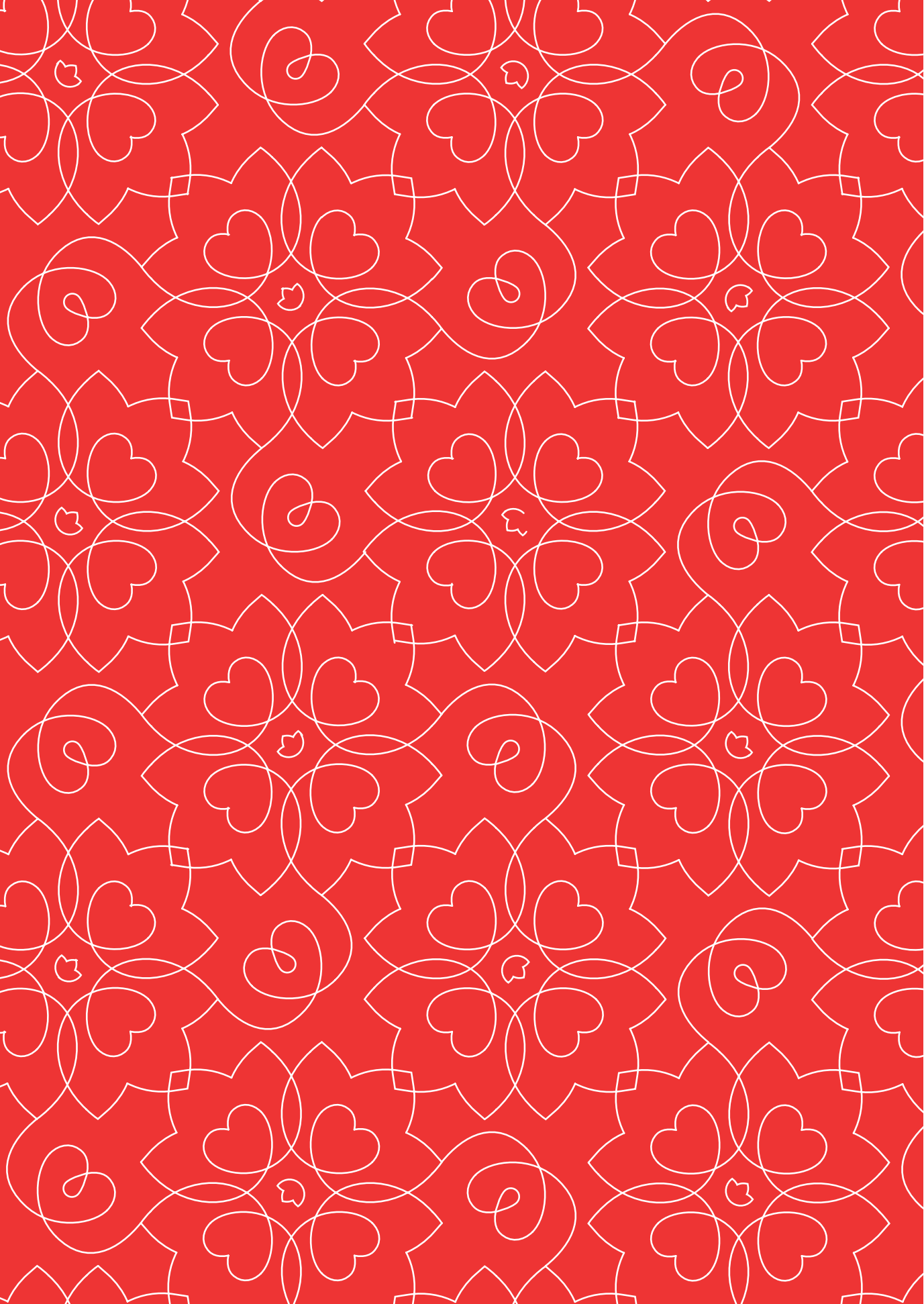


CAHUL

CAPITALA  
CULTURAL-  
CREATIVĂ  
A REPUBLICII  
MOLDOVA



2022-2030



CAHUL

CAPITALA  
CULTURAL-  
CREATIVĂ  
A REPUBLICII  
MOLDOVA

2022-2030



PRIMĂRIA  
MUNICIPIULUI CAHUL

Publicație executată în cadrul programului:  
„Elaboration of the Cultural Development  
Strategy of Cahul municipality”

**Editori:**

Primăria mun. Cahul  
Silvia Strelciuc, expert național  
Simona Neumann, expert internațional

**Traducere:**

Simona Neumann, expert internațional

**Design machetă:**

Anna Vasina

**Font:**

Onest  
[onest.md](http://onest.md)

**Foto Credits:**

[vizit.md](http://vizit.md)

**Tipar:**

Bons Offices  
Tiraj 200 ex.

# CUPRINS

descoperă regiunea

6

Introducere

1.

32

Prezentarea municipiului Cahul

implementarea schimbării

132

Metodologie

2.

138

Analiza SWOT

144

Viziune, misiune și valori

146

Obiective strategice și specifice

160

Plan de acțiuni

178

Rezumatul pilonilor strategiei

182

Anexe



Finanțat de  
Uniunea Europeană



PRIMĂRIA  
MUNICIPIULUI CAHUL



REGIUNEA  
Cahul

## 1. Introducere

Context

Factori care asigură succesul

Viziune

Obiective strategice

Domenii prioritare de intervenție

## 2. Prezentarea municipiului Cahul

Descrierea orașului și a regiunii

Cartografierea părților interesate  
din domeniul cultural

# 1.

Strategia „Cahul – capitala cultural-creativă a Republicii Moldova, 2022-2030” este un document de politici publice al Administrației Publice Locale (APL) Cahul elaborat participativ, care constituie baza planificării și intervențiilor culturale prioritare.

Strategia prevede acțiuni pentru o dezvoltare culturală coerentă, integrată și eficientă, capabilă să asigure municipiului și regiunii Cahul premise de a deveni principalul pol de creștere cultural-creativ și de a-și consolida imaginea de capitală culturală a țării. Unul din vectorii strategiei este extinderea amplitudinii activităților culturale la nivel transfrontalier și european pentru valorificarea eficientă a înfrățirilor și cooperărilor internaționale în scopul creșterii calității și diversității serviciilor culturale și a alinierii acestora la standardele internaționale.

Prezenta strategie culturală reprezintă primul studiu elaborat în urma unor serii de consultări la scară largă a populației municipiului și regiunii Cahul cu privire la configurația ecosistemului cultural, determinarea dinamicii de dezvoltare a sectoarelor culturale și identificarea axelor strategice prioritare în corespondență cu nevoile instituțiilor și structurilor implicate în sector, pe de o parte, și a diferitelor categorii de cetățeni, pe de alta. Prezentul document de politici publice este elaborat în cadrul programului EU4Culture al Institutului Goethe, finanțat de Uniunea Europeană. În procesul de lucru s-a ținut

cont de poziționarea Culturii în contextul economic și social specifice municipiului și regiunii Cahul, abordarea-cadru fiind una transversală, ce vizează teritoriul Cahul ca ecosistem ce înglobează: economia, cultura, industriile creative, tineretul, mediul, turismul etc.

Principiile care stau la baza elaborării strategiei sunt:

- Participarea – asigurată prin atragerea și implicarea diferitor categorii de populație la toate etapele procesului;
- Incluziunea – asigurată prin respectarea echității și accesului liber la serviciile culturale a tuturor categoriilor de cetățeni, inclusiv a acelor din grupurile vulnerabile;
- Sustenabilitatea – asigurată prin măsuri pe termen lung menite să stimuleze dezvoltarea industriilor cultural-creative durabile în spațiu și timp;
- Cooperarea și consolidarea capacităților – dezvoltarea abilităților și rețelelor din sectorul cultural și ale factorilor decizionali relevanți pentru a sprijini implicarea comunităților și a asigura o creștere incluzivă;
- Comunicarea activă a informațiilor despre progresul elaborării și implementării strate-

giei și diseminarea cunoștințelor și practicilor pozitive de promovare a culturii și industriilor culturale.

Regiunea Cahul ca o regiune-cheie, se implică activ în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova, iar prin implementarea prezentei Strategii, vom contribui gradual la implementarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, în special Capitolele 23-26 ale acestuia.

**De ce Municipiul Cahul are nevoie de o strategie culturală?**

**Cum ar putea intervențiile culturale planificate să sprijine procesul de transformare a sectorului cultural-creativ într-un motor de dezvoltare locală/regională?**

**De ce Municipiul Cahul își asumă rolul de pionerat în domeniul dat?**

Sunt principalele întrebări care au stat la baza definirii filosofiei Strategiei Culturale „Cahul – Capitala Cultural-Creativă a Republicii Moldova, 2022-2030”.

Municipiul Cahul este cel mai mare oraș din zona de sud a țării și reprezintă un motor pentru spațiul rural din apropiere. Printr-o cooperare armonioasă, orașul și regiunea Cahul pot deveni un laborator de dezvoltare a sectorului cultural-creativ și un model pentru Republica Moldova. În acest scop Municipiul Cahul își propune să devină capitala cultural-creativă a Republicii Moldova. Acest deziderat are la bază faptul că deja în prezent orașul Cahul este perceput drept capitala culturală a țării datorită gradului avansat de dezvoltare a instituțiilor culturale, a paletei largi a serviciilor culturale prestate, a multitudinii evenimentelor și festivalurilor internaționale desfășurate în Cahul. Municipiul dispune de o infrastruc-

tură culturală caracterizată prin numărul ridicat al instituțiilor existente și diversitatea lor și un sector activ al organizațiilor independente și industriilor creative aflat într-o dinamică constantă.

Strategia culturală vine cu o abordare sistemică, reprezentând o agendă comună pentru toți actorii cheie implicați în domeniul culturii, și anume: instituțiile de stat, organizațiile private, sectorul civic și organizațiile independente, cetățenii. Este vorba de o agendă transformatoare, care prevede rezultate tangibile în sectorul economiei și în bunăstarea populației, grație impulsiei sectorului cultural-creativ.

Procesul de elaborare a Strategiei Culturale a permis identificarea unei viziuni strategice sistemice și integrate, care nu exista până acum. Viziunea acesteia catalizează procesul de transformare a Municipiului Cahul în capitală cultural-creativă a Republicii Moldova cu intenția de a accede mai departe, în rândul Capitalelor Europene ale Culturii, Cahul devenind astfel un pol de excelență creativ în partea de Est a Europei.

Ultimele evenimente cauzate de războiul din Ucraina au determinat implicarea activă a regiunii Cahul în gestionarea fluxului refugiaților ucraineni – Cahul aflându-se în vecinătatea Ucrainei (prin punctul de trecere a frontierei Reni/ Ucraina-Giurgiulești/ Moldova) – creându-se astfel o nouă necesitate. În acest sens, APL și comunitatea orașului Cahul

sunt pregătite să își asume rolul de lider regional în promovarea securității în cadrul Parteneriatului Estic prin impulsivitatea cooperării transfrontaliere. Prioritară în acest sens este cooperarea cu regiunea Odesa din Ucraina prin implicarea instituțiilor cu care sunt deja dezvoltate relații de lungă durată: universități și centre academice din Izmail și Odesa, organizații ale societății civile din Reni, Izmail ș.a.

Strategia Culturală a Municipiului Cahul evidențiază, printre altele, oportunitățile reale de conectare cu proiecte culturale europene, acesta fiind și cazul proiectului „MoldArte”, lansat în mai 2022, la Chișinău. Este un proiect finanțat de rețeaua europeană EUNIC prin programul „Spații Europene de Cultură” și este organizat de Institutul Cultural Român în colaborare cu Goethe-Institut București, Ambasada Austriei din Republica Moldova și Delegația Uniunii Europene din Republica Moldova. Proiectul își propune să testeze și să implementeze modele inovatoare de colaborare în cultură între actorii europeni – membrii EUNIC și delegațiile UE – și partenerii locali din țările non-UE, urmărind obiectivele strategice ale Uniunii Europene, pe de o parte, și modul de abordare a relațiilor culturale internaționale, pe de alta. EUNIC – Institutele Naționale pentru Cultură ale Uniunii Europene – este rețeaua europeană de institute culturale naționale din toate statele membre ale UE și din țările asociate care are în prezent 38 de membri. Prin intermediul unei platforme online, artiștii



din Cahul și din Republica Moldova vor stabili conexiuni cu alți profesioniști din diferite țări pentru abordarea problemelor sociale cu care se confruntă artiștii independenți și identificarea unor soluții viabile.

Republica Moldova este în proces de aderare la Uniunea Europeană, fiind pe calea obținerii statutului de țară candidată la aderarea în UE. Implementarea Strategiei Culturale a Municipiului Cahul va duce la implicarea pleneră a actorilor locali în realizarea acțiunilor din domeniile educație, cultură, contribuind astfel la realizarea Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană (Capitolul 23: Cooperarea în materie de învățământ, formare, multilingvism, tineret și sport; Capitolul 25: Cooperarea în domeniul culturii, al politicii audiovizuale și al mass media ș.a.)

Strategia „Cahul – Capitala Cultural-Creativă a Republicii Moldova, 2022-2030” este produsul activității echipei de planificare strategică locală coordonată de Primăria Municipiului Cahul cu suportul unor experți independenți atrași în proces. Strategia este formulată în corespondență cu metodologia propusă și acceptată la nivel european, iar perioada procesului de planificare strategică a fost noiembrie 2021-mai 2022. Aria de intervenție a strategiei depășește limitele geografice ale municipiului Cahul ca unitate administrativ-teritorială de nivel I (APL de nivel I) din Republica Moldova. Activitățile planificate vin să dezvolte regiunea Cahul, o regiune neconven-

țională, care include teritoriul raionului Cahul (APL de nivel II) și a localităților adiacente din raioanele Cantemir, Taraclia și Vulcănești conform proiectelor prioritare de dezvoltare interregională. Pe anumite segmente acțiunile planificate țintesc o arie geografică și mai mare – regiunea de sud a țării, inclusiv teritoriul UTA Gagauzia, creând premise și un model de dezvoltare a sectorului cultural-creativ eficient într-un spațiu geografic extins.



Amplasarea municipiului Cahul pe harta Republicii Moldova

## Municipiul Cahul: oraș – pol de creștere regională

„Programul Național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova” aprobat de Guvernul Republicii Moldova la 16.12.2020 are ca obiectiv general crearea în Republica Moldova a unei rețele de orașe – poli de creștere regională, atractive pentru locuitori, antreprenori și vizitatori care generează creștere, ocupare a forței de muncă și stimulează dezvoltarea zonelor teritoriale adiacente. Municipiul Cahul este unul din poli de creștere regională, care acum se dezvoltă intens și își consolidează potențialul de creștere regională grație Programului EU4Moldova: regiuni-cheie. Grazie suportului Uniunii Europene, Municipiul Cahul devine un motor de creștere economică în regiunea de sud a Republicii Moldova, contribuind la propagarea creșterii și dezvoltării în zonele rurale vecine, dar și mai îndepărtate pe o rază ce acoperă 2-3 Unități Administrative-Teritoriale de nivel II (raioane). Astfel, Strategia Culturală „Cahul – Capitala Cultural-Creativă a Republicii Moldova, 2022-2030” vine cu soluții eficiente, care vor genera efecte de dezvoltare a sectorului cultural-creativ pe un areal geografic mult mai mare decât acela referitor strict la teritoriul Municipiul Cahul, impulsionând, astfel, viața culturală în regiunea de sud a țării.



Certificat de membru al UNESCO GNLC (Rețeaua Globală a orașelor care învață pe tot parcursul vieții)  
 sursă: Primăria mun. Cahul  
 2020



Sesiune de instruire  
 sursa: Primăria mun. Cahul  
 2021

rea unor orașe incluzive, sigure, rezistente și durabile și pot contribui la realizarea „Agendei 2030”. Coordonatorul rețelei UNESCO este Institutul de Învățare pe tot Parcursul Vieții. Municipiul Cahul ia parte activă la activitățile rețelei și este gata să împărtășească experiența de lucru cu adulții și cea de elaborare și implementare a Strategiei „Cahul – Capitala Cultural-Creativă a Republicii Moldova, 2022-2030” cu localitățile din Republica Moldova.

### Rețeaua de înfrățiri și cooperări internaționale

În ultimii 10 ani Municipiul Cahul a lansat un proces de cooperare internațională prin semnarea a 18 acorduri de înfrățire cu localități din Europa și de pe alte continente. Jumătate din aceste înfrățiri sunt dezvoltate cu localitățile din România, și anume cu orașele/municipiile Galați, Brăila, Bîrlad, Te-

### Municipiul Cahul – primul oraș din Republica Moldova recunoscut ca „Oraș care învață”

Rețeaua globală UNESCO a „Orașelor care învață” include 230 orașe din 64 de țări. Municipiul Cahul a devenit membru al rețelei globale în anul 2020, demonstrând că politicile și practicile eficiente de învățare pe tot parcursul vieții pot sprijini dezvolta-

cuci, Vaslui, Câmpina, Iași, Medgidia și Constanța. Cahul cooperează și cu localitățile Ismail (Ucraina); Port-sur-Saone (Franța); Leiria (Portugalia); Siauliai și Jelgava (Lituania), Bankia (Bulgaria), Novosondetc (Polonia), Carmagnola (Italia) și Tomi (Japonia). În mare parte, cooperările vizează domeniul cultural. Elaborarea strategiei culturale va permite structurarea și coagularea inițiativelor de cooperare, stabilirea priorităților bi- și multilaterale și încadrarea acțiunilor într-un plan complex și detaliat de măsuri pe termen lung. Strategia va aborda și alte cooperări în baza unor înțelegeri cu orașele, promovând activ oportunitatea de a colabora cu orașele care dețin titlul de Capitală Europeană a Culturii, cum ar fi Timișoara 2023 din România.

O altă prioritate este lansarea cooperării cu orașele din țările Parteneriatului Estic implicate în procesul de elaborare a strategiilor culturale și dezvoltarea



Festivalul Internațional „Nufărul Alb”  
sursa: Primăria mun. Cahul  
2019

de parteneriate în cadrul Programului EU4Culture. Este vorba de următoarele cooperări:

- a. Charentsavan, Ijevan, Sevan din Armenia:
- b. Khirdalan, Lankaran, Shaki din Azerbaijan:
- c. Kutaisi, Poti, Zugdidi din Georgia
- d. Poltava, Rivne, Vinnytsia din Ucraina
- e. Extinderea cooperării cu Orhei, Republica Moldova

### Parteneriate culturale internaționale

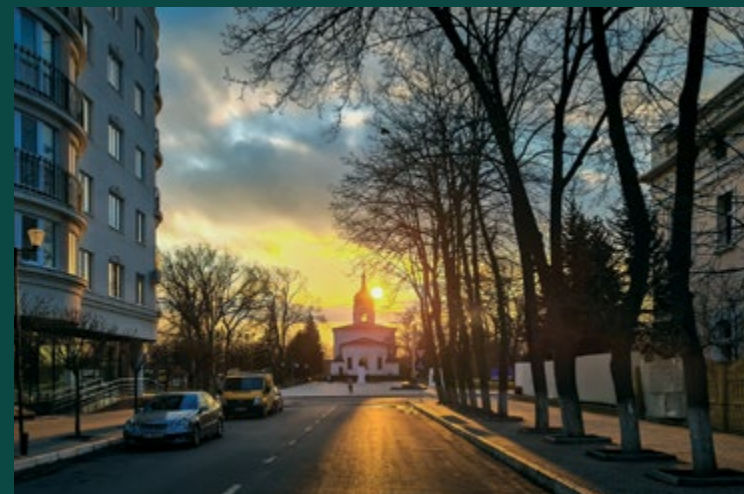
- Federația Națională Sportivă de Majorete este membră a Federației Internaționale Europene NBTA Franța și își are sediul în municipiul Cahul din Republica Moldova;
- Festivalul Internațional de Muzică și Dans Popular „Nufărul Alb” desfășurat la Cahul este membru al Consiliului Internațional al

Organizațiilor de Folclor, Festivaluri și Arte Populare (C.I.O.F.F.), partener al UNESCO;

- Uniunea Muzicienilor Clasici „Crescendo” din Moldova are sediul național în mun. Cahul;
- Festivalul Internațional de Film Documentar de Schimbare Socială MOLDOX se organizează în mod tradițional la Cahul, în colaborare cu Centrul Cultural German „Akzente”, Institutul Goethe, Forumul Cultural Austriac, Institutul Cultural Român și cu alți parteneri internaționali;
- Existența unei cooperări fructuoase a Primăriei Municipiului Cahul cu Consatul General al României la Cahul în organizarea evenimentelor culturale. Ca urmare a acestui parteneriat la Cahul se organizează evenimente culturale cu participarea artiștilor europeni.

### **Strategia Culturală Cahul – un cadru de corelare și sinergie cu diverse proiecte locale**

Încă din faza elaborării strategiei s-a avut în vedere corelarea și atragerea în proces a proiectelor care pot aduce plusvaloare în anumite sectoare conexe.



Vedere spre Parcul Central  
„Grigore Vieru”  
sursă: Primăria mun. Cahul  
2022

Este vorba, de exemplu de proiectul „EU4Moldova: Startup City Cahul”, finanțat de Uniunea Europeană. Acesta este un proiect de dezvoltare regională, prin care urmează a fi creat la Cahul EU4Innovation Centre – un centru regional de excelență în IT, care va încuraja utilizarea tehnologiilor informaționale în toate domeniile vieții publice. Corelarea cu acest proiect va presupune identificarea soluțiilor de digitalizare a serviciilor cultural-creative, conectarea lor cu sectorul de servicii creative și IT și promovarea acestor servicii atât în zona de sud a țării, cât și la nivel național și internațional. Asigurarea sinergiei cu diverse proiecte asigură un proces creator de cercetare a acțiunilor comune pentru stimularea efectelor și a unui impact mai mare în dezvoltarea multisectorială a municipiului și regiunii-cheie Cahul.

În anul 2030 Municipiul Cahul va deveni Capitala Cultural-Creativă a Republicii Moldova, un pol de excelență creativ în partea de Est a Europei, cu o cultură diversificată și contemporană, conexată la valorile europene, conectată la mediul internațional, digitalizată, care valorifică patrimoniul intangibil al tradițiilor și obiceiurilor locului, contribuind la bunăstarea cetățenilor și la creșterea calității vieții astfel încât este încurajată rămânerea tinerilor în oraș, acesta devenind atractiv pentru profesioniștii din țară și din afara ei. În consecință, Cultura devine un motor de dezvoltare urbană a Municipiului Cahul.

1. Modernizarea infrastructurii culturale pentru diversificarea serviciilor și creșterea calității actului creativ;
2. Încurajarea dezvoltării antreprenoriatului cultural creativ;
3. Asigurarea participării și a accesului tuturor cetățenilor orașului la actul cultural;
4. Dezvoltarea relațiilor culturale internaționale și a dimensiunii europene a sectorului cultural;
5. Creșterea vizibilității naționale și internaționale a produselor și serviciilor culturale-creative
6. Consolidarea guvernantei și asigurarea sustenabilității sectorului cultural;

Domeniile prioritare de intervenție vin să depășească principalele provocări identificate în urma analizei diagnostic. Acestea sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Domenii de intervenție/ obiective strategice	Direcții/obiective specifice
<p><b>1</b> Modernizarea infrastructurii culturale pentru diversificarea serviciilor și creșterea calității actului creativ</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Renovarea și dezvoltarea spațiilor publice destinate activităților culturale</li> <li>• Sprijinirea constantă a protecției, promovării și restaurării patrimoniului cultural ca factor fundamental al afirmării identității culturale</li> <li>• Încurajarea creativității și inovației artistice pentru asigurarea unui climat favorabil dezvoltării culturale și economico-sociale a comunității</li> <li>• Eficientizarea managementului serviciilor culturale</li> </ul>
<p><b>2</b> Dezvoltarea sectorului industriilor creative și încurajarea antreprenoriatului cultural creativ</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Încurajarea atragerii investițiilor private în cultură</li> <li>• Crearea premizelor pentru transformarea Palatului de Cultură „Nicolae Botgros” din Municipiul Cahul în Hub Cultural-creativ</li> <li>• Implicarea mediului academic și creșterea rolului organizațiilor societății civile în dezvoltarea serviciilor culturale creative</li> </ul>
<p><b>3</b> Asigurarea participării și accesului tuturor cetățenilor orașului și regiunii la actul cultural</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sprijinirea educației culturale și a consumului cultural colectiv prin promovarea unei vieți culturale incluzive, active în cartiere și în comunități dezavantajate</li> <li>• Facilitarea participării la cultură a tuturor categoriilor sociale, contribuind astfel la creșterea calității vieții cetățenilor, a coeziunii sociale și a respectului pentru diversitate</li> <li>• Stimularea extinderii cooperării intra- și intersectoriale întru sporirea participării publicului</li> </ul>



Domenii de intervenție/ obiective strategice	Direcții/obiective specifice
<p>4 Dezvoltarea relațiilor culturale internaționale și a dimensiunii europene a sectorului cultural</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Valorificarea potențialului de colaborare culturală cu localitățile înfrățite</li> <li>• Consolidarea rolului de lider regional și stimularea cooperării în spațiul Euroregiunii „Dunărea de Jos”</li> <li>• Dinamizarea relațiilor culturale internaționale, inclusiv în cadrul Parteneriatului Estic</li> </ul>
<p>5 Creșterea vizibilității regionale, naționale și internaționale a produselor și serviciilor culturale creative și turistice</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Crearea și dezvoltarea unui mecanism eficient de promovare a ofertei culturale în rândul populației (offline și online)</li> <li>• Aplicarea instrumentelor de digitalizare a serviciilor culturale</li> <li>• Promovarea destinației cultural turistice Cahul și a proiectelor/evenimentelor culturale emblematice</li> </ul>
<p>6 Consolidarea guvernării și asigurarea sustenabilității sectorului cultural</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Includerea culturii ca și componentă cheie în strategiile de dezvoltare locale și regionale devenind un model și inspirație a nivel național</li> <li>• Crearea mecanismelor instituționale și financiare de asigurare a durabilității investițiilor și procesului de realizare al strategiei culturale</li> <li>• Cooperarea Municipiului Cahul cu instituțiile naționale din domeniul culturii și promovarea ideii de instituire a Capitalei Naționale a Culturii la Cahul</li> </ul>



Municipiul Cahul este unul dintre cele mai mari și importante orașe din Republica Moldova, centru academic, economic, socio-cultural cu un potențial enorm de dezvoltare în toate domeniile, inclusiv cel al industriilor culturale și creative.

Localitatea este situată în partea de sud-vest a Republicii Moldova pe un platou din preajma râului Prut la 175 km de Chișinău, capitala țării. Orașul se învecinează cu România, la doar 7 km fiind amplasat punctul de trecere a frontierei „Cahul-Oancea (Ro)”. Cele mai apropiate orașe din afara țării sunt: Galați (România) amplasat la circa 60 km și orașul Reni (Ucraina), aflat la 70 km.

Orașul Cahul a dobândit statutul de municipiu în anul 2017, având în componența sa satul Cotihana. Suprafață totală a municipiului este de 33,91 km<sup>2</sup>, iar pe teritoriul municipiului locuiesc circa 40.000 de locuitori, ceea ce reprezintă 32% din totalul populației raionului/regiunii Cahul.

Orașul Cahul este un motor în dezvoltarea raionului/regiunii Cahul, dar și a Regiunii de Dezvoltare Sud. În contextul politicii de dezvoltare regională Cahul este unul din centrele urbane regionale de sud, oraș-pol de creștere merit să susțină dezvoltarea

și în zonele rurale proxime. De aceea astăzi orașul Cahul este implicat într-un proces accelerat și dinamic de dezvoltare și creștere economică pentru a impulsiona și susține dezvoltarea zonelor rurale din imediata apropiere.

Prima atestare documentară a localității Cahul datează din 2 iulie 1502, fiind întemeiat pe locul satului Frumoasa. Acesta a devenit oraș mult mai târziu, în urma unui ordin emis în anul 1836. Numele de Cahul a fost dat după râul Cahul în preajma căruia, în anul 1770, armata Imperiului Rus a învins-o pe cea a Imperiului Otoman. Municipiul este traversat în direcția est-vest de două râuri mai mici: Frumoasa cu lungimea 9 km și Cotihana având lungimea 7,4 km. Râul Prut, care curge în apropierea orașului, este principala sursă de alimentare cu apă.



Piața Unirii din Cahul,  
perioada interbelică  
sursa: [oldchisinau.com](http://oldchisinau.com)

# Cahul – oraş-staţiune balneară

La nivel de țară, Municipiul Cahul este cunoscut ca oraş-staţiune balneară, obținând acest statut în anul 1980 datorită surselor de ape minerale curative și nămoluri balneare. În anul 1986 și-a lansat activitatea Sanatoriul „Nufărul Alb” din Cahul, o staţiune balneară modernă în care anual se tratează și reabilitează circa 10.000 pacienți din peste 20 țări ale lumii. Principalul factor curativ este apa minerală unică, care se deosebește prin com-

ponența sa chimică variată. Sanatoriul este amplasat pe malul râului Frumoasa, într-o zonă pitorească bogată, unde sunt izvoare naturale ce conțin săruri sulfuroase, iod, brom, clor, natriu, clorura de calciu ș.a. Sanatoriul își consolidează tot mai mult rolul de prestator de servicii balneare de tratament și recuperare, dar și ca o verigă importantă în dezvoltarea turismului curativ.



Sanatoriul „Nufărul Alb”  
sursa: [balneo.md](http://balneo.md)



Bazinul sanatoriului „Nufărul Alb”  
sursa: [balneo.md](http://balneo.md)



# Cahul – centru academic

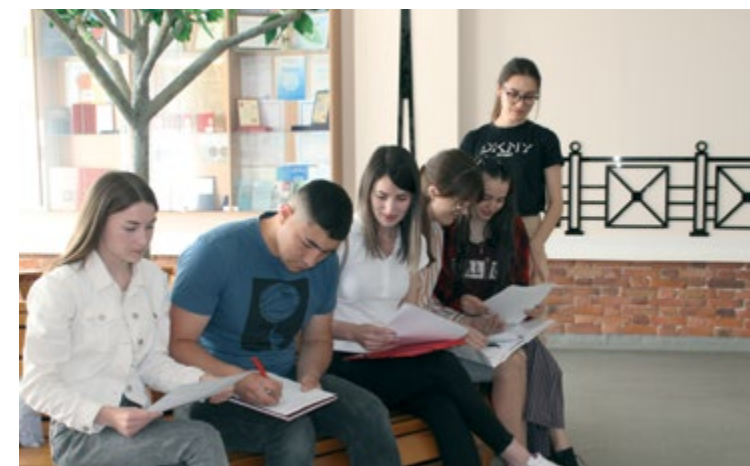
Municipiul Cahul este un important centru academic pentru Republica Moldova grație Universității de Stat „B. P. Hasdeu” și a filialei transfrontaliere a Universității „Dunărea de Jos” din Galați (România). Universitatea de Stat “Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul este o instituție publică, fondată la 7 iunie 1999, având ca scop pregătirea și asigurarea localităților din sudul Republicii Moldova cu cadre de înaltă calificare. Universitatea „B.P. Hasdeu” are trei facultăți: Facultatea de Filologie și Istorie; Facultatea de Drept și Administrație Publică și Facultatea de Economie, Informatică și Matematică.

În Cahul funcționează 2 colegii: Colegiul „Iulia Hasdeu” și Colegiul de Medicină și 2 Școli profesionale (Școlile Profesionale nr. 1 și, respectiv, nr. 2). Școlile profesionale asigură

învățământul profesional tehnic dual prin programele propuse studenților pentru însușirea unor profesii solicitate pe piața muncii.

Municipiul Cahul este dinamic grație prezenței numărului ridicat de tineri, care își fac studiile aici. Conform analizei structurii populației municipiului Cahul tinerii cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 ani dețin o pondere de 36 % , ceea ce reprezintă cel mai înalt nivel printre localitățile urbane din Regiunea de Dezvoltare Sud, unde ponderea tinerilor în totalul populației variază între 31-35 %.

Toți tinerii sunt consumatori activi ai serviciilor culturale prestate la nivel de oraș. Datorită numărului ridicat al tinerilor și activismului acestora municipiul Cahul a fost Capitala Națională a Tineretului de două ori (în anii 2012 și 2018).



Studenți la Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu”  
sursa: Primăria mun. Cahul

← Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu”  
sursa: Primăria mun. Cahul



## Cahul – oraș multiethnic

Municipiul Cahul este un oraș multiethnic în care se susține și se promovează multiculturalitatea și diversitatea etnică. Aici conviețuiesc pașnic mai multe naționalități: moldovenii/românii constituie circa 60% din populație, iar 40% sunt reprezentanții altor etnii: ruși, ucraineni, gagauzi, bulgari, evrei, polonezi, romi ș.a. Cahul este unicul oraș din Republica Moldova care deține Ordinul „Prietenia popoarelor” oferit în anul 1986 pentru

„Conviețuirea în prietenie a tuturor naționalităților”. Anual, la finele lunii septembrie, se organizează în oraș „Festivalul Etniilor” care oferă ocazia comunităților etnice ce conviețuiesc în regiunea Cahul să-și prezinte tradițiile și obiceiurile populare. Astfel, orașul Cahul oferă un mediu atractiv de viață, armonie și conviețuire pașnică a oamenilor de diferite naționalități, cultura fiind unul din domeniile de promovare largă a acestor valori.



Festivalul Etniilor  
sursa: Primăria mun. Cahul  
2018

← Festivalul Etniilor  
sursa: [facebook.com](https://www.facebook.com)  
2019



# Cahul – centru regional multifuncțional

Municipiul Cahul dispune de premise favorabile pentru dezvoltarea economică durabilă și consolidarea orașului ca centru regional multifuncțional. La ora actuală baza urbană a orașului este prezentată de întreprinderi din diverse ramuri ale economiei. Conform datelor Serviciului Fiscal de Stat în mun. Cahul activează circa 3.000 agenți economici. Cei mai mulți agenți economici sunt din sfera comercială și a serviciilor (63%), agriculturii (24%), industriei, transporturilor și construcțiilor. Trendul indicatorilor ce caracterizează volumul vânzărilor totale ale agenților economici în ultimii 5 ani înregistrează o dinamică pozitivă.

Industria municipiului este reprezentată prin companii din domeniul industriei prelucrătoare (preponderent industria alimentară), industria de textile și, mai recent, industria de automobile. Cei mai mari reprezentanți ai acestor sectoare sunt SA Tricon și fabrica de producere a cablajelor electrice auto DRÄXLMAIER.

Fabrica de confecții SA Tricon a fost deschisă în anul 1995 fiind axată pe producerea și comercializarea articolelor de confecții și tricotate, precum și pe exportul și importul de

mărfuri și servicii. Întreprinderea colaborează cu parteneri din Austria, Germania, Italia, etc, unde exportă produse de confecții. Numărul de angajați în anul 2020 era de circa 300 persoane, fiind în scădere lentă față de anii precedenți (în anul 2017 fiind circa 500 angajați). La Cahul funcționează și întreprinderea mixtă „Laboratorio Tessile Mol” S.R.L. Ambele companii în ultimii ani și-au sporit volumul producției industriale. În contextul elaborării strategiei culturale a Municipiului Cahul companiile de confecții au un rol important, deoarece reprezintă un segment relevant în lanțul industriilor creative deoarece se referă la designul vestimentar, dar acest rol nu este încă identificat și valorificat.

În 2018, odată cu construcția fabricii de producere a cablajelor electrice auto DRÄXLMAIER, la Cahul a început dezvoltarea domeniului de automotive prin extinderea furnizorului German de automotive DRÄXLMAIER în mai multe regiuni ale Republicii Moldova cu aproximativ 1.000 de angajați.

Cu referire la celelalte sectoare putem menționa că în domeniul prestării serviciilor sunt

Mini-fabrica de bere Albeer  
sursa: [diez.md](http://diez.md)  
2020

← Fabrica DRÄXLMAIER din Cahul  
sursa: [md.draexlmaier.com](http://md.draexlmaier.com)  
2019



Înregistrate 95 frizerii, 37 servicii de reparație a îmbrăcăminte, 11 săli de fitness, 6 saune, 4 hoteluri și o afacere în prestarea serviciilor de agrement. În domeniul industriei alimentare sunt înregistrate 43 întreprinderi din domeniul HoReCa și 30 terase, dar nu toate funcționează. Aceste date demonstrează zonele critice din domeniul dezvoltării economico-sociale a municipiului, în special, a celor conectate cu domeniul industriilor creative și culturale și anume, un număr infim de mic de hoteluri și locuri de cazare, insuficiența întreprinderilor implicate în domeniul serviciilor de odihnă și agrement pentru populație.

Industria alimentară este reprezentată de întreprinderile de producere a berii, a băuturilor răcoritoare, a vinurilor, brânzeturilor, morăritului și de panificație. Este dezvoltată industria materialelor de construcții (prefabricate din beton), poligrafică, de prelucrare a lemnului. Domeniul industrial al orașului Cahul asigură 32% din producția industrială a regiunii Sud.

Grație programelor și proiectelor cu finanțare externă numărul întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) înregistrează în ultimii ani o tendință de creștere lentă. Aceasta se datorează creării diferitelor obiective și dotări de infrastructură economică.

Printre acestea poate fi menționat Incubatorul de Afaceri Cahul, deschis în anul 2017, care oferă condiții de incubare a afacerilor noi și crearea de locuri de muncă pentru aproximativ 60 persoane. Printre rezidenții Incubatorului se regăsesc 5 ateliere de croitorie, cu elemente de decor și design personalizat; 2 companii care prestează servicii IT, creare web site-uri și realizare de softuri și o Agenție de publicitate cu servicii de branding personal. Aceste structuri care prestează servicii în domeniul cultural-creativ vor constitui un nucleu important în acțiunile de dezvoltare a sectorului, planificate în strategia dată.

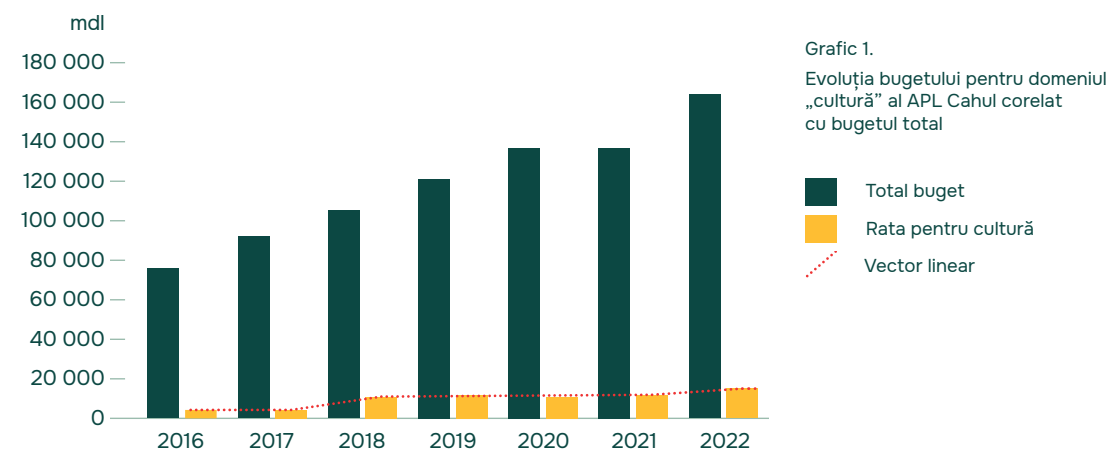
Confecție de la fabrica Tricon  
sursa: [tricon.md](http://tricon.md)



# Cahul – cultura este prioritate

Un alt catalizator pentru dezvoltarea culturii în mun. Cahul îl constituie dinamica pozitivă a finanțării domeniului „cultură” de către APL (Administrația Publică Locală) I Cahul. Astfel, pentru anul 2022 bugetul planificat pentru cultură constituie 15.254,4 mii lei ceea ce constituie 9,29% din bugetul total planificat (164,174,3 mii lei).

Această diagramă prezintă tendința de creștere lentă a bugetului pentru cultură. În perioada dintre anul 2016 până în 2021 ponderea procentuală din bugetul total a finanțării culturii a crescut de la 5,97% (anul 2016) până la 8,65% (anul 2021).



Grafic 1.  
Evoluția bugetului pentru domeniul „cultură” al APL Cahul corelat cu bugetul total

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
5,97%	5,39%	10,79%	9,81%	8,35%	8,65%	9,29%

Tabel 1.  
Ponderea bugetului pentru cultură în bugetul total al APL I Cahul





## Cahul – autoritate locală transparentă

Primăria Cahul – cea mai transparentă primărie din Republica Moldova. În luna decembrie 2021 Primăria municipiului Cahul a fost desemnată cea mai transparentă Primărie din Republica Moldova. Primăria Cahul s-a plasat pe locul I din 60 de autorități monitorizate, în cadrul clasamentului celor mai transparente APL-uri din Republica Moldova, realizat anual de către Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”. Evaluarea transparenței cuprinde 55 de indicatori care

reflectă în ansamblu domeniile considerate importante pentru o bună guvernare, în special, accesul populației la informație și comunicarea cu cetățenii. Unul din mecanismele eficiente de implicare a cetățenilor în gestionarea finanțelor publice locale este mecanismul de Bugetare Participativă, care implică cetățenii în identificarea, promovarea și participarea la soluționarea problemelor prioritare din Municipiul Cahul.

← Cahul recunoscut drept membru al UNESCO GNLC – Rețelei Globale a orașelor care învață pe tot parcursul vieții  
2020

## Cahul – cetățenii gestionează banii publici

Bugetarea participativă este un instrument de implicare a cetățenilor în gestionarea fondurilor publice. Acesta este un proces deschis, incluziv și transparent prin care membrii comunității se implică în formularea deciziilor privind prioritățile de cheltuire a banilor din bugetul local. Astfel, Primăria Cahul a alocat 1 milion de lei în anul 2019 pentru proiecte inițiate de cetățeni prin grupuri de inițiativă și organizații ale societății civile. În anul 2021 bugetul alocat inițiativelor civice a crescut la 1,5 milioane lei, unui singur proiect putându-i-se aloca între 30.000 și 100.000 lei.

Peste 50 de proiecte sunt depuse anual din partea acestor grupuri și organizații,

dar foarte puține sunt în domeniul cultural. Prin intermediul Strategiei Culturale, APL Cahul își propune să crească interesul cetățenilor și să sprijine mai multe proiecte culturale. În acest sens, administrația publică locală intenționează ca, începând cu anul 2023, circa 30% din bugetul anual destinat proiectelor societății civile să fie alocat proiectelor culturale, adică aproximativ 500.000 lei. Astfel, va fi încurajat interesul societății civile pentru activitățile cultural-educative, pentru procesul de dezvoltare urbană și pentru creșterea transparenței din partea administrației publice locale în ceea ce privește gestionarea fondurilor publice.

# Cahul – SMART City

Municipiul Cahul este unul din primele orașe din Republica Moldova care și-a elaborat și a început implementarea Programului SMART City CAHUL (Oraș inteligent) 2021 – 2025. Obiectivul programului este stimularea potențialului digital al Municipiului Cahul, prin încurajarea antreprenoriatului tehnologic, al inovației și al parteneriatului social spre un viitor sustenabil. Astfel, Cahul își propune să demonstreze cum pot fi fructificate avantajele oferite de puterea transformatoare a digitalizării. Printr-o transformare bazată pe implicare și responsabilitate, cu ajutorul tehnologiilor digitale, Cahul va depăși o parte din provocări pentru de a deveni un loc mai atractiv, atât pentru cetățeni cât și pentru mediul de afaceri.

Soluțiile inteligente identificate sunt orientate în următoarele domenii: guvernanta și politică, societate, infrastructură și servicii, mediu, afaceri și economie. Tangențial soluțiile și acțiunile planificate stimulează dezvoltarea intervențiilor din sectorul cultural-creativ prin: crearea de platforme de date deschise pentru participarea cetățenilor (platforme de crowdfunding, platforme digitale de interacțiune și consultare a publicului); crearea de spații publice inteligente, stimularea placemaking-ului în parcuri și piețe; dezvoltarea turismului inteligent, promovarea ecosistemelor de „Vehicule investiționale”/Special Purpose Vehicle ș.a. Implementarea acțiunilor planificate pentru etapa următoare va constitui un pilon important de suport în dezvoltarea sectorului cultural-creativ.



Planul exterior al EU Inovation Centre  
sursa: Primăria mun. Cahul  
2022

Planul exterior al EU Inovation Centre  
sursa: Primăria mun. Cahul  
2022



Planul interior al EU Inovation Centre  
sursa: Primăria mun. Cahul  
2022



# Cahul – conectează orașul cu spațiul rural

Municipiul Cahul este centrul administrativ al raionului Cahul, cel mai mare raion din Republica Moldova, cu o populație de circa 140.000 de locuitori. Raionul este compus din 55 de localități (1 urbană și 54 rurale), organizate administrativ în 37 de primării. În conformitate cu Programul „EU4Moldova: regiuni-cheie” această zonă este numită regiunea Cahul sau regiunea-cheie Cahul.

Strategia „Cahul – Capitală Cultural-Creativă a Republicii Moldova” încurajează prin abordarea sa cooperarea „urban-rural” și „rural-urban”, fiind planificate intervenții care depășesc granițele administrative ale Municipiului Cahul. Valoarea adăugată a acestui mod de organizare a planificării strategice este de tip „win-win” astfel:

- a) pe o parte, municipiul Cahul „preia” resursele prin conectarea la potențialul economic, natural și turistic din zonele rurale și
- b) pe de alta, municipiul Cahul oferă spațiului rural soluții complexe pentru rezolvarea în comun a problemelor și intensificarea dezvoltării pe segmentul industriilor cultural creative la nivel regional.

Cele mai valoroase resurse din spațiul rural, care sporesc potențialul urbei sunt:

## 1. Naturale:

- 1.1. Rezervația Biosferei „Prutul de Jos” inclusă în anul 2018 în Rețeaua Mondială UNESCO a Rezervațiilor Biosferei. Rezervația este amplasată în lunca râului Prut și cuprinde o suprafață totală de peste 14,7 mii de hectare. Rezervația se întinde din Municipiul Cahul spre satul Giurgiulești, extrema de sud a țării și include teritoriile a 9 APL de nivel I. Rezervația prin flora și fauna existentă este o premiză consistentă pentru

dezvoltarea turismului rural, verde, ecologic. Pe teritoriul biosferei se află mai multe bazine acvatice: lacurile Manta și Belev, care sunt cele mai mari lacuri naturale din Moldova, și râul Prut;

- 1.2. Lacurile Manta și Belev din zona Prutului de Jos constituie o arie protejată din Republica Moldova, zonă umedă de importanță internațională conform Convenției Ramsar, deținând o bogată diversitate biologică, în special pentru păsările acvatice;
- 1.3. Fragmentul fortificației „Valul lui Traian”, care anterior constituia un complex de fortificații din sec. III-IV pentru a apăra de barbari frontierele răsăritene ale Imperiului Roman. Se păstrează doar unele segmente, care pot fi valorificate din punct de vedere turistic. Valul lui Traian este totodată și o regiune delimitată pentru producerea produselor vitivinicole cu Indicație Geografică Protejată (IGP).

## 2. Geografice:

- 2.1. accesul la Dunăre prin Portul Internațional Liber Giurgiulești, unicul port din Republica Moldova accesibil pentru navele maritime, poate favoriza intrarea turiștilor din alte țări dunărene. Republica Moldova este una din cele 19 țări din Bazinul Hidrografic al fluviului Dunărea;
- 2.2. flux masiv de vizitatori care intră în țară prin cele 3 punctele de trecere internațională a frontierei Galați (România) -Giurgiulești, Oancea (România) - Cahul și Reni (Ucraina) – Giurgiulești. Anual, prin aceste vame tranzitează 11% din numărul de vizitatori ai Republicii Moldova, ceea ce constituie aproximativ 400.000 persoane. Aceste



Pelicani la rezervația „Prutul de Jos”  
sursa: Primăria mun. Cahul  
2020

Portul Giurgiulești  
sursa: gifp.md  
2018



persoane sunt potențiali consumatori ai serviciilor cultural-creative, inclusiv, ai serviciilor turistice;

- 2.3. prin amplasarea la granița imediată a Uniunii Europene, raionul Cahul are cea mai bună accesibilitate la infrastructura de transport de conexiune pan-europeană (auto, feroviar, maritim) dintre toate raioanele Republicii Moldova. Totodată, la 7 km de municipiu se află Aeroportul Internațional Cahul, care deși nu este operațional în prezent, se află într-o stare tehnică foarte bună, anticipându-se relansarea activității

acestuia în viitorul apropiat. Mobilitatea regiunii poate fi un factor important nu doar pentru dezvoltarea economică, ci și pentru dezvoltarea tuturor domeniilor vieții publice locale.

### 3. Economice și turistice:

- 3.1. oportunitățile economice, care pot fi oferite de Parcul Industrial Cahul aflat în proces de consolidare și modernizare fizică și Sub-Zona Economică Liberă Crihana – Cahul, sub-zonă a Zonei Economice Libere Bălți, care, dease-

menea, este în proces de dezvoltare și extindere;

- 3.2. traseul turistic național Nr. 16: Chișinău-Cahul-Manta-Văleni-Slobozia Mare-Giurgiulești-Chișinău numit „Mica Deltă a Moldovei”. Este un traseu liniar cu excursii la tematicile: natură, istorie, ecologie. Lungimea traseului este de 480 km tur-retur. În cadrul clusterului acest traseu poate fi adaptat și completat cu elemente noi pentru a deveni mai atractiv pentru vizitatorii și turiștii care vin din capitală;
- 3.3. plantații vitivinicole și dezvoltarea turismul vinicol;
- 3.4. cele 4 clustere economice create în regiunea-cheie Cahul și oportunitățile oferite municipiului: clusterul turistic „VIA CAHUL”, clusterul de oierit „Bacii

Sudului”, clusterele de vinuri și struguri de masă.

### 4. Administrative:

- 4.1. conexiunea urbei Cahul cu zonele rurale integrate în microregiuni în baza abordării LEADER prin intermediul a 3 Grupuri de Acțiune Locală (GAL): GAL Lunca Prutului de Jos, GAL Valea Halmagei și GAL Cișmeaua Sudului. Această abordare a planificării strategiei culturale Cahul bazate pe „cureaua de transmisie” a resurselor „de la sate spre oraș” și a soluțiilor „de la oraș spre sate” va crea un fundament benefic pentru dezvoltarea pe termen lung, în regiunea Cahul, a sectoarelor industriei cultural-creative, care necesită resurse consistente de oameni, economie, mediu, procese și organizații.



Vederi de la Vinăria din Vale  
sursa: Primăria mun. Cahul  
2018



Tinerii promovează obiceiurile locale  
sursa: Primăria Văleni  
2021



Nuferi de pe Lacul Belevu, Rezervația Biosferei „Prutul de Jos”  
sursa: Primăria mun. Cahul



Hora de la Cahul  
sursa: Primăria mun. Cahul  
2021



Flashmob de susținere a brandului regiunii Cahul  
sursa: Primăria mun. Cahul  
2021

# Cahul – capitală cultural-creativă a Republicii Moldova

Municipiul Cahul intenționează să se dezvolte și să devină capitala cultural-creativă a Republicii Moldova. Municipiul dispune de un potențial valoros de dezvoltare a domeniilor industriei cultural-creative și prin eforturi conjugate poate deveni cu adevărat Capitala Cultural-Creativă a Republicii Moldova. Planificarea acțiunilor care să transforme municipiul Cahul într-un motor al dezvoltării locale, devenind un model pentru toată țara este scopul principal al Strategiei cultural-creative prezente. Cahulul are o serie de instituții publice și educaționale active: Palatul de Cultură „Nicolae Botgros”, Școala de Muzică „Maria Cebotari”, Școala de Arte Plastice Cahul, Casa de Cultură Cotihana, Centrul de Creație a Copiilor „Lucașăruț”, Filarmonica Cahul, Teatrul Republican „B. P. Hasdeu” Cahul, Muzeul Ținutului Natal.

Cahulul este recunoscut și prin colectivele artistice: „Orchestra Izvoraș”, colectivul de dans „Izvoraș”, Ansamblul model de dansuri moderne „Iuventă”, Ansamblul de dans popular „Nufărul”, ansamblul de dans modern „Bobocelul”, studioul teatral „Masca”, Cercul de dans „T&K Dance Group” care activează în incinta Școlii Sportive Cahul ș.a.

Pentru promovarea largă a potențialului cultural-creativ în municipiul Cahul sunt utilizate următoarele elemente de identitate culturală:

- Simbolul „Nufărul Alb”, care se găsește pe stema municipiului Cahul. Nufărul alb este o plantă acvatică răspândită în zonele umede, care crește în zona Rezervației Biosferei „Prutul de Jos” din Lunca Prutului de Jos.
- Cântecul „La Cahul” (Text: Grigore Vieru, muzica: Petre Teodorovici, interpretă: Angela Ciumac) considerat neoficial imnul orașului Cahul;
- „Horă de la Cahul”, care se încinge în fiecare duminică pe Piața Horelor din Cahul reprezintă o tradiție de 35 de ani a localnicilor. Atmosfera de odihnă este creată de orchestra „Izvorașul” din Cahul;
- Festivaluri internaționale și naționale. Cele peste 10 festivaluri internaționale și alte 8 naționale organizate în mod tradițional la Cahul promovează imaginea orașului în calitate de capitală culturală a Republicii Moldova. Cel mai cunoscut festival este Festivalul Folcloric „Nufărul Alb”, care a ajuns la cea de-a 15-a ediție;
- Brandul Cahul, realizat în cadrul Programului EU4Moldova: regiuni-cheie.

„Unde inima ta bate” →  
sloganul regiunii Cahul  
Sursa: Primăria mun. Cahul  
2021



# Diagnoza ecosistemului cultural a municipiului Cahul

Municipiul Cahul dispune de o rețea importantă de infrastructură culturală caracterizată prin numărul ridicat al instituțiilor existente și diversitatea lor. Marea majoritate sunt instituții publice tradiționale finanțate din bugetul local sau național. Este vorba de: Palatul de Cultură „Nicolae Botgros”, Filarmonica Municipală Cahul, Teatrul Republican Muzical-Dramatic „B. P. Hasdeu”, Școala de Muzică „M. Cibotari”, Școala de Arte Plastice Cahul, Centrul de Creație a Copiilor „Luceafărul”, Muzeul Ținutului Natal, Casa de Cultură Cotihana, biblioteci, spații publice de odihnă și agrement ș.a.

În cadrul evenimentelor culturale participă colectivele artistice cahulene recunoscute la nivel internațional și național: orchestra de muzică populară „Izvoaraș”, colectivul de dans popular „Izvoaraș”, Ansamblul model de dansuri moderne „Iuventă”, Ansamblul de dans popular „Nufărul”, ansamblul de dans modern „Bobocelul”, studioul teatral „Masca”, corul de nevă-

zători „Lăcrămioara”, fanfara municipală Cahul, T&K Dance Group și altele.

Periodic, în producția activităților culturale sunt implicate organizațiile neguvernamentale/ independente și agenții economici locali, doar că ponderea acestor activități este relativ mică.

Sectorul industriilor creative este în proces de dezvoltare. Acest sector are nevoie de o viziune clară și un impuls pentru a genera produse, care vor intra în circuitul economic, vor produce valoare, vor genera venituri publice prin taxele și impozitele plătite, vor crea locuri de muncă și profit, contribuind, astfel, la dezvoltarea regională și națională. Fiind o industrie relativ nouă pe piața Municipiului Cahul, industria creativă necesită a fi promovată pentru a se dezvolta într-un mod mai rapid și a ajunge la progrese.

Din cauza lipsei unei inventarieri clare a potențialului local și lipsei unei strategii cultural-creative, Municipiul Cahul nu dispune, în prezent, de o viziune sistemică și nici de o abordări integrate, care să catalizeze eforturile din toate domeniile și instituțiile pentru transformarea culturii într-un motor de dezvoltare economică locală. Pentru a identifica premisele acestui proces vom realiza cartografiere detaliată a instituțiilor și a potențialului cultural-creativ.





# Artele spectacolului

Municipiul Cahul are cel mai mare potențial al artelor spectacolului din regiunea de sud și unul dintre cele mai generoase din Republica Moldova. Suținerea și promovarea activă a artelor spectacolului poate duce la încurajarea sectorului independent, creșterea consumului cultural și a calității vieții spirituale a populației.

Nucleul vieții culturale și generatorul artelor spectacolului în Cahul este **Palatul de Cultură „Nicolae Botgros”** aflat în subordinea primăriei. Premisele înființării la Cahul a Palatului de Cultură „N.Botgros” (la fondare, în 1984, denumită Casa de Cultură „V.I.Lenin”) au fost satisfacerea necesităților culturale și spirituale ale comunității. Menirea instituției este găzduirea evenimentelor culturale (spectacole muzicale și dramatice, expoziții de arte plastice și vizuale, cinema, întâlniri cu scriitori și artiști, concursuri și multe alte forme de artă). La fel, Palatul de Cultură își îndeplinește misiunea prin descoperirea și cultivarea noilor talente, prin crearea și susținerea colectivelor de artiști amatori și profesioniști, a cluburilor de interese, a cercurilor de meșteșugărit, respectiv, conservarea și promovarea patrimoniului cultural imaterial. În incinta palatului își desfășoară activitatea Ansamblul profesional de muzică și dans „Izvoraș”, Ansamblul model de dansuri moderne „Iuventa”, Ansamblul de dans „Bobocelul”, Federația Națională

Sportivă de Majorete din Republica Moldova, cercul dramatic „Masca”, Clubul de șah, ansamblul de nevăzători „Lacrimioră”, Biblioteca Raională „Andrei Ciurunga”, Clubul GPS (Gândește, Planifică, Start) ș.a.

În procesul de funcționare Palatul de Cultură „N. Botgros” se confruntă cu mai multe provocări: mecanisme insuficiente de informare operativă a populației și de promovare a ofertei culturale, lipsa de echipamente performante pentru desfășurarea evenimentelor culturale în sala mare a Palatului (utilaj sonor și lumini), lipsa sistemului de încălzire în sala mare de spectacole. Tot aici putem menționa că organizarea activităților și evenimentelor culturale se face gratis, ceea ce nu permite atragerea de resurse financiare pentru diversificarea activităților, organizarea evenimentelor în corespundere cu solicitările și așteptările diferitor categorii de populație, dar și imposibilitatea de consolidare a bazei tehnico-materiale a instituției. Printre provocări mai pot fi enunțate și implicarea redusă a sectorului de business și civic în desfășurarea activităților culturale.

Există și provocări care rezultă din cadrul național de funcționare al instituției: inexistența unei strategii culturale a Republicii Moldova (precedenta Strategie de dezvoltare

← Ansamblul profesional de muzică și dans „Izvoraș”

sursa: Primăria mun. Cahul

← Federația Națională Sportivă de Majorete din Republica Moldova

sursa: Primăria mun. Cahul

→ Ansamblul model de dansuri moderne „Iuventa” →

sursa: Primăria mun. Cahul







a culturii Republicii Moldova: 2013-2020 „Cultura XXI/20” a expirat în anul 2020) și a unei metodologii de funcționare a palatelor/caselor de cultură din Moldova (nu există un ghid metodologic privind desfășurarea activităților culturale, care ar permite stabilirea clară a obiectivelor și activităților prioritare). În fine, cea mai mare provocare a acestei instituții, care coordonează procesul cultural din municipiu, este cum să transformăm serviciile culturale într-un catalizator al educației culturale și dezvoltării spirituale într-un instrument de cultivare a multiculturalității și o sursă de generare a unor venituri pentru diminuarea poverii finanțării din bugetul de stat/ public.

Din structura instituțiilor culturale din Municipiul Cahul face parte și Casa de Cultură din satul Cotihana. Acesta este parte a municipiului și numără o populație de până la 1.000 de locuitori. Casa de Cultură din Cotihana își coordonează activitățile cu Palatul de Cultură „N. Botgros” din Cahul, motiv pentru care problemele și provocările celor două instituții sunt similare.

Arta teatrală este un factor de dezvoltare care reafirmă importanța identității și a specificității locale și regionale, conștientizând valoarea acestuia de către comunitate. **Teatrul Republican Muzical-Dramatic „B. P. Hasdeu”** din Cahul este unul din operatorii culturali care animă viața municipiului și a regiunii de sud, fiind un pilon important al dezvoltării

durabile. Teatrul a fost fondat în anul 1987 și rămâne până în prezent unicul teatru în regiunea de sud a țării. Teatrul cahulean este implicat plenar în promovarea și valorificarea dramaturgiei naționale și universale, a celei clasice și moderne, colectivul de creație al instituției fiind „printre puținele din țară, care și-a asumat cu toată responsabilitatea misiunea nobilă de promovare a artei dramatice în mediile rurale”. Aici sunt montate piese semnate de autori consacrați, piese ce au adus trupei înalte aprecieri și odată cu acestea, numeroase premii”, astfel teatrul fiind „cunoscut pentru turneele sale în întreaga țară și peste hotarele ei remarcându-se printr-un repertoriu select și variat și, mai ales, printr-o echipă actricească talentată” ce „a înscris pagini alese în istoria acestui templu al culturii, pagini ce definesc în mare măsură și domeniul teatral național”.

Pe parcursul celor trei decenii, în palmaresul trupei au fost consemnate patru premii pentru cele mai bune roluri masculine decernate în cadrul Galelor Uniunii Teatrale din Moldova UNITEM din 1992, 2008 și 2013, 2016, 2021. În palmaresul teatrului s-a adăugat un premiu pentru cel mai bun rol feminin central, 8 premii pentru cele mai reușite roluri masculine secundare, alte 8 premii pentru cele mai concludente roluri similare feminine, acordate în cadrul celor mai importante manifestări teatrale din Republica Moldova.



Spectacol la Teatrul „B. P. Hasdeu”  
sursa: Primăria mun. Cahul

← Ansamblul de dans „Bobocelul”  
sursa: Primăria mun. Cahul

Cea mai mare problemă a teatrului din Cahul este activitatea într-un spațiu foarte mic cu dotări și echipamente vechi, care nu satisfac așteptările iubitorilor de teatru din regiune. Vechiul sediu al teatrului s-a deteriorat din cauza apelor subterane. Autoritățile locale și managementul instituției au fost în permanentă căutare de resurse financiare pentru construcția unui nou sediu. În anul 2014 în temeiul „Memorandumului privind edificarea unui nou sediu al Teatrului „B. P. Hasdeu” din Cahul” au fost inițiate lucrările de construcție a clădirii teatrului. Guvernul României a alocat pentru construcția teatrului suma de 800.000 de euro, lucrările fiind cofinanțate și de Ministerul Culturii din Republica Moldova. Pentru anul 2022 în bugetul național sunt planificate resurse financiare pentru finalizarea lucrărilor la edificiul teatrului din Cahul. Astel, până la sfârșitul anului 2022 cahulenii așteaptă să-și revadă actorii preferați în incinta noului spațiu.

În anul 2022 (sau în 2023, dacă se vor reține lucrările) odată cu deschiderea sediului nou Teatrul Republican Muzical Dramatic „B. P. Hasdeu” va găzdui la Cahul cel mai mare eveniment organizat de Uniunea Teatrală din Moldova UNITEM - Gala Premiilor 2022 (2023) UNITEM, ediția a XXI-a. UNITEM are scopul de susținere și dezvoltare a mișcării teatrale în Republica Moldova prin valorificarea patrimoniului teatral național și universal. În perioada Galei Premiilor UNITEM 2022 (2023) publicul cahulean va avea posibilitatea să participe la zeci de spectacole ale teatrele naționale, iar sectorul de afaceri – să presteze servicii de calitate oaspeților și populației locale. Intenția este ca Gala Premiilor UNITEM să fie conectat cu festivalul internațional de teatru desfășurat la Cahul „Teatru fără frontiere”, asigurând o vizibilitate mai mare și o conexiune între teatrele naționale și internaționale. Din anul 2013 Președinte UNITEM este ALEXANDRU GRECU, Artist al Poporului, născut în regiunea Cahul.

Astfel, Teatrul Republican Muzical-Dramatic „B. P. Hasdeu” din Cahul își aduce o contribuție importantă la democratizarea culturală

a populației din regiune și țară. Aceasta are loc prin susținerea formelor culturale contemporane, dezvoltarea publicului, încurajarea expresiilor culturale ale diferitor grupuri sociale, promovarea libertății de exprimare, favorizarea toleranței și diversității, crearea și consolidarea condițiilor pentru creație.

În cadrul teatrului activează **Studioul teatral** conceput încă de la deschidere sa pentru a atrage tineri talentați din regiune în ateliere de creație teatrală. După 2014 au fost relansate cursurile de actorie organizate de actorii teatrului „B. P. Hasdeu” din Cahul, fiind atrași tineri din din toată țara interesați de arta teatrală. O bună parte din absolvenții își continuă activitatea în cadrul trupei cahulene, acumulând experiență și valorificându-și potențialul artistic. În repertoriul Teatrului din Cahul sunt piese pentru copii, inclusiv, teatrul de păpuși.

Teatrul „B. P. Hasdeu” din Cahul promovează și dialogul cultural internațional prin organizarea, cu sprijinul financiar al Primăriei Municipiului Cahul, a Festivalului Internațional „Teatru fără frontiere”. Prima ediție a festivalului s-a desfășurat în perioada anilor 2019-2020. Timp de 10 zile publicul cahulean a trăit emoțiile spectacolelor alături de actori din România, Ucraina și Moldova. Între oaspeții festivalului s-au numărat Teatrul pentru Copii și Tineret „Vasilache” din Botoșani și Teatrul de Păpuși Brăila, ambele din România, și Teatrul „Maskam Rad” din Kiev (Ucraina). Festivalul de teatru a asigurat multidisciplinaritatea culturală, deoarece în cadrul stagiunii teatrale au fost vernisate expoziții de picturi realizate de copii și tineri de la Școala de Arte Plastice din Cahul, a fost organizată expoziția-târg a meșterilor populari, membri ai Uniunii Meșterilor Populari din Moldova, a asociațiilor de profil din Cahul și UTA Găgăuzia, precum și a Centrului Cultural „Dunărea de Jos”, Galați, România.

Teatrul Republican Muzical-Dramatic „B. P. Hasdeu” este o instituție subordonată autorităților publice centrale.



# Arte vizuale

Municipiul Cahul dispune de un potențial valoros în domeniul artelor vizuale. Cea mai importantă instituție din domeniu este Școala de Arte Plastice pentru Copii, fondată în anul 1960. În cadrul instituției și-au făcut studiile, până în prezent, peste 2.000 elevi. Astăzi în instituție învață 240 de elevi din Municipiul Cahul și localitățile învecinate, dintre care 64 de băieți și 176 de fete. Cursurile de arte vizuale includ: pictura, sculptura, compozițiile, cursuri de grafică la calculator ș.a.

Experiența de lungă durată și succesele remarcabile obținute de elevii instituției la nivel internațional poziționează distinct orașul pe scena națională și internațională. Tinerii cahuleni au devenit premianți la cele mai prestigioase concursuri de pictură din China, Polonia, Belarusia, Kârgâzstan, Rusia, Ucraina, România, Bulgaria, Lituania, Cehia, Brazilia, USA ș.a.

Școala de Arte Plastice, în colaborare cu Primăria Municipiului Cahul, desfășoară mai multe evenimente culturale precum: concursuri de desen, târguri și expoziții tematice, expoziții anuale a pictorilor (Punct Vernal și Elegie Autumnală), dar și concursul anual VIEREANA. Scopul concursului este acela de a promova valorile naționale și afirmarea creației elevilor școlilor de arte plastice, centrelor de creație, gimnaziilor, liceelor și a cadrelor didactice din municipiul și raionul Cahul și Republica

Moldova, precum și o mai bună cunoaștere și promovare a operei lui Grigore Vieru. După cele patru ediții organizate la nivel raional în anul 2022 concursul VIEREANA va fi organizat la nivel național.

Cei mai recunoscuți pictori cahuleni, membri ai Uniunii Pictorilor din Republica Moldova sunt Pavel Cernogolub și Gheorghe Șoitu. Municipiul Cahul găzduiește periodic expoziții de pictură ai acestor artiști plastici.

Una din problemele din domeniu este lipsa galeriilor și spațiilor expoziționale adaptate și amenajate pentru desfășurarea de activități expoziționale, prezentări din domeniul artelor, conferințe, mese rotunde. Cel mai des în calitate de spațiu expozițional se folosește holul din incinta Palatului de Cultură „N. Botgros”. Școala de Arte Plastice Cahul dispune de un spațiu expozițional, dar acesta este limitat și neîncăpător și nu poate fi folosit ca spațiu expozițional pentru oraș.

O altă problemă se referă la lipsa unor programe de promovare a creației contemporane. Evenimentele din domeniul artelor vizuale, inclusiv, cele organizate la aer liber, nu au un caracter sistematic. Sunt necesare programe de stimulare și motivare a tinerilor pentru atragerea lor în promovarea artei contemporane prin colaborare la nivel regional, național și internațional.

← Pleinair la Școala de Arte Plastice pentru Copii

sursa: Primăria mun. Cahul  
2018

# Muzică

Viața culturală muzicală se caracterizează prin diversitate. Cea mai longevivă instituție muzicală din Cahul este Școala de Muzică „Maria Cebotari”. Instituția a fost întemeiată în anul 1954 cu scopul de a contribui la educația artistică a elevilor, dezvoltarea interesului și formarea gustului estetic muzical, formarea potențialului cognitiv, afectiv și artistic al copiilor în corespondență cu interesele, preferințele și aptitudinile lor muzicale. În cadrul instituției își fac studiile în prezent 186 de elevi dintre care 122 de fete și 64 de băieți. Copiii și tinerii studiază la următoarele specialități: interpretare instrumentală, artă dramatică, arte plastice. De-a lungul anilor instituția a pregătit mai mulți muzicieni profesioniști, care au contribuit la dezvoltarea vieții culturale a Republicii Moldova. În cadrul școlii de muzică se predau discipline precum: țambal, pian, vioară, cor, instrumente aerofone, chitara, disciplini teoretice, canto, ansamblu vocal și instrumental.

Tinerii din instituție fac parte din următoarele colective: corul de copii „CAPRICCIO”, ansamblul de violoniști „ALLEGRETTO”, studioul teatral „ARLECHINO” și alte două ansambluri, unul folcloric și altul de violoniști. Instituția este recunoscută la nivel local, național și internațional, adăugând în palmaresul său un

șir de rezultate semnificative la concursuri din Bulgaria, Rusia, Turcia, Ucraina, Cehia, Kirgizstan, Italia, Spania, Moldova, Turcia, România, unde elevii școlii au câștigat premii importante. Doar în anul 2021 elevii școlii de muzică au devenit premianți la o serie de concursuri internaționale precum: „Tri zvezdi” desfășurat în Iurmala (Rusia); „Odessa Summer fest” din Ucraina; Festivalul-Concurs „Danubius” organizat în România, concursul „Ca-nova”, organizat de Turcia și Ucraina; Festivalul Internațional „Art-exptess” din Belarusia; concursul “Promenada de Crăciun 2021” organizat la Bălți (Republica Moldova); Festivalul Național de Muzică Corală „G.Muzicescu” din Republica Moldova; Festivalul Internațional de Artă Populară ș.a. Școala de Muzică „Maria Cebotari” din Cahul este inițiatoarea Concursului Regional de Interpretare Instrumentală „Șapte note muzicale” care, începând cu anul 2021, a devenit concurs național.

Școala de Muzică oferă o gamă largă de oportunități muzicale pentru copii și tineri, totuși există cereri pentru organizarea instruirilor și la alte instrumente muzicale cum ar fi: flautul, naiul, instrumente de percuție, fluierul. Pe termen mediu, în cadrul școlii urmează a fi creată orchestră simfonică de copii, în care vor fi atrași toți elevii și absolvenții Școlii de



Școala de Muzică „Maria Cebotari”  
sursa: Primăria mun. Cahul

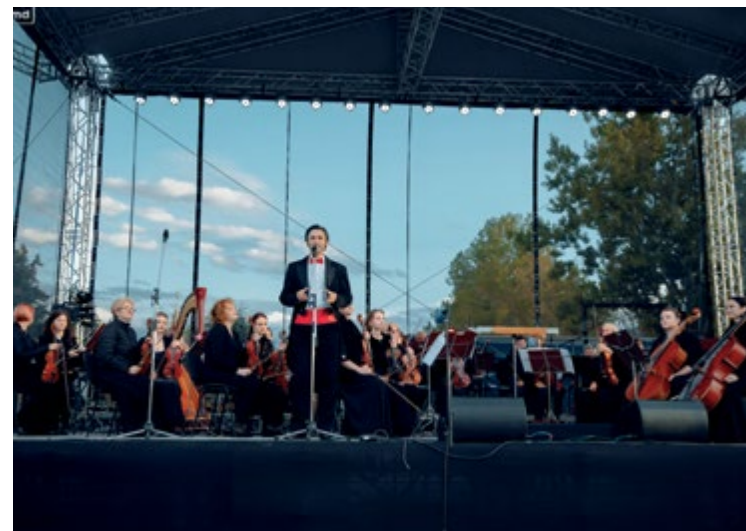
Muzică. Un nou proiect muzical se referă la deschiderea nivelului trei de studii în domeniul interpretării instrumentale destinat tinerilor cu vârsta între 15–30 ani. Scopul acestui proiect este pregătirea specialiștilor pentru Filarmonica Municipiului Cahul.

Instituția funcționează într-o clădire adaptată și renovată în anul 2021 cu sprijinul Ambasadei Japoniei în cadrul unui proiect realizat de Primăria Municipiului Cahul. Pentru realizarea în practică a proiectelor noi și aprofundarea rolului instituției în educația culturală a populației sunt necesare, totuși, o serie de intervenții legate de creșterea gradului de dotare a instituției cu instrumente muzicale moderne, inclusiv pentru lansarea instruirilor în domenii noi; renovarea unui spațiu pentru depozitarea instrumentelor, mobilierului, echipamentelor și costumelor; deschiderea succursalelor în localități rurale pentru a cuprinde cu educația muzicală un număr mai mare de tineri interesați sau procurarea unui mijloc de transport pentru transportarea elevilor din localitățile limitrofe, amenajarea unui spațiu pentru desfășurarea activităților în aer liber (concursuri/concerte/festivaluri), identificarea unui nou local pentru sala de festivități, deoarece cel din instituție este mic și nu asigură condițiile necesare desfășurării activităților culturale din școală.

În scopul consolidării rolului de educație culturală a populației instituția își propune crearea de noi parteneriate și implicarea activă în proiecte și programe naționale și internaționale. În acest scop se dorește intensificarea cooperării cu instituțiile de profil din orașele înfrățite cu Municipiul Cahul, organizarea de concursuri comune, mai ales că există deja anumite experiențe cu instituții din România. Aceasta ar extinde oportunitățile de perfecționare a cadrelor didactice din instituție în cadrul programelor de mobilitate și schimb de experiență, aducând o motivare în plus.

Cu privire la muzică și pictură merită să atragem atenția că până în anul 2015 acestea au fost domenii de specializare a tinerilor în cadrul Colegiului de Pedagogie și Arte „Iulia Hasdeu” din Cahul. După anul 1994 în cadrul colegiului au existat 2 calificări: artist instrumentist și conducător de orchestră pentru instrumente populare (pian și vioară) și calificarea de pictor pedagog. Tendința ultimilor ani a arătat, că interesul pentru aceste calificări este în scădere prin urmare, în anul 2015, ca urmare a necompletării planului de admitere, instruirea la aceste specializări a fost sistată.

Filarmonica Municipală Cahul este o instituție teatral-concertistică din Municipiul Cahul, Republica Moldova. Ca instituție artisti-



Concertul Filarmonicii în aer liber  
sursa: Primăria mun. Cahul

Concert la Filarmonică →  
sursa: Primăria mun. Cahul



că dedicată exclusiv activității de concert, filarmonica devine a doua filarmonică fondată în Republica Moldova după 90 de ani de la fondarea filarmonicii Naționale «Serghei Lunchevici» din Chișinău în anul 1930.

Filarmonica Municipală Cahul a fost creată în anul 2020 sub conducerea conducătorului artistic și prim-dirijor Domnul Ilie Rotilă Croitoru. Este a doua filarmonică deschisă în țară și unica în regiunea de sud a Moldovei. Constituirea acesteia a fost precedată de transferul la Cahul, în anul 2018, a Festivalului Internațional de Muzică Clasică „Crescendo”, care a devenit un eveniment cultural important la nivel internațional. Anterior, cele cinci ediții ale acestui festival au fost organizate la Chișinău.

La 30 septembrie 2020 a fost inaugurată la Cahul prima stagiune a filarmonicii printr-un concert de deschidere deosebit, transmis live. În timp ce toate instituțiile culturale erau închise din cauza pandemiei, concertul Filarmonicii din Cahul a depășit toate granițele fizice, Cahulul devenind principala scenă a lumii. Spectacolul propus publicului larg a fost o mângâiere pentru toți melomanii muzicii clasice.

Repertoriul filarmonicii cuprinde lucrări ale muzicii clasice universale și ale muzicii sacre. Filarmonica participă activ în viața culturală a localității și regiunii prin organizarea periodică de evenimente culturale și activități la aer liber. Evenimentele muzicale atrag numeroși vizitatori din toată Moldova de Sud și din regiunile învecinate, din România și Ucraina. Pe lângă evenimentele organizate fizic, Filarmonica Municipiului Cahul organizează și spectacole virtuale, educând și atrăgând publicul din diverse colțuri ale lumii.

Printre perspectivele pe termen scurt și mediu ale filarmonicii Cahul putem identifica: deschiderea Clubului Filarmonicii, unde vor fi formați muzicienii originari din Cahul; dezvoltarea unui brand internațional al muzicii clasice promovate la Cahul; consolidarea unei echipe de muziceni renumiți; dezvoltarea unor programe de promovare a activităților muzicale și educarea publicului amator, atragerea în cadrul evenimentelor muzicale

a orchestrelor naționale, crearea unei orchestre de tineret cu implicarea copiilor din școlile muzicale din regiunea Cahul și a profesorilor din aceste instituții (în oraș și satele din raion sunt circa 12 școli muzicale unde studiază circa 1.000 copii și tineri).

Una din prioritățile strategice a Filarmonicii Municipale Cahul este dezvoltarea «Societății Filarmonice Cahul» unde vor fi invitate și atrase toate colectivele de amatori din zona de sud a Republicii Moldova, colective corale, fanfare și ansambluri instrumentale, pentru a crea o strategie comună de activități culturale. De asemenea, filarmonica aspiră să consolideze interacțiunea dintre școlile de muzică pentru copii, licee și facultăți de muzică din zona Bugeac a etniilor găgăuze și bulgare, în vederea creării unui dialog cultural comun.

Pentru punerea în practică a acestor proiecte este necesară rezolvarea problemei celei mai acute, legată de infrastructură și anume, o clădire care să găzduiască filarmonica și, în plus o «Sala cu Orgă» în incinta Palatului de Cultură „N. Botgros”. Crearea condițiilor adecvate pentru funcționarea Filarmonicii Municipale Cahul va asigura continuitatea și sustenabilitatea activităților, aici fiind desfășurate concertele de muzică de cameră, seri pianistice, muzică de orgă și spectacole ale ansamblurilor instrumentale, pentru a impulsi astfel viața culturală în partea de sud a Republicii Moldova.

Filarmonica din Cahul poate deveni un centru cultural extrem de valoros și important pentru oraș și pentru regiune, existența orchestrei filarmonice de înaltă calitate putând diversifica paleta serviciilor muzicale și culturale pentru regiune și țară.

Apariția filarmonicii la Cahul a schimbat paradigma culturală a orașului, a extins gama evenimentelor culturale ale regiunii, a sporit oportunitățile de satisfacere a necesităților cultural-spirituale ale populației și a consolidat încă o dată statutul Municipiului Cahul în calitate de capitală culturală a Republicii Moldova.

# Muzee

**Muzeul Ținutului Cahul**, prin colecția sa de peste 38.000 de piese, reprezintă o valoare patrimonială impresionantă. Muzeul a fost fondat în slujba societății prin ordinul Ministerului Culturii în iulie 1958 punând la dispoziția publicului patrimoniul său. Printre obiectivele muzeului se numără achiziționarea, cercetarea, conservarea, restaurarea și valorificarea mărturiilor legate de om și mediul înconjurător în scopul studierii, educării și recreerii, tezurizând mărturiile din zona Municipiului Cahul și a împrejurimilor sale. Sediul muzeului este o clădire construită la mijlocul secolului al XIX-lea cu valoare istorică pentru oraș. Aici a activat ca judecător, în anul 1858, renumitul scriitor, istoric, lingvist și savant român Bogdan Petriceicu Hașdeu.

Fondurile muzeului adăpostesc o bogată colecție de arme albe și de foc, de arheologie și numismatică, de carte veche și documente. Un loc distinct o constituie colecția etnografică, care însumează elemente din portul popular, covoare și prosoape. Compartimentul de natură cuprinde colecții tematice de păsări și animale specifice celor trei ecosisteme sudice, vestigii paleozoologice, care reflectă istoria geologică a pământului.



Muzeul Ținutului Cahul, complex etnografic  
sursa: Primăria mun. Cahul

Compartimentul de istorie, evocă evoluția societății umane de la paleolitic până la formațiunile preatale medievale românești. Un interes aparte suscită Complexul Etnografic, deschis în anul 1979, constituit dintr-o gospodărie țărănească de la finele secolului al XIX-lea – începutul secolului XX. Expoziția de prosoape, covoare, păretare, scoarțe, mobilier, inventar tehnic-agricol oferă vizitatorului complexitatea trăirilor materiale și spirituale ale acestui popor.

Performanța muzeului și utilitatea lui socială este dată de numărul de vizitatori care îi trec pragul. Astfel, în ultimii cinci ani (2017-2021) muzeul a fost vizitat de 16.890 de persoane (7.993 bărbați și 8.897 femei), inclusiv 7.216 vizitatori în grup. Tot în această perioadă au fost ghidate 339 de excursii în limbile română și rusă.

Muzeul Ținutului Cahul conservă valorile tradiționale locale și sprijină vizitatorii în înțelegerea procesului de dezvoltare spirituală și culturală a comunității. Muzeul propune publicului de diferite vârste o serie de activități care permit explorarea patrimoniului muzeal, dezvoltarea potențialului creator, abilităților practice și integrarea socială.



În același timp, Muzeul Ținutului Cahul, ca și alte instituții de cultură se confruntă cu o serie de probleme printre care: finanțare insuficientă care nu permite derularea unor proiecte de amploare care să beneficieze de vizibilitate națională și internațională; consumul cultural scăzut al locuitorilor; lipsa unor depozite dotate cu echipamentul necesar pentru conservare și depozitare adecvată a patrimoniului muzeal conform regulamentului de conservare/depozitare; participarea redusă în expoziții internaționale; lipsa unei abordări intersectoriale în legătură cu punerea în valoare a patrimoniului cultural mobil, îndeosebi în relație cu turismul și industria hotelieră; personal insuficient calificat în managementul de proiect, marketing cultural, relații publice, educație muzeală, fundraising sau IT ș.a.

Pentru valorificarea deplină a potențialului cultural și turistic al muzeului se preconizează, în perspectivă: multiplicarea și dezvoltarea de noi parteneriate naționale și internaționale; realizarea de acțiuni de cercetare în vederea completării și îmbogățirii patrimoniului muzeal; organizarea evidenței computerizate a patrimoniului cultural; facilitarea accesului la informații privind colecțiile muzeului; depozitarea și securizarea patrimoniului muzeal; instituirea unui sistem de ghidaj audio în limbile română, rusă și engleză; colaborarea mai eficientă cu societatea civilă, mediul cultural, academic și de cercetare; promovarea prin agenții de turism, hoteluri și centre de informare turistică / târguri de turism; susținerea Primăriei Municipiului Cahul în implementarea strategiei culturale.



Șură tradițională,  
parte din complexul muzeal  
sursa: Primăria mun. Cahul

# Cinematografie

Municipiul Cahul se confruntă în prezent cu lisa unei săli de proiecție cinematografică propriu-zisă. În urmă cu 20 ani a funcționat cinematograful „Patria-Cahul”, care a fost apoi demolat, iar acum este folosită sala mare de spectacole a Palatului de Cultură „N. Botgros”, care dispune, însă, de ecran vechi de proiecție vechi. Tot la Palatul de Cultură se păstrează unele din echipamentele vechi de proiecție a produselor cinematografice de peliculă. Prin urmare, orașul și regiunea Cahul are insuficiente spații de proiecție de film, lipsesc echipamentele și condițiile tehnice necesare în producerea de filme și proiectare la standarde moderne.

Cu toate acestea, la Cahul, se realizează proiecții de filme în mod sistematic. Ca spații alternative sunt utilizate sala Teatrului „B. P. Hasdeu” din Cahul și sala de spectacole a Sanatoriului „Nufărul Alb” din Cahul, iar

Parcul Public „Grigore Vieru” oferă posibilitatea proiecțiilor în aer liber. Acestea sunt organizate, de obicei, de ONG-uri, ca parte a campaniilor de colectare de fonduri, de Consutul României la Cahul, de Alianța Franceză. Sub egida organizațiilor internaționale se desfășoară săptămâni de proiecție a filmelor de promovare a drepturilor omului ș.a. Asociația Obștească „Moldox” se implică cel mai activ în promovarea cinematografică fiind și inițiatorul Festivalului Internațional de film documentar de schimbare socială „MOLDOX”, desfășurat la Cahul. Moldox Festival este unicul festival de film documentar din Republica Moldova orientat, în primul rând, către publicul din regiune. Din 2016 festivalul aduce schimbarea socială prin intermediul filmului documentar și invită publicul să reflecteze atât asupra problemelor societății moderne, cât și să identifice soluții.



Festivalul Moldox la Cahul  
sursa: Primăria mun. Cahul  
2019

Festivalul cuprinde două componente:

- proiecțiile de filme documentare premiate la nivel internațional, însoțite de sesiuni de întrebări și răspunsuri, paneluri de discuții cu reprezentanți ai APL-urilor locale, agenți de schimbare și factori de decizie, având rolul de a crea o platformă de guvernare inclusivă și participativă și sensibilizarea

publicului larg cu privire la problemele sociale;

- componenta de instruire a tinerilor cineaști și de dezvoltare a industriei cinematografice locale prin intermediul creării filmului documentar social în cadrul atelierelor organizate de către Moldox Lab.



Festivalul Moldox la Cahul  
sursa: Primăria mun. Cahul  
2019

# Audiovizualul

Sectorul audiovizualului trece printr-o serie de provocări generate de revoluțiile tehnologice și digitale din ultimul deceniu. Acest lucru creează oportunități, pe de o parte, dar și provocări legate de necesitatea de achiziționare a echipamentelor moderne, de gradul lent de adaptare la tehnologiile avansate și de lipsa de competențe digitale noi, pe de alta.

Domeniul audiovizual este reprezentat în municipiul Cahul de presa locală. În anii 90 exista un studio TV care difuza emisiuni și buletine de știri, studio administrat de compania de cablu TRUC-3 care activează și în prezent în Cahul. Asemenea studiouri și companii au existat în toate centrele raionale din Moldova, unele continuându-și și acum activitatea, cum ar fi: CIM-TV, SOR - TV, BAS- TV etc. Potrivit legislației naționale, companiile de cablu au dreptul de a utiliza un canal în grila lor de emisie pentru a difuza producțiile proprii, ceea ce nu este cazul Municipiului Cahul unde compania publică, odată, anunțuri.

În prezent, în Municipiul Cahul activează în mod oficial doar un studio de producție multimedia (presa locală [www.ziuvadeazi.md](http://www.ziuvadeazi.md)). Totodată, Primăria Cahul are un buletin informativ (ASPECT) pentru promovarea activităților sale. Restul operatorilor din audiovizual sunt liber profesioniști.

O altă componentă a segmentului sunt videografii care prestează servicii foto/video la nunți, în raionul Cahul existând circa 10 echipe. Televiziunea locală rămâne un vis al trecutului. Pentru stimularea dezvoltării audiovizualului este necesară crearea unui studiu TV la nivel local, care va asigura transmiterea în star sau rețeaua de cablu a grilei de emisie, dar efortul financiar este colosal, iar soluția inefficientă. Lansarea unei televiziuni tipice

reprezintă un efort considerabil din punct de vedere financiar aceasta presupunând echipament, personal, costuri directe de întreținere, taxe CCA etc. Prin urmare, o soluție mai adecvată ar fi crearea unei televiziuni locale.

Situația privind Radioul este similară cu cea a Televiziunii. Perspectiva intrării de piață locală a unui radio local este complicată din cauza concurenței directe cu radiourile din Moldova și România care sunt recepționate în Cahul.

Pentru ca audiovizualul să contribuie la dezvoltarea domeniului culturii este necesar să se documenteze și dezvolte produse culturale semnificative. Deocamdată acest lucru nu este posibil din mai multe motive:

- nu există încăperi amenajate pentru facilitarea transmisiunilor directe de la evenimente;
- nu există echipamentul necesar transmisiunilor directe, festivalurilor și spectacolelor de anvergură desfășurate la Sala Palatului Culturii „N. Botgros”;
- nu sunt susținute și promovate/finanțate proiectele/inițiatiile din domeniul de referință cu impact cultural și de promovare;
- potențialul cultural al zonei nu este documentat;
- nu există o arhivă a patrimoniului cultural al municipiului Cahul, al ansamblurilor de dansuri, muzică, soliști locali ș.a.

Soluționarea acestor provocări ar putea duce la diversificarea surselor de informații, micșorarea expunerii cetățenilor la informații false, promovarea și educarea populației prin intermediul evenimentelor culturale, solidarizarea oamenilor în jurul unor valori democratice.



# Educația culturală și promovarea diversității

Oferta culturală destinată copiilor și tinerilor din Cahul este diversificată, oferind oportunități pentru diferite gusturi. Chiar dacă oferta este una extinsă în municipiu nu există clădiri destinate activităților culturale pentru copii și tineri. Cea mai mare parte a cercurilor pe interese se desfășoară în incinta Palatului de Cultură „N. Botgros”, spațiile fiind în mare parte limitate pentru organizarea eficientă a activităților. Amplasarea cercurilor la palat înseamnă și concentrarea oportunităților culturale doar în centrul orașului. În cadrul cercurilor culturale, în mare parte, se oferă acces tuturor copiilor și tinerilor, inclusiv celor din familii cu venituri medii, deoarece acestea sunt susținute din bugetul local. În același timp, părinții copiilor și tinerilor participă activ, oferă asistență și cofinanțează creșterea performanței artistice a copiilor prin susținerea financiară a deplasărilor în străinătate în vederea participării la evenimente și festivaluri internaționale.

Una din instituțiile de educație culturală pentru copii și tineri este **Centrul de Creație „Luceafărul”**. Acest centru a fost deschis în anul 1941 în fosta clădire a Cazinoului Ofițerilor. Instituția se numea inițial Palatul Pionierilor, în 1994 capătă numele de Centrul de Creație „Miorița”, iar din anul 2021, după instalarea bustului lui Mihai Eminescu, devine Centrul de Creație „Luceafărul”. În cadrul său activează 19 cercuri de diferite specialități cum ar fi: teatru dramatic și de păpuși, muzică (vioară, pian, chitară, canto), dans popular, meșteșuguri populare și moderne, civilizație și cultură engleză, artă plastică, ecologie, turism regional, literatură. În prezent, cercurile sunt frecventate de 564 copii dintre care 395 fete și 169 baieti. Activitatea instituției este finanțată de Primăria Cahul, participarea copiilor fiind, prin urmare, gratuită. Centrul de creație aduce o contribuție substanțială în educația și dezvoltarea culturală a copiilor și a tinerilor, aici formându-se abilități speciale, cultivându-se interesul pentru diverse



Ansamblul de dans „Bobocelul”  
sursa: Primăria mun. Cahul



← Centrul de Creație „Luceafărul”  
sursa: Primăria mun. Cahul

activități socio-culturale, fructificându-se noi talente și personalități. Instituția promovează prin activitatea sa cele mai înalte valori umane cum ar fi respectul, non-discriminarea, egalitatea, solidaritatea, toleranța ș.a. Copiii au șansa de a participa activ la diverse concursuri internaționale și naționale de unde se întorc cu premii.

Tot în incinta Palatului de Cultură își desfășoară activitatea mai multe colective atestate de Ministerul Culturii, colective cu titlu „Model” în diferite domenii: ansamblul model

de dans popular „Nufărul”, ansamblurile modele de dans modern și estradă „luventa” și „Bobocelul”, studioul teatral „Masca”, Corul de Nevăzători „Lăcrămioara”, Fanfara Municipală Cahul, „Majorette-Show”, Clubul „Mâini dibace”, fiind doar cateva exemple. În cadrul colectivelor culturale, care sunt foarte active în festivalurile internaționale, sunt implicați peste 1.000 de copii și tineri din oraș și regiunile adiacente.



Ansamblu model de dans modern și estradă „luventa”  
sursa: Primăria mun. Cahul

# Evenimente culturale tradiționale de anvergură

Municipiul Cahul deține locul întâi în Republica Moldova în ceea ce privește numărul festivalurilor naționale și internaționale desfășurate de-a lungul timpului. Aici a luat naștere o adevărată mișcare a festivalurilor care atrag din ce în ce mai mult vizitatori și turiști din țară și din străinătate. Acestea acoperă domenii diverse de la muzică la film, de la poezie la teatru.

Cel mai vechi dintre acestea este Festivalul Internațional de Muzică „Mărțișor” organizat, în mod tradițional, în fiecare primăvară în perioada 1-10 martie. Inițiat în anul 1966 de către Primăria Municipiului Cahul, acesta este dedicat sosirii primăverii, regenerării naturii și mărțișorului, simbol al acestui anotimp. În cadrul evenimentului, timp de 10 zile consecutive, Cahul devine gazda unor evenimente muzicale cu participarea artiștilor, grupurilor și colectivelor muzicale din țară și de peste hotare, astfel Festivalul „Mărțișor” poate fi supranumit și Decada Culturală a Municipiului Cahul.

Unul din cele mai așteptate și preferate festivaluri ale cahulenilor este Festivalul Internațional de Muzică și Dans Popular „Nufărul Alb”, membru al Consiliului Internațional al Organizațiilor de Folclor Festivaluri și Arte Populare (C.I.O.F.F.), partener UNESCO. Evenimentul a luat ființă în anul 1989 ca festival al cântecului și dansului popular, iar la primele ediții au participat doar colective din Moldova. Din anul 1993 a obținut statutul de festival internațional bienal. Scopul festivalului constă în susținerea tradițiilor seculare ale dansului popular, promovarea folclorului autentic, cunoașterea datinilor și tradițiilor altor popoare și colaborarea în domeniul culturii cu formații din țările Europei și ale altor continente. Festivalul este organizat de Primăria Municipiului Cahul în luna iulie, când orașul marchează ziua primei atestări documentare. La fiecare ediție participă colective din peste 20 de țări până în prezent.

În perioada festivalului cei peste 200 participanți, oaspeți și invitați, constituie o sursă



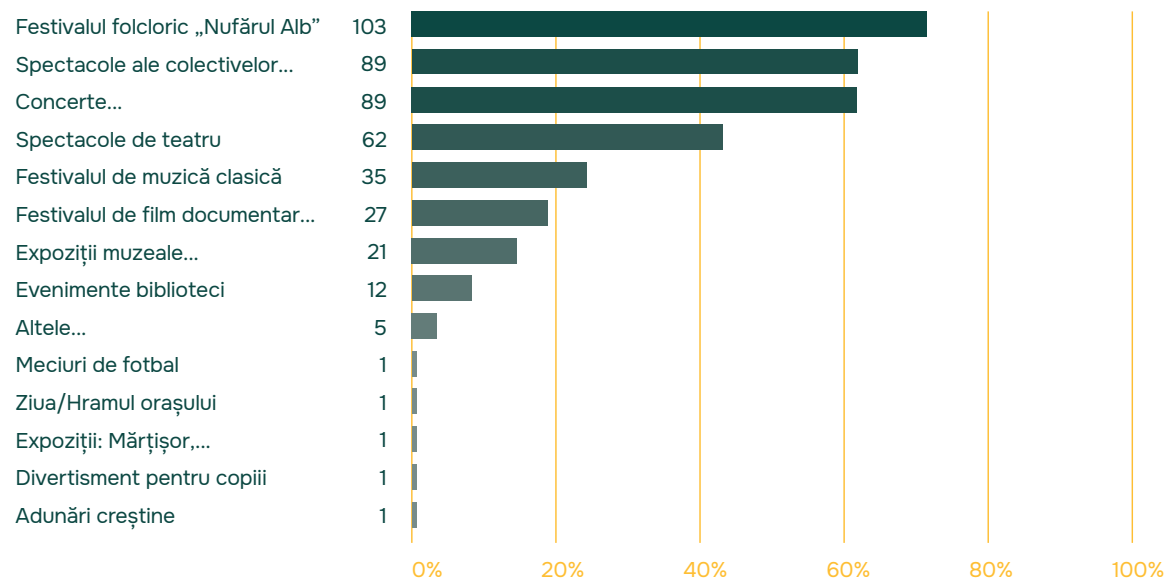
Festivalul Internațional „Nufărul Alb”  
sursa: Primăria mun. Cahul  
2019

Festivalul Internațional „Nufărul Alb” →  
sursa: Primăria mun. Cahul  
2019



de venituri stabile pentru agenții economici locali, fiind solicitate serviciile de cazare, alimentație publică, servicii de agrement, distracție, turism și meșteșugurile populare. Este greu de estimat în cifre efectul economic al festivalului, dar acesta există și este foarte important pentru sectorul economic local.

Conform unui sondaj de opinie, 71% din cei intervievați preferă acest festival. La întrebarea: Care sunt activitățile culturale preferate la care ați mers cel mai des în ultimii ani (înainte de pandemie) răspunsurile s-au clasificat astfel:



Festivalul „Crescendo”  
sursa: Primăria mun. Cahul

Interesul sporit al populației orașului și regiunii pentru acest eveniment de anvergură, cu experiență organizatorică și promovare largă la nivel național și internațional poate constitui premisa de transformare a acestuia într-un eveniment cultural generator de venituri mari pentru sectorul cultural-creativ al regiunii Cahul.

Un alt eveniment important este Festivalul muzical internațional „Faces of Friends”, care reunește tineri interpreți cu vârsta cuprinsă între 15-25 ani din diverse țări: România, Uzbekistan, Ucraina, Belarus, Rusia, Bulgaria, Lituania, dar și din Moldova. Festivalul a fost inițiat în anul 1996 și are ca scop promovarea tinerelor talente și a muzicienilor. Festivalul cuprinde două secțiuni – muzică ușoară și muzică jazz, interpreții fiind apreciați de către un juriu internațional, în componența căruia intră cunoscuți compozitori producători și soliști. După câteva ediții însă, din lipsa surselor financiare, festivalul a fost stopat și necesită a fi repornit.

Unul dintre cele mai semnificative festivaluri de muzică clasică din Republica Moldova, dar și peste hotare este Festivalul Internațional de Muzică Clasică „Crescendo”, care se desfășoară la Cahul în anul 2022 – X ediție. Acesta are drept scop promovarea muzicii clasice universale și adevăratele valori artistice, prin organizarea de concerte de muzică de Bach,

Mozart, Beethoven, Șostakovici, Enescu și alții. În cadrul Festivalului din Cahul evoluează trei orchestre simfonice: cea a Companiei „Teleradio Moldova”, Orchestra Filarmonicii Naționale „Serghei Lunchevici” și Orchestra Europeană de Tineret din Cahul, care este formată din tineri muzicieni de la Iași, Odesa, Tiraspol și Cahul. Intrarea la spectacole este liberă pentru publicului interesat. Anul acesta, în 2022, va avea loc ediția jubiliară. Toate concertele sunt transmise în direct de Televiziunea Națională și sunt urmărite live din toate colțurile lumii.

Amplasarea Municipiului Cahul în spațiul transfrontalier „Dunărea de Jos” și imediata vecinătate cu Ucraina și România asigură condiții pentru atragerea în cadrul evenimentelor culturale a amatorilor de muzică din aceste țări și promovarea culturii la nivel internațional, consolidând și din această perspectivă statutul de capitală culturală al orașului.

Un alt festival internațional este Festivalul de Film Documentar de Schimbare Socială „MOLDOX”, care a fost inițiat în anul 2015, ajungând anul acesta la cea de-a VII-a ediție. Acesta se desfășoară în luna septembrie, aducând în atenția publicului, prin intermediul proiecțiilor documentare și discuțiilor publice, problemele actuale cu care ne confruntăm, cauzate de fragilitatea sistemelor sociale. Publicului moldovean i se prezintă filme do-



Participanții atelierelor  
Festivalului Moldox  
sursa: Primăria mun. Cahul  
2019

cumentare profunde cu impact social, având rolul de a ne deschide noi orizonturi despre lumea în care trăim, de a stimula conștientizarea fenomenelor sociale și a problemelor globale care sunt mai aproape decât credem și ne vizează în mod direct. Festivalul este organizat de Asociația Obștească „Moldox”, în parteneriat cu „Svenska Filmstudion”, cu suportul financiar al Institutului Suedez, al Primăriei Municipiului Cahul, al Forumului Cultural Austriac, al Centrului Cultural German „Akzente”, al Institutului Goethe, al ambasadelor Germaniei și Olandei, al Centrului Național al Cinematografiei, al Institutului Cultural Român și al altor instituții.

În anul 2019 a fost lansat un nou eveniment, și anume Festivalul Internațional – „Teatrul fără frontiere”, organizat în parteneriat cu Primăria Municipiului Cahul în luna octombrie, când Teatrul Republican Muzical-Dramatic „B. P. Hasdeu” din Cahul își inaugurează stagiunea teatrală. La eveniment participă teatre importante din țară și din spațiul transfrontalier România și Ucraina. Timp de 10 zile publicul cahulean trăiește alături de actorii lor preferați emoțiile spectacolelor, astfel încât teatrul, o sursă de divertisment și inspirație, are puterea de a uni diversele culturi și poare din întreaga lume.



Conferința Ignite Cahul: iZestre  
sursa: Primăria mun. Cahul  
2021

# Festivaluri și evenimente naționale și regionale organizate la Cahul

**Festivalul Minorităților Naționale „Unitate prin diversitate”** este organizat din septembrie anul 2001 (anul acesta va fi la a XXI-a ediție). Este un festival, care impulsionează comunicarea interetnică și contribuie la facilitarea integrării civice și socio-culturale a minorităților naționale în societate. Obiectivul Festivalului Etniilor este valorificarea și perpetuarea tradițiilor minorităților naționale precum și dezvoltarea dialogului intercultural, consolidarea relațiilor de prietenie între reprezentanții diferitor naționalități, care locuiesc pe teritoriul Republicii Moldova. Pe parcursul anilor, Festivalul aduce culoare, cântec, joc și voie bună. Reprezentanții minorităților etnic, îmbrăcați în costume naționale, își etalează creațiile meșteșugărești în cadrul expozițiilor, întâmpină vizitatorii cu bucate tradiționale și împărtășesc din secretele bucătăriei lor.

**Orășelul European** este un eveniment cultural regional organizat anual în contextul sărbătoririi Zilei Europei. Evenimentul a avut loc prima dată la Cahul în anul 2019 și este organizat de Primăria Municipiului Cahul, în colaborare cu Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova. La această activitate participă, în mod tradițional, diverse personalități oficiale din spațiul UE, ambasadori ai statelor membre UE, deputați, reprezentanți ai autorităților centrale și locale, organizații donatoare și oaspeți ai Municipiului Cahul. Orășelul European este un eveniment de anvergură pentru toți doritorii de a cunoaște oportunitățile programelor europene, și evidențiază contribuția și sprijinul considerabil oferit de Uniunea Europeană în dezvoltarea țării noastre și a Regiunii de Sud. Mai multe state expun, în corturi, tradițiile culturale, gastronomie, proiectele pe care le realizează în Republica Moldova. De asemenea, sărbătoarea oferă

repere de inspirație pentru instituțiile Republicii Moldova care beneficiază de proiectele finanțate de Uniunea Europeană.

Publicul țintă al următorului festival sunt copiii și tinerii. E vorba de **Festivalul-Concurs „Poezia-n vers de dor”**, care se organizează în luna martie de către Primăria Municipiului Cahul, ajungând anul acesta la cea de-a V-a ediție. Scopul festivalului este acela de a crește interesul pentru cultură în rândul tinerilor, redobândirea valorilor prin cultură și artă, încrajarea abilităților artistice și susținerea recitalurilor de poezie prin promovarea elevilor talentați în domeniul literaturii. Festivalul se desfășoară pe două categorii de vârstă: gimnaziu – pentru clasele V-IX-; liceu – pentru clasele X-XII și include două secțiuni: recital de poezie și creație proprie.

Foarte apreciat de publicul local este și **„Lavanda Fest”**, organizat în municipiul Cahul în luna august de Lavanda Vera Provence cu sprijinul Primăriei Cahul. Festivalul este anul acesta la cea de-a doua ediție. Este un eveniment de promovare a produselor handmade și de petrecere a timpului în aer liber. În cadrul festivalului participanții își pot cumpăra produse naturale confecționate manual (limonada de lavandă, biscuiți cu unt și levănțică, coșuri, mănunchiuri de flori violet) în timp ce ascultă muzică relaxantă. Totodată sunt amenajate spații foto pentru cei care doresc să-și facă fotografiile cu cei dragi.

Evenimentele culturale cahulene sunt susținute de colectivele artistice locale: Orchestra „Izvoarăș”, Colectivul de Dans „Izvoarăș”, Ansamblul Model de Dansuri Moderne „Iuventă”, Ansamblul de Dans Popular „Nufărul”, Ansamblul De Dans Modern „Bobocelul”, Studioul Teatral „Masca”.











Unul din cele mai importante colective este **Ansamblul de muzică și dans popular „Izvorașul”** al Palatului de Cultură „N. Botgros”. Acest ansamblu a fost înființat în anul 1957 și este o adevărată școală de folclor. Creațiile muzicale provin din cultura populară, reprezentând tradiții lăutărești, cântece de jale și veselie, jocuri populare, piese instrumentale. Ansamblul „Izvorașul” este laureat al mai multor festivaluri naționale și internaționale din România, Bulgaria, India, Ungaria, Franța, Slovacia, Cehia, Germania, Turcia și Slovenia. Unul dintre cele mai importante trofee este medalia de aur, câștigată în 2008 la Saratov (Rusia) în cadrul Jocurilor Delfica Mondiale.

Un alt colectiv emerit este **Ansamblul Model de Muzică și Dans Popular „Bobocelul”** înființat în anul 1998. În ansamblu sunt atrași peste 200 copii din oraș și localitățile limitrofe. De-a lungul activității sale, acesta a obținut multe succese notabile la concursuri naționale, reprezentând cu succes țara noastră la festivalurile internaționale din Lituania, Cehia,

Belarus, Slovacia, Polonia, Bulgaria, Ucraina, Turcia, Grecia.

Dansul modern este promovat la Cahul prin intermediul colectivelor „Iuventa” și „Nufărul”.

**Ansamblul Model de Dans Modern și Estradă „Iuventa”** a fost înființat în anul 1994 cu scopul de a promova arta coregrafică și a modului sănătos de viață în rândul copiilor, tinerilor și adulților. În cele 6 grupuri de dansatori din cadrul colectivului sunt atrași peste 180 copii cu vârsta cuprinsă între 4 și 19 ani. Colectivul „Iuventa” participă activ la festivaluri și campionate, concursuri naționale și internaționale. Cele mai importante premii au fost obținute în Turcia, Franța, Ungaria, Bulgaria, Azerbaidjan, Georgia, Polonia, Estonia, Lituania, Italia, Slovenia, Cehia, Austria. Grație succesului grupului de dansatoare „Majorete Show” a fost deschisă Federația Națională Sportivă de Majorete în Cahul, membră a Federației Internaționale Europene NBTA Franța.

**Ansamblul Model de Dans Popular „Nufărul”**, înființat în 1996, asigură condiții pentru promovarea artei coregrafice în rândul a circa 220 copii cu vârsta cuprinsă între 5 și 18 ani. Cele mai notabile rezultate au fost obținute prin participarea la festivaluri, concursuri naționale și internaționale, cum ar fi festivalul „Hora din străbuni” România, «Сердце городов» Praga, «Малешево пее и танцува» Bulgaria, participarea în alte țări ca Slovacia, Turcia, Georgia și online Lituania.

Municipiul Cahul are o tradiție culturală unică la nivel de țară conferită și prin **Hora de la Cahul**. În fiecare duminică în centrul orașului balnear localnicii vin la horă – horă adevărată cu muzică live, unde protagoniști sunt nu artiști de meserie, ci locuitorii Cahulului și satelor din împrejurimi. În fiecare vară aici obișnuiesc să ajungă și cei care se odihnesc la Sanatoriul „Nufărul Alb” din Cahul. Tradiția de a dansa hora a apărut în anul 1986 și se face într-un spațiu special amenajat în cen-

trul orașului numit „Piața Horelor”. Hora de la Cahul este un adevărat spectacol al dansului, muzicii, tradițiilor și solidarității între oameni. De-a lungul anilor Hora de la Cahul a devenit un element de identitate locală, care poate fi valorificat și transformat într-un punct de atracție turistică și element de impulsie a industriilor creative prin filmare, video și promovare, master class-uri online de dansuri tradiționale, alte tipuri de produse culturale atractive.

Din anul 2022 primăria mun. Cahul intenționează lansarea unui nou festival - festivalul Berii la Cahul. În mun. Cahul activează mai mulți producători de bere artizanală, deaceia acest festival vine să susțină efortul acestor companii, conectând evenimentul și cu alți producători locali (de alimentație publică, companii distracție și agrement, contribuind astfel la susținerea sectorului economic.



Ansamblul Model de Muzică și Dans Popular „Bobocelul”  
sursa: Primăria mun. Cahul

← Ansamblul Model de Dans Popular „Nufărul”  
(p. 90-91)

← Orchestra „Izvoraș”  
(p. 92-93)

← Ansamblul de muzică și dans popular „Izvorașul”  
(p. 94-95)

← Ansamblul Model de Dans Modern și Estradă „Iuventa”  
(p. 96-97)



Hora de la Cahul în Piața Horelor  
sursa: Primăria mun. Cahul

# Biblioteci

Biblioteca publică este un spațiu unde se comunică intens și divers, aceasta fiind și o instituție creatoare de evenimente, de situații comunicaționale utile din toate punctele de vedere ale utilizatorului. În Cahul cele mai importante biblioteci sunt Biblioteca pentru Copii „Grigore Vieru” și Biblioteca Raională „Andrei Ciurunga”. Ambele biblioteci au misiunea de a servi interesele de informare, studiu, educație, lectură și recreere ale utilizatorilor din Cahul, oferind acces liber, gratuit și nediscriminatoriu la informație și cunoaștere prin bazele de date și colecțiile proprii. Bibliotecile din Cahul au dezvoltat servicii creative pentru utilizatorii lor, organizând o serie de evenimente care stimulează cititul și cercetarea. În cadrul bibliotecii pentru copii anual în luna aprilie se desfășoară Săptămâni Cărții și a lecturii pentru copii, un alt eveniment tradițional este Săptămâna Viereană organizată în perioada 07-14 februarie. În colaborare cu Secția Culturală Cahul se desfășoară activități și Concursuri importante: „Cel mai activ Cititor al bibliotecii”, Clubul de Robotică, Concursul de cultură generală „Sunt inteligent”, Tabăra de vară „10 zile de vacanță la bibliotecă”. Un eveniment așteptat de copii este Școala de vară în IT organizată

cu scopul de a studia tehnologiile informaționale în cadrul orelor practice la Atelier 3D, Atelier Decupator laser; Atelier Printer 3D și a Aplicații de promovare a imaginii personale Instruirii. Un alt curs solicitat de copii este Cursul „Aplicații utile în educația online”. În așa mod bibliotecile contribuie la dezvoltarea creației în rândul cititorilor, promovând inovația și tehnologiile informaționale.

În același timp, bibliotecile din Cahul la momentul actual realizează insuficiente acțiuni de promovare a cărților noi, nu se organizează Târguri de carte, lansări de carte și întâlniri cu editurile naționale și din spațiul transfrontalier pentru a alimenta cititorul cu informații despre cărțile noi. Prin intermediul acestei strategii ne propunem ca bibliotecile din Cahul să desfășoare evenimente lunare de lansare de carte și Târguri anuale de carte la care vor fi invitate edituri din Republica Moldova și din România. La organizarea evenimentelor vor fi atrași și reprezentanții mediului academic. Intenționăm, de asemenea să invităm la Cahul, personalități marcante, beneficiari ai premiilor NOBEL, care să stimuleze cercetarea și inovarea în regiune și țară.



Cititori în bibliotecă  
sursa: Primăria mun. Cahul

Pentru a susține efortul de promovare a lecturii în rândul populației la Cahul a fost creat un Club neformal numit BookClub. Book Club Cahul este inițiat în august 2021 cu scopul de a promova lectura și cărțile bune! Ținta Clubului: cartea și lectura să devină o prioritate! Membrii Clubului aleg cartea, o citesc, discută și învață!

Pentru a comunica cu iubitorii de carte a fost creat grupul privat pe Facebook: Book Club

Cahul care la moment are 90 membri. În grup se propun cărți și membrii clubului își expun părerea prin vot, astfel este selectată cartea cu cel mai mare număr de voturi. Cărțile se comandă și se stabilește ziua întâlnirii pentru discuții asupra conținutului. De obicei, se votează cărțile de dezvoltare personală, iar în cadrul discuțiilor participanții corelează învățătura cărții cu experiențele personale.

# Diversitate multiculturală

În Cahul convețuiesc pașnic mai multe naționalități. Moldovenii/Românii constituie circa 60% din populație, iar 40% sunt etnici ruși, ucraineni, bulgari, găgăuzi, polonezi, romi și alte etnii. Fiecare naționalitate în cadrul activităților culturale își promovează obiceiurile, tradițiile și valorile culturale. În promovarea coeziunii etnice sunt implicate colectivele coregrafice, care pun în scenă dansuri aparținând tuturor naționalităților, coexistența și toleranța fiind scoase în evidență prin muzică, filme, spectacole și diverse acțiuni și expresii culturale. Cel mai valoros eveniment în acest sens este Festivalul Minorităților Na-

ționale „Unitate prin diversitate” numit și Festivalul Etniilor Cahul, care reușește până în prezent să consolideze relațiile de prietenie între diferite grupuri etnice din municipiu și regiune. Una din provocări este reprezentarea slabă a grupurilor etnice în viața culturală a orașului și interesul redus de promovare a valorilor minorităților etnice, responsabilitatea fiind pasată pe Primăria Municipiului Cahul. În prezent, subiectul cooperării multietnice în Cahul rămâne un subiect sensibil nu doar la nivel cultural, ci și social, economic și politic. De-aceia municipalitatea are nevoie de politici culturale adecvate, care să promoveze



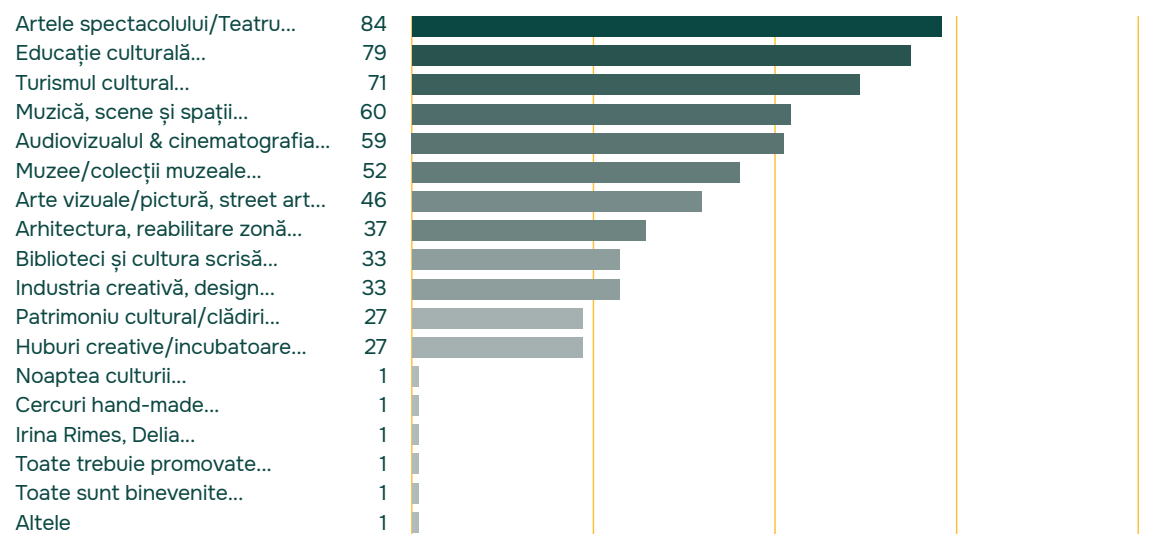
Colectivul „Hobby Boom” –  
împlind mărțișoare pentru târg  
sursa: [facebook.com](https://www.facebook.com)

eficient interculturalitatea.

# Spații pentru artă și cultură

În cadrul discuțiilor în focus grupuri și a interviurilor individuale s-a identificat clar problema ce ține de insuficiența spațiilor pentru cultură și artă în municipiu și regiune, în special, a spațiilor la aer liber.

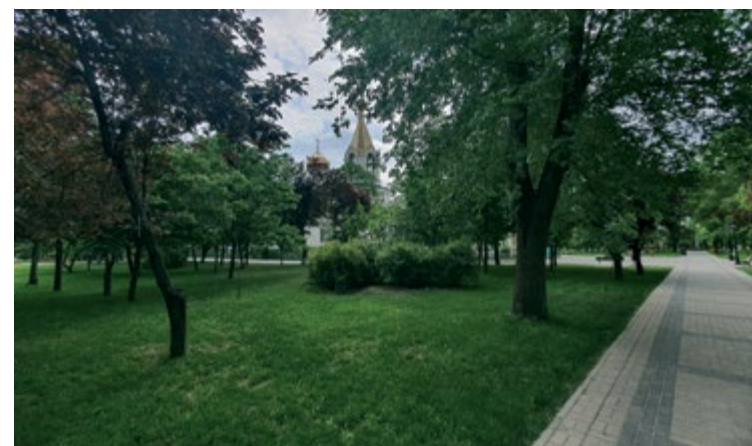
Conform răspunsurilor oferite de cetățenii orașului, remarcăm că aceștia solicită mai multe evenimente și spectacole de teatru în aer liber (58,3%), evenimente de educație culturală pentru copii (54,9%) și turism cultural prin amenajarea spațiilor de odihnă și agrement în aer liber (49,3%).



Piața Horelor  
sursa: Primăria mun. Cahul

În prezent, unul din principalele spații de odihnă și agrement pentru artă și cultură este Parcul municipal „Grigore Vieru” amplasat în centrul orașului. Aici se desfășoară diverse activități culturale de tip proiecție de filme, ziua internațională a copiilor, evenimente dedicate zilei familiei, concursuri, activități pentru copii ș.a. Iar un alt spațiu în aer liber este Piața Horelor unde se desfășoară tradiționalele hore de la Cahul. Există și alte zone care ar putea fi transformate în spații de cultură și artă, doar că sunt necesare foarte multe investiții pentru reabilitarea și amenajarea

acestora. E vorba de zona „Lacului Frumoasa”, zona „Lacul Sărat”, spațiul din preajma Grădinii Botanice, zona de la ieșirea din oraș unde este amplasat monumentul „Avion”. În prezent orașul nu poate oferi oportunități interesante pentru artă și cultură pentru familii și copii din cauza insuficienței spațiilor aflate în proprietate publică și a lipsei de resurse financiare necesare pentru reabilitarea acestora. Ambele spații funcționale pentru artă și cultură sunt amplasate în centrul orașului, în cartiere neexistând astfel de posibilități.



Parcul municipal „Grigore Vieru”  
sursa: Primăria mun. Cahul



Catedrala Episcopală „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din parcul central  
sursa: Primăria mun. Cahul

# Patrimoniu arhitectural

Patrimoniul arhitectural este o punte de legătură dintre trecutul și prezentul uman. Municipiul Cahul dispune de o serie de obiective arhitecturale de interes național și local. Printre acestea pot fi menționate: Catedrala „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil” construită în anul 1850; Biserica de Rit Vechi „Acoperământul Maicii Domnului” din 1892 numită Biserica Lipovenească; sediul Muzeului Ținutului Cahul, Școala de Artă, Casa scriitorului A. Lipcan, Sediul Școlii Republicane de Haltere, a Universității de Stat „B.P.Hasdeu” ș.a. Conform Registrului monumentelor de importanță locală și națională doar în Cahul sunt circa

60 obiective arhitecturale, care prezintă o valoare arhitecturală importantă.

Foarte atractive pentru vizitatori sunt Mozaicurile, care reflectă viața și activitatea orașului. Cele mai multe au fost construite în anii 70 ai sec. XX. O parte din mozaicuri nu mai pot fi restaurate, dar astăzi prezintă un real interes arhitectural mai ales cele amplasate pe fațada Palatului Culturii „N. Botgros”, a Școlii Sportive nr. 1, liceului „S. Rahmaninov”, „Moldova”.

Valorizarea obiectivelor culturale-arheologice poate constitui o direcție importantă în dezvoltarea urbană a orașului Cahul.



Mozaic pe fațada Centrului de creație „Luceafărul”, creat în 1986  
sursa: Primăria mun. Cahul

← Mozaic „Moldova” pe fațadă de bloc creat în jurul anilor 1970  
sursa: Primăria mun. Cahul

Mozaic pe fațada Școlii sportive Nr.1 → creat în 1989  
sursa: Primăria mun. Cahul







Pelicanii în Rezervația „Prutul de Jos”  
sursa: Primăria mun. Cahul

# Patrimoniu natural și turistic

Una din resursele naturale inestimabile ale municipiului Cahul sunt apele minerale naturale, care reprezintă elementul central de tratament în cadrul Sanatoriului „Nufărul Alb” din Cahul. Apa minerală sulfuroasă, slab termală, salină, cu concentrație mare de iod și brom, contribuie benefic la tratarea afecțiunilor aparatului locomotor, a sistemului nervos central și periferic, a sistemului cardiovascular, a bolilor ginecologice, dermale și ale tractului digestiv. Serviciile balneare atrag anual mii de pacienți pentru tratament și reabilitare.

În satele aflate la sud de Cahul, în zona Luncii Prutului de Jos, se găsește Rezervația Biosferei „Prutul de Jos” inclusă în anul 2018 în Rețeaua Mondială UNESCO a Rezervațiilor Biosferei. Rezervația cuprinde o suprafață totală de peste 14,7 mii de hectare care se întinde în lunca râului Prut. Pe teritoriul rezervației se află lacurile Manta și Belev, unele dintre cele mai mari lacuri naturale din țară. În localitățile din zona Rezervației Biosferice în ultimii ani se dezvoltă rapid turismul rural, ecologic, de aventură și cultural. În această zonă sunt deschise deja peste 20 pensiuni și case rurale, fiind valorificate tradițiile și valorile autohtone locale.

În același context, putem menționa, că lacurile Prutului de Jos (Belev și Manta) constituie o arie protejată din Republica Moldova, zonă umedă de importanță internațională conform Convenției Ramsar, deținând o bogată diversitate biologică și având un rol important pentru păsările acvatice.

Republica Moldova este una din cele 19 țări din Bazinul Hidrografic al fluviului Dunărea. Accesul la Dunăre este asigurat prin Portul Internațional Liber Giurgiulești amplasat la circa 55 km de Cahul. Giurgiulești este unicul port din Republica Moldova accesibil pentru navele maritime, constituind un element de infrastructură economică și strategică pentru regiune și țară. Acesta favorizează intrarea turiștilor din alte țări dunărene în regiunea Cahul.

Tot în regiunea Cahul pe teritoriul satului Vadul lui Isac s-a păstrat o porțiune a Valului lui Traian. Anterior Valul lui Traian constituia un complex de fortificații din sec. III-IV pentru a apăra frontierele răsăritene ale Imperiului Roman de barbari. Din cauza lucrărilor agricole intense prezentul val este slab vizibil, dar se păstrează unele segmente, care pot fi valorificate din punct de vedere turistic. Valul lui Traian este și o regiune delimitată pentru producerea produselor vitivinicole cu Indicație Geografică Protejată (IGP).

Prin regiunea Cahul trece Traseul turistic național Nr. 16: Chișinău-Cahul-Manta-Văleni-Slobozia Mare-Giurgiulești-Chișinău numit „Mica Deltă a Moldovei”. Este un traseu liniar cu excursii tematice (natură, istorie, ecologie). Lungimea traseului este de 480 km tur-retur. În cadrul clusterului acest traseu poate fi adaptat și completat cu elemente noi pentru a deveni mai atractiv pentru vizitatorii și turiștii care vin din capitală.

Lacul Belev →  
Rezervația „Prutul de Jos”  
sursa: Primăria mun. Cahul





# Tradiții gastronomice

În regiunea Cahul se păstrează o serie de tradiții culinare și există multe gospodine pasionate de gastronomia tradițională. La Văleni (Cahul) funcționează Muzeul Pâinii. Aici, vizitatorul poate afla despre ritualurile de sărbători legate de pâine, ce semnificație au diferite tipuri de pâine festivă: covrigi, hulu-bași din aluat, pupăză, 12 tipuri de colaci de nuntă și 8 tipuri de colaci ce țin de sărbătorile religioase – Crăciunul, Lăsatul Secului sau Duminica Mare. În satul Slobozia Mare există Atelierul gastronomic „La tanti Masha”, bucătăreasa casei, Maria Minciună, fiind cunoscută la nivel național întrucât păstrează cu sfințenie toate rețetele locului. Ea gătește după tradițiile locale diverse dulceațuri, licori, boia de ardei roșu, cușcuș care își are originea în bucătăria marocană, uscățele și alte diverse opere ale gustului. Aici se desfășoară competiții culinare cu cei mai renumiți bucătari din țară, masterclass-uri și evenimente gastronomice. Tradițiile gastronomice se păstrează și promovează în special, în spațiul rural.

Regiunea Cahul este recunoscută și prin tradiții vitivinicole, crame și vinării amenajate cu săli de degustare. Cele mai recunoscute

sunt Fabrica de vinuri „Vinăria din Vale” din Slobozia Mare; Vinăria „Vinia Traian” S.A. din s. Găvănoasa; Fabrica de vinuri ÎM „GRAPE VALLEY” SRL din s. Borceag; Fabrica de vinuri „Albastrele Wines” SRL/ Acorex Wine Holding SA din s. Borceag, Fabrica de vinuri „Vin Nobil” din Brâza, Fabrică de vinuri SRL Isovar, S R L VIERUL-VIN și SRL TerraVitis din s. Burlacu, crama „Corbu” din Văleni ș.a.

Cele mai importante vinării din zonă sunt incluse în Zona vitivinicolă „Valul lui Traian”. Traseul cu vizite la vinării este îmbinat cu activități de drumeție pentru descoperirea atracțiilor sudului – „Colinele Aurii”, „Drumul lui Petru Rareș”, lacul Belev ș.a.

Municipiul Cahul are și un potențial turistic încă ascuns și nevalorificat. E vorba de labirinturile subterane pe care este amplasat orașul. Orașul ascunde în străfundurile sale una dintre cele mai vaste galerii subterane, un labirint de tuneluri lung de 5 km, săpate cu peste patru secole în urmă, la șase metri sub pământ. În prezent aceste labirinturi se folosesc doar în scopuri private și nu reprezintă un potențial istoric și arhitectural deschis către publicul larg.

Crama „Vinăria din Vale”  
sursa: Primăria mun. Cahul



← Bunica și bunelul de la Văleni  
sursa: elenabalatel.com

În regiunea Cahul cultura este la ea acasă: Hora de la Cahul, care se dansează tradițional pe Piața Horelor; o rețea de muzee rurale cu puncte de informare turistice interconectate; destinații și atracții turistice amplasate ca magnetii care te opresc din drum. Cel mai valoros potențial al regiunii este, însă, potențialul uman – oamenii sunt calzi, ospitalieri, aici întâlnești meșteri populari, care mențin și transmit mai departe obiceiuri și îndeletniciri tradiționale, odihna oaspeților în regiune fiind răsfățată de rapsozii Bejenaru, adică „Bunica care bate doba” și de bunel, recunoscuți după participarea la Eurovision în anul 2016.

În prezent la Cahul se creează 4 clustere de business emergente. Conectarea afacerilor, autorităților și instituțiilor de cercetare-dezvoltare-inovare în clustere va constitui o premisă pentru accelerarea procesului de dezvoltare pe diferite segmente. Principalele clustere în formare sunt: Clusterul turistic „VIA Cahul” (Valori, Inovație, Autenticitate); Clusterul zootehnic „Bacii Sudului”, Clusterul crescătorilor de struguri și Clusterul vitivinicol Cahul.



Tradiții gastronomice  
sursa: Primăria mun. Cahul



Patrimoniul tradițional regional  
sursa: Primăria mun. Cahul

Intrare în galeriile subterane  
sursa: [ipn.md](http://ipn.md)  
2019



Bucate tradiționale locale →  
sursa: Primăria Văleni





# Industria culturale și creative, spații de lucru și incubatoare de afaceri

Industria culturală și creativă în regiunea Cahul înregistrează o dinamică pozitivă. Serviciile creative sunt dezvoltate de operatorii economici, fiind încurajat antreprenoriatul creativ prin fonduri de start-up și sprijin pentru spații de creație. În Municipiul Cahul funcționează „Incubatorul de Afaceri” Cahul, care încubează 22 de agenți economici, dintre care 10 sunt din domeniul industriilor creative: ateliere de croitorie și modă cu design personalizat, elemente decor, confecționarea hainelor din piele, agenții de publicitate și branding personalizat, servicii de IT și crearea de website-uri și de soft-uri, servicii foto-video cu sesiuni foto personalizate. Operatorii economici încubați au simțit nevoia de asociere pentru sporirea efectelor dezvoltării economice a sectorului. Astfel, în anul 2018 a fost creat clusterul de business numit CREATIV Cluster Cahul. Clusterul s-a creat prin asocierea afacerilor din Incubatorul de

Afaceri Cahul, scopul acestuia fiind sprijinirea dezvoltării serviciilor creative din regiune.

Un imbold deosebit pentru dezvoltarea sectorului, în special în ceea ce privește componenta de digitalizare este conferit de proiectul „EU4Moldova: Startup City Cahul” lansat în anul 2020. Grație acestui proiect, orașul Cahul va deveni primul „Startup City” din sudul Republicii Moldova. Asistența financiară a Uniunii Europene constituie cca 6,8 mil. de Euro și este orientată înspre consolidarea potențialului economiei digitale, creșterea forței de muncă locale în domeniul TIC, dezvoltarea afacerilor bazate pe inovații, precum și sporirea competitivității și atractivității în zona de sud, cu raioanele Cahul, Taraclia, Leova și Cantemir. Inițiativa sprijină dezvoltarea sectorului TIC și agenda reformei digitale a Republicii Moldova, încurajând parteneriatele pentru inovare din sectorul privat, sectorul public și instituțiile de învățământ.

Rezidenți ai Incubatorului de Afaceri  
sursa: Primăria mun. Cahul



← Sediul Incubatorului de Afaceri  
sursa: Primăria mun. Cahul

În cadrul proiectului se construiește EU4INNOVATION CENTRE CAHUL. Deschiderea acestui centru va spori perspectivele și oportunitățile de angajare în domeniul IT sau domeniile conexe, de instruire continuă a profesioniștilor și specialiștilor non-IT, precum și posibilitățile de lansare și dezvoltare a noilor afaceri IT în regiunea Cahul. Acesta va găzdui spații comune de relaxare, creație, sport, mini-cafenea și chiar cazare, în conformitate cu conceptele globale de „co-living” și „co-working” – comodități necesare pentru administrarea programelor de startup și găzduirea participanților la conferințe. Prin dezvoltarea centrului, proiectul își propune să contribuie la creșterea atractivității regiunii Cahul, dezvoltarea economică prin inovații și creație, crearea mai multor oportunități pentru locuitorii raionului Cahul. Inițiativa este implementată în perioada 2020-2024 de ATIC, cu asistența financiară din partea Uniunii Europene în parteneriat cu Suedia.

Proiectul „Startup City” Cahul și Clusterul de business „CREATIV” Cahul contribuie la formarea profesională prin sprijinul pentru

incubarea ideilor de afaceri în domeniul industriilor culturale și creative. În cadrul „Startup City” Cahul au fost realizate 4 programe de accelerare, lunar desfășurându-se activități de coagulare a comunității tehnologice, planificate și finanțate prin 3 programe de formare pe domeniul antreprenoriatului. Este în pregătire un program de impact digital, alte programe de finanțare a afacerilor, inclusiv în turism, și alte activități interesante și interactive pentru diverse categorii de populație.

Deocamdată, acțiunile din domeniul creativ sunt sporadice, nu urmăresc un scop comun, nu există un networking între cei implicați în domeniul industriilor culturale și creative și nu se realizează transfer de know-how în domeniul creativ. O abordare strategică bazată pe consolidarea sectorului prin stabilirea unei viziuni clare, cooperare, schimb de experiență și practici de succes, promovare de produse creative, multiplicarea exemplilor și a modelelor existente, pe termen mediu, pot duce la transformarea Municipiului Cahul în Capitala cultural-creativă a Republicii Moldova.



Cursuri de robotică pentru copii – parte a proiectului Startup City Cahul  
sursa: Primăria mun. Cahul



Copii antrenați în diverse activități educaționale – parte a proiectului Startup City Cahul.  
sursa: Primăria mun. Cahul





# Organizații ale societății civile implicate în domeniul culturii

În municipiu și regiunea Cahul mai multe organizații neguvernamentale realizează activități culturale conexe activităților de bază și misiunii acestora.

Principalele organizații neguvernamentale sunt: AO „Perspectiva”, AO Centrul CONTACT-Cahul”, Asociația pentru Cooperare Transfrontalieră și Integrare Europeană (ACTIE), AO „Azi”, AO „Pas cu Pas”, AO Centrul de Business Cahul. O parte din aceste asociații civice s-au implicat activ și au atras de două ori la Cahul „Capitala Tineretului” din Republica Moldova. Titlul de Capitala Națională a Tineretului este acordat de către Ministerul Tineretului și Sportului, în baza unui concurs național, la care candidații sunt ONG-urile care, împreună cu APL, propun un plan de acțiuni cât mai relevant sfera tineretului.

Scopul Capitalei Tineretului este dezvoltarea localităților prin implicarea tinerilor și valorificarea potențialului acestora, precum și încurajarea dezvoltării de idei noi și proiecte inovatoare ce privesc participarea activă a tinerilor în societate. Municipiul Cahul a fost Capitala Națională a Tineretului în anii 2012 și 2018. Din comitetul organizatoric al Capitalei Naționale a Tineretului au făcut parte mai multe ONG-uri, printre care: AO „Perspectiva”, Centrul CONTACT – Cahul, AO „Pro Art” AO „Pas cu Pas”, Asociația pentru Cooperare și Comunicare Democratică „Dialog”, Centrul Pro-Europa Cahul, Fundația Comunitară Dezvoltare Durabilă Cahul, „AIESEC CAHUL”.

Aceste ONG-uri se implică constant în desfășurarea diverselor activități culturale tradiționale cum ar fi Ziua Internațională a Copiilor, Ziua Europei la Cahul, Ziua persoanelor cu dizabilități, participarea la târguri, expoziții, evenimente culturale.

Asociația Obștească „Perspectiva”, în parteneriat cu Primăria Municipiului Cahul, gestionează „Fondul pentru Tineri Cahul” cu sprijinul Fundației Est-Europene din resursele acordate de Suedia. Sloganul fondului este „Creștem Valoarea prin Implicare!”.

Fondul pentru Tineri Cahul este un program de finanțare pentru tinerii din localitățile raionului Cahul, ce promovează implicarea tinerilor în viața comunității prin asumarea unor roluri active care îi responsabilizează și le oferă posibilitatea de a petrece timpul liber prin implicarea în acțiuni pozitive din care au de învățat. Anual Programul de Granturi Mici susține financiar inițiative ale tinerilor cahleni în scopul sporirii participării acestora în procesul decizional în vederea consolidării sectorului de tineret, a dezvoltării serviciilor locale de tineret și creșterea activismului civic. Fondul pentru Tineri Cahul a fost lansat la Cahul în anul 2014 și este deja la a noua ediție. În acești ani, în cadrul Fondului pentru Tineri Cahul, au fost gestionați 758.460 lei în cadrul celor 91 proiecte implementate. În cadrul proiectelor s-au implicat voluntar circa 2.000 tineri. Pentru anul 2022 deja au fost selectate 21 proiecte câștigătoare (11 din localitățile raionului Cahul și 10 din mun. Cahul), prin care tinerii vor realiza acțiuni în valoare totală de 181.606 lei. În perioada sa de activitate, circa 10 proiecte finanțate au fost proiecte din domeniul culturii.

Cartografierea situației culturale din municipiu a arătat că sectorul cultural se confruntă cu o serie de probleme, unele strategice, altele operaționale. În final, în urma efortului de cartare a instituțiilor, conform rezultatelor sondajului de opinie efectuat în rândul locu-



Asociația „Perspectiva” la Ziua Internațională a Tineretului (ZIT)  
sursa: Primăria mun. Cahul  
2018



Asociația Națională a Scoutilor, filiala Cahul, la Ziua Internațională a Tineretului  
sursa: Primăria mun. Cahul  
2018

itorilor și din informațiile acumulate în focus grupuri și discuții individuale pot fi menționate următoarele mari provocări ale sectorului cultural-creativ al Municipiului Cahul:

- gradul scăzut de modernizare a infrastructurii instituțiilor culturale publice și dotarea insuficientă cu echipamente noi și performante;
- insuficiente locuri de odihnă, distracți și creativitate pentru populație, în special, în aer liber;
- resurse financiare publice limitate care nu permit extinderea și diversificarea ofertei culturale;
- implicarea redusă a sectorului academic și educațional în dezvoltarea creativității;
- interes redus din partea sectorului privat pentru investiții în cultură;
- acces redus la informațiile despre oferta culturală și promovare inefficientă și non-operativă;
- localizarea culturii în centrul orașului în detrimentul cartierelor și regiunilor;
- grad redus de digitalizare a

serviciilor culturale și imposibilitatea de a rezerva și procura bilete online;

- potențial neexplorat și neexploatat al industriilor culturale creative;
- insuficiente mecanisme de stimulare și motivare a creativității actului cultural;
- participarea redusă a populației la actul cultural;
- patrimoniul cultural, arhitectural și istoric aflate în delăsare;
- cooperări regionale, naționale și internaționale nevalorificate suficient;
- lipsa unei structuri locale, care să catalizeze efortul de dezvoltare a sectorului industriilor culturale creative;
- dependența sectorului de fondurile publice și incapacitatea acestuia de a găsi soluții pentru generarea de venituri și autosusținere.

Acestea și alte provocări aflate pe agenda publică în procesul de elaborare a strategiei culturale Cahul vor deveni scopul intervențiilor actorilor comunitari interesați în perioada anilor 2022-2030.

3. Metodologie

4. Analiza SWOT

5. Viziune, misiune și valori

6. Obiective strategice și specifice

7. Plan de acțiuni

8. Rezumatul pilonilor strategiei

Anexe

# 2.

În prezent sectorul cultural-creativ din Municipiul Cahul nu deține un document strategic pe termen mediu și lung, asumat de administrația publică locală, care să reprezinte un cadru strategic autonom capabil să fundamenteze și să ghideze dezvoltarea sectorului și ridicarea acestuia la un nivel exponențial nou.

Lipsa strategiei, de fapt, înseamnă lipsa analizei profunde a domeniului, inexistența unei viziuni și a țăintelor în dezvoltare, neînțelegerea clară a rolului culturii și a sectoarelor conexe și împrăștierea unor acțiuni cu scop de dezvoltare cultural-creativă în diverse documente strategice de dezvoltare locală. La etapa de elaborare a prezentei strategii cultural-creative, participanții la consultări au ridicat o serie de întrebări la care trebuie să se găsească răspunsuri în procesul de planificare participativă a dezvoltării sectorului:

**Care este viziunea de bază, ce vrem să atingem prin dezvoltarea serviciilor culturale în Cahul?**

**Cum sporim interesul populației pentru serviciile cultural-creative?**

**Cum amplificăm rolul educativ și creativ al sectorului pentru populația urbei și a regiunii Cahul?**

Cum motivăm sectorul economic din oraș să se implice mai activ în prestarea serviciilor cultural-creative?

Cum transformăm evenimentele culturale în evenimente generatoare de venituri pentru a micșora povara financiară a autorităților publice locale?

Care activități și tradiții culturale pot fi amplificate sau ce acțiuni culturale ar trebui să organizăm ca să sporim atractivitatea regiunii și să atragem resurse financiare la Cahul?

Cum să transformăm cultura într-un factor de coeziune socială în contextul multi-etnic al orașului?

Cum re-poziționăm cultura în centrul procesului de dezvoltare locală durabilă astfel încât să rezulte faptul că, cultura este un domeniu transversal între alte sectoare de dezvoltare;

Cum ne consolidăm poziția de Capitală Cultural-Creativă a Republicii Moldova?

Cum valorificăm cooperările internaționale în sprijinul dezvoltării serviciilor cultural-creative?

Și, în final, cum integrăm toate eforturile locale astfel ca sectorul cultural-creativ să devină un motor al dezvoltării municipiului și regiunii-cheie Cahul?

## Activități realizate și metodologie

Procesul participativ de elaborare a strategiei culturale s-a realizat în perioada noiembrie 2021-mai 2022. Lansarea oficială a procesului de planificare strategică a avut loc la data de 09.11.2021 odată cu recepționarea de către Primăria Municipiului Cahul a certificatului de grant și prin organizarea ulterioară a unei ședințe extinse a primăriei cu participarea diferitelor categorii de actori din domeniul culturii.

Procesul a fost inițiat prin realizarea unei serii de activități de analiză și documentare, consultări publice și lucrul la formularea documentului. Cele mai importante acțiuni de implicare a populației și actorilor interesați la elaborarea strategiei au fost:

1. Ședințe în focus grupuri organizate fizic în diverse locații din Cahul. Au fost desfășurate 12 focus grupuri cu implicarea următoarelor categorii de persoane: artele spectacolului (16), domeniul IT și Industriei creative (11), instituții culturale (domeniul dans și muzică) – (18), instituții culturale din subordinea APL Cahul: muzeu, bibliotecă, Palatul de Cultură (12), ONG-uri și femei active (20), reprezentanți din domeniul cultură din localitățile rurale ale regiunii Cahul (15), arta tinerilor (24), diasporă (18), membrii Asociației Băștinașilor „Cahuleni reUniți” (7), persoane cu loc de muncă temporar în Municipiul Cahul (5), interpreți și vedete locale (4), oaspeți ai orașului (12). În total în focus-grupuri au fost atrase 162 persoane.
2. Interviu individual pe platforma online Zoom cu persoane care locuiesc în țară sau în afara țării și care activează în organizații naționale și internaționale (13 interviuri).
3. Sondaj de opinie în rândul populației Municipiului Cahul prin intermediul unui chestionar de interviuri creat pe google forms cu distribuție largă. Chestionarul a avut ca scop consultarea consumatorilor de servicii culturale cu privire la oferta culturală, preferințe culturale și gradul de satisfacție, provocări și

planuri de dezvoltare pentru următorii 5 ani. Prin intermediul sondajului online, până la moment, au fost consultate 144 persoane.

4. Cartarea resurselor culturale ale orașului. Acest lucru s-a realizat prin expedierea a 15 solicitări de informații către autorități, instituții publice și culturale, lucrul cu informațiile colectate și realizarea de interviuri suplimentare pentru concretizarea de informații. În această etapă au fost atrase în total circa 30 persoane-resursă din oraș.
5. Ateliere de planificare strategică pentru elaborarea analizei SWOT, a viziunii, misiunii, valorilor, obiectivelor strategice și specifice și a planului de acțiuni. Au fost desfășurate 4 ateliere de lucru cu participarea a 91 persoane.
6. Atelier de prezentare și aprobare a versiunii primare al strategiei.
7. Consultarea publică a documentului (plasarea pe rețele sociale și organizarea audierilor publice) - va urma.
8. Aprobarea prin decizia Consiliului Municipal Cahul.

Astfel, la elaborarea strategiei au participat în mod direct peste 430 persoane (mai precis, 438). Sute de persoane au luat la cunoștință despre procesul de planificare a dezvoltării culturii grație postărilor pe pagina de Facebook a Primăriei Cahul [[facebook.com/primariamunicipiului-cahul](https://facebook.com/primariamunicipiului-cahul)]

## Filosofia procesului de planificare

Organizarea procesului de planificare a strategiei culturale Cahul a evidențiat rolul culturii ca dimensiune transversală și umbrelă pentru diverse domenii ale vieții publice. Integrarea culturii în mai multe sectoare de dezvoltare presupune necesitatea corelării prezentului document cu documentele strategice de dezvoltare naționale, regionale și locale pentru ca prin efort comun și sinergie să fie

asigurată dezvoltarea durabilă a municipiului și regiunii Cahul.

Strategia culturală Cahul este corelată cu:

„Strategia de dezvoltare a culturii Republicii Moldova: 2013-2020 ”Cultura XXI/20””. Strategia națională are scopul de elaborare a liniilor directoare de evoluție a procesului cultural durabil din Republica Moldova, menit să contribuie la dezvoltarea socio-economică continuă a țării. Strategia națională ține cont și integrează prioritățile Agendei culturale europene. La nivel regional nu există documente strategice elaborate pentru domeniul cultural.

Documentele strategice locale care duc la ancorarea culturii ca motor de dezvoltare a municipiului și regiunii Cahul sunt:

- Viziunea, direcțiile strategice de dezvoltare și planul de acțiuni al Municipiului Cahul 2019 - 2025 aprobat prin decizia nr. 3/9 (39/9) - XXV din 30 mai, 2019;

- Planul de investiții capitale pentru perioada 2020-2024 – aprobat prin Decizia CM Cahul nr. 6/8 (8/4) din 03.12.2020;
- Programul de revitalizare urbană al municipiului Cahul pentru anii 2022-2025 aprobat la 25 martie 2022;
- Planul operațional local de dezvoltare a orașului-pol de creștere al Municipiului Cahul (2022 – 2027);
- Programul SMART City CAHUL (Oraș inteligent) 2021 – 2025 elaborat în cadrul Programului „EU4Moldova: regiuni-cheie”;
- Strategia de tineret elaborată pentru perioada 2017-2020 aprobată prin decizia Consiliului orașenesc Cahul nr.9/21(14/21)-XXV din 27.12.2016 și noua strategie elaborată în anul 2022 pentru perioada 2022-2025.

Puncte forte	Puncte slabe
<p><b>Orașul, geografia</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Amplasare geografică favorabilă la graniță cu Uniunea Europeană</li> <li>• Este capitala părții de sud a țării</li> <li>• Existența unor râuri și lacuri</li> <li>• A cincilea oraș ca mărime din Republica Moldova în care distanțele sunt ușor de parcurs</li> </ul> <p><b>Centru educațional</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Centru educațional (Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul; Facultatea Transfrontalieră a Universității „Dunărea de Jos” din Galați, România, două colegii)</li> <li>• Statutul de „oraș care învață”</li> </ul> <p><b>Oraș multicultural</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Oraș multiethnic (deține ordinul „Prietenia Popoarelor”)</li> </ul> <p><b>Centru cultural</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ecosistem complex de instituții culturale (teatru, filarmonica, palat de cultură, școli de arte plastice și muzică, centru de creație, muzeu ș.a) care au o ofertă culturală diversificată (muzică, dans, teatru, film, patrimoniu istoric ...)</li> <li>• Tradiții în organizarea activităților culturale (festivaluri, Hora de la Cahul, saloane de carte, expoziții, târguri...)</li> <li>• Prezența mai multor colective artistice atestate de Ministerul Culturii cu titlul de „Colective Model” de diferite genuri (ansamblurile „Nufărul”, „Bobocelul”, „luventa”, studioul teatral „Masca”, corul de nevăzători „Lăcrămioara”, fanfara municipală Cahul, „Majorete-Show”, clubul „Mâini dibace”</li> <li>• Tradiții în organizarea evenimentelor culturale de anvergură – 5 festivaluri internaționale printre care Festivalul folcloric „Nufărul Alb” este membru al Consiliului Internațional al Organizațiilor Folclor Festivaluri și Arte Populare (C.I.O.F.F.), partener UNESCO</li> </ul>	<p><b>Infrastructura</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Infrastructură locală critică (clădiri istorice deteriorate, drumuri proaste, insuficiente servicii de cazare...)</li> <li>• Insuficiența spațiilor pentru instituțiile culturale și dotarea lor necorespunzătoare (nu există sediu pentru Filarmonica Municipală Cahul, nu există o sală cu orgă, spații reduse pentru Centrul de Creație „Luceafărul” și Școala de Arte Plastice ș.a.)</li> <li>• Serviciile HoReCa insuficient dezvoltate și diversificate</li> <li>• Deficiențe legate de mobilitatea urbană și lipsa transportului public, care să asigure conexiunea orașului cu regiunea</li> <li>• Insuficiența spațiilor de odihnă și agrement pentru familii la aer liber</li> <li>• Lipsa clădirilor pentru activități culturale-creative a copiilor și tinerilor</li> <li>• Absența tehnologiei pentru realizarea evenimentelor online</li> <li>• Lipsa unei scene mobile, a echipamentului și inventarului necesar pentru organizarea activităților la aer liber și desfășurarea acestora în diverse sectoare ale orașului</li> </ul> <p><b>Promovare, marketing, informare și comunicare inter-instituțională</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Municipiul Cahul nu este promovat suficient și are o prezență încă modestă pe harta culturală a țării</li> <li>• Informarea insuficientă a populației cu privire la posibilitățile culturale</li> <li>• Eficiența redusă a centrelor de informare turistică din regiune</li> <li>• Comunicare deficitară între instituțiile culturale</li> <li>• Promovare insuficientă a activităților culturale, a artiștilor și personalităților marcante din domeniu</li> </ul>

Puncte forte	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Obiceiuri populare păstrate, conservate și valorificate eficient (meșteșuguri populare valorificate prin organizarea periodică a târgurilor și expozițiilor Patrimoniu cultural material și imaterial valoros, care asigură perpetuarea identității locale</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Insuficiente resurse umane specializate (în comunicare, marketing cultural...)</li> <li>• Acces redus la informațiile privind oferta culturală a orașului și regiunii</li> <li>• Lipsa relaționării între muzeele din regiunea Cahul</li> </ul>
<p><b>Susținere din partea administrației</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Susținerea activă de către APL I Cahul a sectorului cultural și bugetarea semnificativă a acestuia</li> <li>• Existența Bugetului participativ ca mecanism de participare a cetățenilor la gestionarea banilor publici</li> <li>• Finanțarea de către APL a colectivului profesionist de muzică și dans popular „Izvoarașul”, recunoscut la nivel internațional</li> </ul>	<p><b>Aspecte economice</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Cultura este exclusiv un consumator de bani publici și nu generează profit.</li> <li>• Resursele culturale au fost subestimate de-a lungul anilor și nu sunt abordate ca resurse de dezvoltare locală</li> </ul>
<p><b>Existența capacității de implementare</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Existența specialiștilor calificați în domeniul culturii</li> <li>• Experiență valoroasă în implementarea proiectelor cu finanțare publică și externă</li> <li>• Funcționarea eficientă a Grupurilor de Acțiune Locală în regiunea Cahul</li> <li>• Implementarea unor proiecte mari de dezvoltare locală ”EU4Moldova: regiuni-cheie”, Start up City Cahul ș.a.</li> </ul>	<p><b>Servicii culturale</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Absența agențiilor private de organizare a evenimentelor culturale și de impresariat</li> <li>• Inexistența unui sistem online de achiziție a biletelor</li> <li>• Insuficiența specialiștilor calificați și număr redus de cursuri de specializare la nivel național și internațional</li> <li>• Retribuții scăzute pentru specialiștii din cultură</li> <li>• Sectorul industriilor creative insuficient dezvoltat</li> </ul>
<p><b>Colaborări regionale, naționale și internaționale</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Relații de colaborare și schimb de experiență cu autorități și instituții din regiune și țară</li> <li>• Cooperări internaționale inițiate în baza a 18 acorduri de înfrățire semnate</li> <li>• Oraș parte a Euroregiunii „Dunărea de Jos” și Euroregiunea „Marea Neagră”</li> <li>• Rolul de centru polarizator de dezvoltare în raionul Cahul și regiunea de sud;</li> <li>• Bune cooperări intersectoriale între Direcția de Învățământ Cahul și Direcția de Învățământ din orașele înfrățite</li> </ul>	<p><b>Planificarea culturală</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Lipsa unei strategii culturale pe termen lung la nivel local și național</li> <li>• Lipsa unei strategii de atragere a publicului larg pentru participarea la evenimente</li> <li>• Grupurile etnice slab reprezentate în viața culturală a orașului</li> <li>• Oferta culturală deseori nu este corelată cu cererea din cauza inexistenței sondajelor de opinie pentru identificarea așteptărilor publicului</li> <li>• Pluralismul fragil în mass-media locală și națională reduce diversitatea culturală</li> </ul>

Puncte forte	Puncte slabe
<p><b>Accesibilitate, incluziune socială</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Unicul oraș din Moldova care are un colectiv cu titlu „Model” pentru nevăzători (Corul de nevăzători „Lăcrămioara”)</li> <li>• Acces asigurat pentru persoane cu dizabilități în principalele instituții culturale (Palatul de Cultură, muzeul, Centrul de Creație „Luceafărul”, Școala de muzică „M. Cebotari”, Școala de arte plastice pentru copii ș.a)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Diversitatea culturală nu este valorificată ca avantaj distinctiv</li> <li>• Insuficiența de programe pentru copii și tineri pe domeniul culturii</li> <li>• Cadrul normativ de funcționare a instituțiilor culturale este neactualizat și nu corespunde rigorilor timpului (lipsa de regulamente, metodologie și curricule)</li> <li>• Procesul de modernizare nu integrează/ nu valorifică tradițiile și obiceiurile</li> <li>• Cooperarea redusă cu spațiul rural în promovarea și desfășurarea evenimentelor culturale</li> <li>• Concentrarea evenimentelor culturale în centrul orașului și lipsa vieții culturale în cartiere</li> </ul>
<p><b>Diplomație publică</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Federația Națională Sportivă de Majoritate este membră a Federației Internaționale Europene NBTA din Franța</li> <li>• Existența brandului regiunii – „Unde inima ta bate”</li> <li>• Promovarea imaginii orașului în plan internațional de către personalități notorii</li> <li>• Oraș de reședință a pictorilor, membri ai Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova (Pavel Cornogolub, Gheorghe Șoitu)</li> <li>• Editarea trimestrială a unei reviste de profil - „Cahulul literar și artistic” - inițiată și publicată cu susținerea financiară a administrației publice locale</li> <li>• Activitatea Consulatului General al României la Cahul, precum și asigurarea colaborării cu Institutul Cultural Român</li> </ul>	<p><b>Apatia populației</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Interesul scăzut al locuitorilor pentru activități culturale și lipsa de spectatori la anumite evenimente</li> <li>• Dezinteres din partea agenților economici pentru viața culturală a localității care conduce la un număr mic al sponsorilor</li> </ul>
<p><b>Societate civilă, economie și turism</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Existența ONG-urilor active în oraș, care se implică în viața culturală</li> <li>• Crearea în regiunea Cahul a clusterelor de afaceri în domeniul turism, vinuri și struguri de masă ca domenii conexe cu dezvoltarea culturii prin turism</li> <li>• Organizarea Festivalului etniilor ca factor de coeziune multiethnică</li> <li>• Statutul de stațiune balneoclimaterică și funcționarea Sanatoriului “Nufărul Alb”</li> </ul>	<p><b>Componenta internațională</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Grad redus de internaționalizare a populației (număr redus de limbi străine de circulație internațională cunoscute de către cetățeni)</li> <li>• Valorificarea redusă a cooperării transfrontaliere în spațiul Euroregiunii „Dunărea de Jos”</li> </ul>
	<p><b>Sectorul industriilor creative slab dezvoltat</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Nu există o viziune cu privire la modul de dezvoltare a industriilor creative</li> <li>• Regiunea/localitatea nu deține un hub creativ-cultural, care ar avea misiunea de impulsione a dezvoltării sectorului industriilor creative</li> </ul>



Puncte forte	Puncte slabe
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Efortul de stimulare a industriilor creative nu este consolidat din cauza conexiunii reduse dintre proiectele, care sprijină direct sau tangențial domeniul</li> </ul> <p><b>Managementul activităților culturale din Cahul slab dezvoltat</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>În primăria Cahul nu există o structură consolidată responsabilă de activitatea culturală a orașului (insuficiente persoane responsabile de sector)</li> <li>Nu este clar determinat rolul instituțiilor culturale în organizarea și desfășurarea evenimentelor culturale de amploare</li> </ul>
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> <li>Posibilitatea de promovare a culturii la nivel internațional pe diverse domenii (prin participarea la evenimente internaționale: concursuri, festivaluri, târguri, expoziții ...)</li> <li>Deschiderea și interesul Primăriei Municipiului Cahul în dezvoltarea și diversificarea serviciilor cultural-creative (primăria Cahul a fost desemnată „Cea mai transparentă din Republica Moldova”)</li> <li>Sporirea cooperării internaționale prin prezența Consulatului General al României la Cahul, al Alianței Franceze, facultatea transfrontalieră a Universității „Dunărea de Jos” din Galați</li> <li>Activitatea fabricii Drăxlmaier și prezența învățământului dual</li> <li>Festivalurile internaționale promovează coexistența etnică</li> <li>Proiectele culturale/ dialogul cultural unesc minorități etnice din regiune și țară</li> <li>Atragerea investițiilor și proiectelor externe în conformitate cu Strategia de dezvoltare socio-economică a mun. Cahul și Planului de Investiții capitale a primăriei</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Conflicte militare în apropierea frontierelor (Ucraina)</li> <li>Număr mare de refugiați și apariția problemelor legate de crearea a condițiilor pentru refugiați, care determină realocări bugetare prioritare acestui scop</li> <li>Migrația populației/ fluctuația specialiștilor, inclusiv a tinerilor</li> <li>Pandemii (de exemplu, cu noul Coronavirus), epidemii (Pesta porcină, gripa aviară).</li> <li>Consum cultural scăzut</li> <li>Economie instabilă și crize economice</li> <li>Îmbătrânirea populației</li> <li>Fragilitatea bugetului pentru cultură</li> <li>Concurența cu alte orașe privind atragerea fondurilor externe</li> <li>Corupția</li> </ul>

Oportunități
<ul style="list-style-type: none"> <li>Organizarea masterclass-urilor cu specialiști internaționali pentru a descoperi: noi talente, persoane interesate și a crește profesionalismul persoanelor, Laboratoarele MOLDOX (în cinematografie), în cadrul festivalului de muzică „Crescendo”, masterclass organizate online pentru Majorette Show Iuventa</li> <li>Prezența în municipiu a locațiilor care permit organizarea evenimentelor în aer liber (Piața Independenței, Piața Horelor, Parcul public „Grigore Vieru”, Lacul Frumoasa, stadioanele sportive, curtea teatrului, curtea liceului teoretic „I. Creangă”, scuarul Palatului de cultură „N. Botgros”, parcul Veteranilor ș.a.)</li> <li>Intensificarea activităților de voluntariat și creșterea numărului voluntarilor</li> <li>Cooperarea transfrontalieră cu România și Ucraina</li> <li>Valorificarea eficientă a oportunităților oferite de înfrățiri</li> <li>Creșterea interesului pentru turismul de consum</li> <li>Valorificarea brandului regiunii Cahul</li> <li>Sporirea interesului populației pentru istoria și cultura orașului Cahul</li> <li>Existența finanțărilor internaționale</li> <li>Încurajarea transformării culturii în industrie creativă prin susținerea de către APL a tinerilor antreprenori prin scutirea de impozite</li> <li>Număr mare de agenți economici care pot să se implice în dezvoltarea sectorului creativ și pot investi în sector</li> <li>Valorificarea potențialului educațional din oraș</li> <li>Implementarea Programului „EU4Moldova: regiuni-cheie” și Startup City Cahul</li> <li>Dezvoltarea clusterelor în regiunea Cahul</li> </ul>

## Viziunea Cahul 2030:

Cahul – Capitala Cultural-Creativă a Republicii Moldova, un pol de excelență creativ în partea de Est a Europei, cu o cultură diversificată și contemporană, conexată la valorile europene, conectată la mediul internațional, digitalizată, care valorifică patrimoniul intangibil al tradițiilor și obiceiurilor locului, contribuind la bunăstarea cetățenilor și la creșterea calității vieții astfel încât este încurajată stabilirea tinerilor în oraș, devenind atractiv pentru profesioniști din țară și din afara ei. În consecință, Cultura devine un motor de dezvoltare urbana a Municipiului Cahul.

## Misiunea pentru Primăria municipiului Cahul

Primăria Municipiului Cahul își asumă misiunea de a contribui activ la crearea, susținerea și promovarea unui spațiu dinamic, divers și incluziv bazat pe valorile multiculturale, educaționale, istorice și civice ale orașului, care să capitalizeze identitatea, diversitatea, creativitatea și cultura locală și regională ca motoare pentru dezvoltarea comunitară sustenabilă și durabilă.

## Valorile propuse:

- participare
- dialog
- deschidere
- civism
- excelență
- creativitate

### Obiectivele strategice:

1. Modernizarea infrastructurii culturale pentru diversificarea serviciilor și creșterea calității actului creativ
2. Încurajarea dezvoltării antreprenoriatului cultural creativ
3. Asigurarea participării și a accesului tuturor cetățenilor orașului și regiunii la actul cultural
4. Dezvoltarea relațiilor culturale internaționale și a dimensiunii europene a sectorului cultural
5. Creșterea vizibilității naționale și internaționale a produselor și serviciilor culturale creative
6. Consolidarea guvernantei și asigurarea sustenabilității sectorului cultural

# Obiectiv Strategic 1

Obiectiv strategic	Obiective specifice
1. Modernizarea infrastructurii culturale pentru diversificarea serviciilor și creșterea calității actului creativ	1.1. Renovarea și dezvoltarea spațiilor publice destinate activităților culturale
	1.2. Sprijinirea constantă a protecției, promovării și restaurării patrimoniului cultural ca factor fundamental al afirmării identității culturale
	1.3. Încurajarea creativității și inovației artistice pentru asigurarea unui climat favorabil dezvoltării culturale și economico-sociale a comunității
	1.4. Eficientizarea managementului serviciilor culturale

Patrimoniul cultural al orașului și regiunii Cahul este moștenirea transmisă de generațiile anterioare, fiind constituit dintr-o paletă bogată și diversificată de expresii culturale-creative. Acest mozaic coagulează valorile materiale și imateriale, noi fiind responsabili de conservarea și asigurarea durabilității lor. Renovarea, reactivarea, modernizarea și diversificarea obiectivelor patrimoniului cultural, istoric și arhitectural este una din prioritățile autorităților locale. În același timp, bugetul local auster nu poate asigura realizarea de investiții serioase în obiectivele patrimoniului construit, însă vor fi utilizate diverse modalități de atragere a investițiilor după cum urmează: prin proiecte de cooperare internațională, proiecte naționale lansate pentru autoritățile publice locale și societatea civilă, valorificarea unor mecanisme de finanțare prin intermediul implicării cetățenilor - Bugetarea participativă, finanțări ale Primăriei Cahul, proiecte ale Fondului pentru tineri Cahul, campanii de colectare a fondurilor cu atragerea diasporei cahulene, campanii de direcționare a 2% din impozitul pe venit al persoanelor fizice direcționate către Asociația Cahulenii reUniți, proiecte de Parteneriat Public-Privat, ș.a

## 1.1. Renovarea și dezvoltarea spațiilor publice destinate activităților culturale.

### Proiecte/Acțiuni:

- Renovarea spațiului pentru Sala cu Orgă Cahul, dotarea și echiparea acesteia în conformitate cu standardele din domeniu;
- Elaborarea studiului de fezabilitate și a documentelor tehnice pentru construcția Filarmonicii Municipale Cahul;
- Construcția clădirii Filarmonicii Municipale Cahul;
- Dotarea Palatului de Cultură cu echipamente moderne pentru realizarea activităților culturale la palat și în sectoare (ecran Led, scenă mobilă, echipament amplificare, mochetă verde, tenturi, mese și scaune pliante, corturi);
- Dezvoltarea zonei de odihnă și agrement la „Lacul Frumoasa” și în zona Grădinii Botanice;
- Finalizarea lucrărilor de construcție a edificiului Teatrului Republican Muzical-Dramatic „B. P. Hasdeu” și darea lor în exploatare;
- Estetizarea clădirilor din oraș prin aplicarea imaginilor tematice, inclusiv în 3D

(tema Păcii, promovarea brandului local, a valorilor și specificului regiunii);

- Cartografierea tunelurilor subterane din Cahul și elaborarea documentației tehnice necesare pentru realizarea unor lucrări de curățare și deschidere către publicul larg a unor sectoare.

## 1.2. Sprijinul constant pentru protecția, promovarea și restaurarea patrimoniului cultural ca factor fundamental al afirmării identității culturale

### Proiecte/Acțiuni:

- Lansarea unei campanii de informare și sensibilizare cu privire la necesitatea protecției patrimoniului cultural material și imaterial al regiunii,
- Identificarea unui obiectiv de patrimoniu cultural istoric local care necesită a fi renovat cu participarea și cofinanțarea locuitorilor,
- Organizarea unei campanii de crowdfunding pentru restabilirea clădirii istorice din oraș;
- Lansarea de către Asociația Băștinașilor „Cahulenii reUniți” a campaniei de colectare a resurselor financiare prin mecanismul de diseminare a 2% din veniturile persoanei fizice pentru restabilirea unor obiective de patrimoniu cultural
- Introducerea în Regulamentul mecanismului de Bugetare participativă a priorității de finanțare a proiectelor culturale pentru anii 2023-2025 prin alocarea a 30% din buget pentru finanțarea proiectelor culturale inițiate de cetățeni, grupuri de inițiativă și organizații ale societății civile;
- Cooperarea cu ONG „Perspectiva” pentru finanțarea proiectelor culturale din resursele „Fondului pentru tineri” Cahul.

## 1.3. Încurajarea creativității și inovației artistice pentru asigurarea unui climat favorabil dezvoltării culturale și economico-sociale a comunității

### Proiecte /Acțiuni:

- Crearea unui Laborator/studiu de creație pentru colectivele culturale din regiune pentru înregistrări audio, video a evenimentelor de muzică, dans, spectacole de teatru, concerte a filarmonicii, subiecte de ghidaj local în limbile română, rusă și engleză și prestarea serviciilor contra cost;
- Cooperarea cu structurile naționale „Artcor” și „Mediacor” Moldova pentru asigurarea transferului de practici creative-inovative;
- Dotarea Palatului de Cultură „N. Botgros” cu echipamente de transmisiune live a evenimentelor culturale (festivaluri, concerte, spectacole);
- Motivarea creativității tinerilor pentru lansarea proiectelor culturale creative (proiecte de street art, de amenajare urbană, de educație culturală);
- Publicarea trimestrială a revistei „Cahulul literar și artistic”;
- Deschiderea unei secții de instruire muzicală în cadrul instituțiilor de învățământ din Cahul
- Organizarea lunară a evenimentelor de lansare de carte
- Târgul de carte organizat anual
- Crearea unui skatepark pentru comunitățile de tineri din oraș.

## 1.4. Eficientizarea managementului serviciilor culturale

### Proiecte /Acțiuni:

- Crearea în cadrul Primăriei Municipiului Cahul a unei secții responsabile de planificarea, realizarea și gestionarea activităților culturale din oraș (2-3 persoane);
- Planificarea în bugetul Primăriei Mu-

nicipiului Cahul a resurselor financiare necesare pentru activitatea secției responsabile de activitățile culturale al Municipiului Cahul;

- Elaborarea unui Regulament privind organizarea activităților culturale cu roluri, sarcini și responsabilități a instituțiilor culturale, stabilirea clară a cadrului de timp, modului de implicare, efortului financiar a instituțiilor culturale;
- Atelier de instruire de 5 zile pentru formarea profesională a membrilor departamentului cultural și reprezentanților instituțiilor culturale în scrierea de proiecte și atragerea de fonduri;
- elaborarea unui portofoliu de proiecte

necesare pentru dezvoltarea culturii;

- participarea activă a managementului instituțiilor culturale în atragerea de fonduri europene și private pentru programele și proiectele derulate;
- Inițierea unor programe de formare și mobilitate pentru schimburi de bune practici destinate actorilor culturali publici și privați;
- Formarea capacităților/ profesională a managerilor culturali și personalului administrativ în domeniul managementului diversității;
- Corelarea mai bună a agendei culturale municipale cu cea a regiunii Cahul.

## Obiectiv Strategic 2

Obiectiv strategic	Obiective specifice
2. Dezvoltarea sectorului industriilor creative și încurajarea antreprenoriatului cultural creativ	2.1. Încurajarea atragerii investițiilor private în cultură
	2.2. Crearea premiselor pentru transformarea Palatului de Cultură „Nicolae Botgros” din Municipiul Cahul în Hub Cultural-creativ
	2.3. Implicarea mediului academic și creșterea rolului organizațiilor societății civile în dezvoltarea serviciilor culturale creative

Sectorul industriilor culturale creative reprezintă o formă integratoare de înțelegere a culturii ca o resursă valoroasă pentru dezvoltarea economică și tehnologică. Municipiul și regiunea Cahul dispune de un potențial ridicat pentru fortificarea acestui sector, asumându-și în acest scop responsabilități de susținere și propulsare. Lipsa unei viziuni clare despre cum ar putea fi stimulată dezvoltarea industriilor cultural-creative, cunoașterea și conștientizarea limitată a domeniului frânează dezvoltarea. Sunt necesare intervenții

pentru elaborarea unui sistem cultural, care va genera înțelegere, conținut și viziunea asupra dezvoltării industriilor creative. Este necesar de atras investiții private în cultură, iar pentru sporirea creativității trebuie atras mediul academic și sectorul independent.

### 2.1. Încurajarea atragerii investițiilor private în cultură

Proiecte/Acțiuni:

- Organizarea unui Hackaton pentru identificarea soluțiilor și domeniilor de dezvoltare a industriilor culturale creative la Cahul;
- Elaborarea unui Plan de acțiuni pentru dezvoltarea industriilor cultural-creative în regiunea Cahul;
- Desfășurarea cursurilor de formare în domeniului antreprenoriatului creativ pentru antreprenorii implicați pe dimensiunea culturală
- Crearea unui profil/oferte investiționale și distribuirea în rândul agenților economici și a diasporei cahulene pentru identificarea investitorilor
- Aplicarea eficientă a sistemului de facilități pentru tinerii antreprenori și încurajarea investițiilor în cultură (în baza Regulamentului primăriei Cahul)
- Stimularea agenților economici în cadrul „Galei Laureatilor” pentru cele mai valoroase investiții și sponsorizări în dezvoltarea sectorului cultural
- Organizarea Festivalului Berii la Cahul

### 2.2. Crearea premiselor pentru transformarea Palatului de Cultură „Nicolae Botgros” din Municipiul Cahul în Hub Cultural-creativ

Proiecte /Acțiuni:

- Reparații capitale a subsolului instituției, delimitarea spațiilor și crearea zonelor creative de lucru și producție pentru antreprenori;
- Cooperarea cu proiectul Start up City

Cahul, pentru amplasarea unor antreprenori din sectorul creativității în spațiile de coworking deschise în cadrul EU4INNOVATION CENTRE CAHUL.

### 2.3. Implicarea mediului academic și creșterea rolului organizațiilor societății civile în dezvoltarea serviciilor culturale creative

Proiecte /Acțiuni:

- Organizarea de către mediul academic și educațional a programelor de creștere a competențelor profesionale în cultură (seminarii, programe de formare de manageri culturali, workshopuri);
- Organizarea de conferințe și întâlniri cu specialiști pentru asigurarea unei platforme de dialog între mediul academic și educațional;
- implicarea tinerilor din mediul academic în organizarea campaniilor de sensibilizare și informare privind rolul culturii în educația societății;
- Suport financiar, acordat prin apeluri deschise ONG-urilor prin programe, care antrenează copiii și tinerii în activități culturale creative;
- Susținerea și consolidarea mișcării de scoutism din regiunea Cahul prin organizarea de drumeții, activități de aventură în natură, educație fizică și sport;
- Promovarea sportului artistic.

# Obiectiv Strategic 3

Obiectiv strategic	Obiective specifice
3. Asigurarea participării și accesului tuturor cetățenilor orașului și regiunii la actul cultural	3.1. Sprijinirea educației culturale și a consumului cultural colectiv prin promovarea unei vieți culturale incluzive, active în cartiere și în comunități dezavantajate
	3.2. Facilitarea participării la cultură a tuturor categoriilor sociale, contribuind astfel la creșterea calității vieții cetățenilor, a coeziunii sociale și a respectului pentru diversitate
	3.3. Stimularea extinderii cooperării intra- și intersectoriale întru sporirea participării publicului

Acest obiectiv își propune să contribuie la creșterea gradului de participare a cetățenilor la evenimentele și acțiunile culturale prin dezvoltarea echilibrată și apropierea ofertei culturale de consumatorul de servicii. Astfel poate fi asigurată creșterea coeziunii comunitare, consolidarea identității culturale și revitalizarea sectoarelor și cartierelor municipale. Obiectivul propune și măsuri, care vin să atragă diverse categorii de cetățeni în actul cultural.

Pentru a atinge efectele dorite și a produce schimbările așteptate în dezvoltarea socio-economică a orașului și regiunii Cahul este necesară și o bună interacțiune dintre toți reprezentanții sectorului cultural. Aceasta înseamnă comunicare eficientă și operativă, coordonarea acțiunilor, planificare în comun a activităților și participare activă la realizare. Prin asigurarea de sinergii dintre toate instituțiile implicate: APL-uri, instituții publice, structuri de business, ONG-uri, Grupuri de inițiativă civică vom fi în măsură să avansăm dinamic și să plasăm cultura în centrul dezvoltării locale.

**3.1. Sprijinirea educației culturale și a consumului cultural colectiv prin promovarea unei**

**vieți culturale incluzive, active în cartiere și în comunități dezavantajate**

Proiecte/Acțiuni:

- Reactivarea cartierelor prin renovarea și amenajarea a 2 spații pentru evenimente culturale în cartierele Lapaevca și Spirin;
- Crearea grupurilor de inițiativă în cartiere și atragerea cetățenilor în pregătirea și desfășurarea spectacolelor culturale;
- Procurarea echipamentelor de mobilier urban pentru desfășurarea activităților culturale la aer liber (scaune pliante, măsuțe, suporturi);
- Organizarea periodică a evenimentelor culturale în toate cartierele orașului (zile de lectură, concerte ale elevilor Centrului de Creație a Copiilor „Luceafărul” și a Școlii de Muzică „Maria Cebotari”, piese de teatru ș.a.);
- Atragerea Coaliției Organizațiilor Neguvernamentale independente din Moldova și lansarea Proiectului „Mozart în mahala”;
- Organizarea anuală a taberelor de vară în natură pentru copii și tineri

- Organizarea în aer liber a Serelor de muzică jazz

**3.2 Facilitarea participării la cultură a tuturor categoriilor sociale, contribuind astfel la creșterea calității vieții cetățenilor, a coeziunii sociale și a respectului pentru diversitate**

Proiecte /Acțiuni:

- Stimularea comunicării dintre creatori și publicul consumator prin crearea unui serviciu de informare a publicului;
- Proiecții de filme cultural-educative în sala teatrului nou construit;
- Asigurarea accesului la informație despre cultură prin implicarea diferitor actori locali (educație, transport, turism);
- Îmbunătățirea sistemului de afișaj stradal și sporirea atractivității acestuia;
- Construcția rampelor de acces, adaptarea condițiilor și sporirea accesibilității în instituțiile culturale.

**3.3. Stimularea extinderii cooperării intra- și intersectoriale întru sporirea participării publicului**

Proiecte / Acțiuni:

- Constituirea unei rețele regionale a instituțiilor de profil (a școlilor muzicale) din regiunea de sud, cu implicarea instituțiilor de pe teritoriul Unității Teritorial-Administrative Găgăuzia (UTAG);
- Constituirea unei rețele regionale a instituțiilor de profil (a școlilor de pictură) din regiunea de sud cu implicarea instituțiilor de pe teritoriul Unității Teritorial-Administrative Găgăuzia (UTAG);
- Conectarea activităților culturale din oraș cu cele din Grupul de Acțiune Locală „GAL Lunca Prutului de Jos” prin corelarea priorităților culturale în strategiile de dezvoltare;
- Crearea Clusterului Cultural Cahul și promovarea principiilor clusterizării culturale;
- Conectarea Clusterului cultural Cahul cu clusterelor regionale, naționale și internaționale existente (Clusterul turistic „VIA Cahul”, Clusterul inovativ „INNOSTARS” (România ș.a.);
- Conectarea activităților culturale din oraș cu cele din Grupul de Acțiune Locală „GAL Lunca Prutului de Jos”.

# Obiectiv Strategic 4

Obiectiv strategic	Obiective specifice
4. Dezvoltarea relațiilor culturale internaționale și a dimensiunii europene a sectorului cultural	4.1. Valorificarea potențialului de colaborare culturală cu localitățile înfrățite
	4.2. Consolidarea rolului de lider regional și stimularea cooperării în spațiul Euroregiunii „Dunărea de Jos”
	4.3. Dinamizarea relațiilor culturale internaționale, inclusiv în cadrul Parteneriatului Estic

Acest obiectiv strategic stabilește direcțiile de cooperare internațională, stimularea rela-

țiilor de cooperare, schimbul de experiență și practici, valorificarea oportunităților oferite de programe de schimburi internaționale, dinamizarea cooperării în cadrul Parteneriatului Estic, toate acestea putând consolida dimensiunea europeană a sectorului cultural.

Obiectivul presupune și acțiuni de implicare a actorilor culturali din Cahul în cadrul proiectelor culturale internaționale, între care proiectul „MoldArte”, care își propune să testeze și să implementeze modele inovatoare de colaborare în cultură între actorii europeni – membrii ai rețelei EUNIC și delegațiile UE – și partenerii locali din țările non-UE, lansat în mai 2022 la Chișinău.

#### 4.1. Valorificarea potențialului de colaborare culturală cu localitățile înfrățite

Proiecte /Acțiuni:

- Angajarea la Palatul de Cultură „N. Botgros”/sau introducerea în fișa de post a unei persoane angajate deja a responsabilităților legate de cooperarea culturală internațională;
- elaborarea unei viziuni de cooperare culturală între Cahul și orașele înfrățite;
- Crearea unei baze de date a instituțiilor culturale, festivalurilor și evenimentelor culturale din localitățile înfrățite;
- Organizarea schimbului de experiențe între diferite categorii de actori culturali (instituții culturale, școli de arte și muzică, Centre de creație ș.a.);
- Cursuri de formare profesională și transfer de experiență în domeniul managementului proiectelor de cooperare culturală internațională de la reprezentanții sectorului cultural din orașele înfrățite către angajații din instituțiile cahulene;
- Organizarea taberelor de vară pe diferite sectoare culturale (pictură, sculptură...)
- Organizarea Forumului Cultural „Cahul-4Culture” (bienio).

#### 4.2. Consolidarea rolului de lider regional și stimularea cooperării în spațiul Euroregiunii „Dunărea de Jos”

Proiecte /Acțiuni:

- Revitalizarea rolului Euroregiunii „Dunărea de Jos” în promovarea cooperării culturale în spațiul transfrontalier;
- Crearea și lansarea unui traseu cultural în spațiul din cadrul Euroregiunii „Dunărea de Jos” (fizic și virtual);
- Consolidarea cooperării regionale și atragerea instituțiilor din regiunea Odesa, Ucraina în activități culturale.

#### 4.3. Dinamizarea relațiilor culturale internaționale, inclusiv în cadrul Parteneriatului Estic

Proiecte /Acțiuni:

- Participarea actorilor culturali din Cahul la ateliere de lucru și schimburi de experiență cu participanții din țările partenere (România, Austria și Germania), în cadrul proiectului MoldArte implementat de EUNIC;
- Organizarea unei tabere internaționale de pictură cu participarea artiștilor din orașele culturale (EU4Culture)
- Valorificarea oportunităților programei Uniunii Europene (schimb de practici între studenți), proiectul EU4Youth, (Erasmus+ ș.a);
- Identificarea mecanismelor și lansarea cooperării cu orașele partenere din Parteneriatul Estic prin stabilirea comunicării directe;
- Organizarea de master class-uri pentru dezvoltarea profesională a reprezentanților sectorului cultural;
- Dezvoltarea proiectelor de cooperare și atragerea finanțării din partea UE
- Desfășurarea schimburilor culturale prin participarea colectivelor artistice la evenimente internaționale: festivaluri, concursuri, expoziții pictură;
- Deschiderea unor sedii a organizațiilor naționale și internaționale la Cahul;

- Participare la târguri, conferințe și evenimente organizate în cadrul Parteneriatului Estic;

- Organizarea de evenimente online pentru angajații din sectorul cultural pentru schimb de experiență între țări.

## Obiectiv Strategic 5

Obiectiv strategic	Obiective specifice
5. Creșterea vizibilității regionale, naționale și internaționale a produselor și serviciilor culturale creative și turistice	5.1. Crearea și dezvoltarea unui mecanism eficient de promovare a ofertei culturale în rândul populației (offline și online)
	5.2. Aplicarea instrumentelor de digitalizare a serviciilor culturale
	5.3. Promovarea destinației cultural turistice Cahul și a proiectelor/evenimentelor culturale emblematic

Cultura orașului Cahul este în prezent slab valorificată. Chiar dacă vorbim despre un potențial cultural, turistic istoric și identitar valoros, acesta nu este promovat suficient. În prezent Cahulul poate fi găsit pe harta culturală a regiunii și, parțial, a țării, însă despre Cahulul cultural se vorbește mai puțin în spațiul transfrontalier. În epoca tehnologiilor informaționale acest lucru poate fi realizat activ prin utilizarea instrumentelor de digitalizare. Dezvoltarea culturii digitale prin aplicarea tehnologiilor noi și emergente va produce un salt în creșterea vizibilității produsului cultural-turistic Cahul și va transforma urba într-un „oraș inteligent”.

#### 5.1. Crearea și dezvoltarea unui mecanism eficient de promovare a ofertei culturale în rândul populației (offline)

Proiecte /Acțiuni:

- elaborarea și diseminarea ofertei culturale anuale;
- facilitarea comunicării între operatori culturali pentru promovarea ofertei culturale locale;

- crearea unui site/platfome interactive de promovare a potențialului cultural și ofertei culturale cu informații în trei limbi: română, rusă, engleză;
- instalarea billboard-urilor și a panourilor informative în cartierele orașului;
- distribuția trimestrială în cartiere a ofertei culturale prin intermediul oficiului „Poșta Moldovei”, a Asociațiilor de locatari, a ziarului „Cahul Express”;
- Elaborarea unor broșuri culturale cu info despre evenimentele de pe parcursul anului și distribuția acestora la instituții și agenții de turism.

#### 5.2. Aplicarea instrumentelor de digitalizare a serviciilor culturale

Proiecte /Acțiuni:

- Instituirea mecanismului de rezervare și vânzare online a билетelor pentru evenimente culturale de tipul E-ticket;
- Digitalizarea serviciilor și a ofertei Muzeului din Cahul și crearea unui video-ghid;

- Crearea și lansarea a trei tururi virtuale ce prezintă potențialul cultural al municipiului și regiunii Cahul cu plasarea acestora pe site/platforma interactivă;
- Crearea și promovarea a 5 trasee și circuite digitale interne care conectează și promovează obiectele de patrimoniu cultural din oraș și regiune;
- Dezvoltarea unei zone SMART în centrul orașului, unde au loc evenimentele culturale cu WiFi public, mobilier stradal SMART, senzori pentru calitatea aerului sau pentru mișcare, iluminare SMART și design spațial;
- Instalarea a circa 10 plăcuțe informative multilingve cu coduri QR la obiectivele culturale de interes național;
- Cartografierea bunurilor patrimoniu public cu valoare istorică și culturală, utilizarea unei platforme SMART și facilitarea conexiunii între infrastructura orășenească și patrimoniul public cu valoare istorică și culturală;
- Sporirea vizibilității naționale și internaționale a artiștilor și creației orașului

Cahul prin promovarea pe platforme naționale și internaționale.

### 5.3. Promovarea destinației cultural- turistice Cahul și a proiectelor/evenimentelor culturale emblematic

Proiecte /Acțiuni:

- Organizarea ediției speciale a festivalului „Nufărul Alb” cu participarea colectivelor orașelor partenere din Parteneriatul Estic și altor parteneri internaționali și transformarea festivalului într-un proiect emblematic al Republicii Moldova de promovare a cooperării culturale;
- Inițierea unui nou festival pentru copii și familie derulat anual de Ziua internațională a copiilor;
- Valorificarea prin promovare continuă a traseelor și locurilor turistice („Sanatoriul Nufărul Alb”, „Drumul vinului”, cramele) prin colaborare cu Clusterul turistic VIA Cahul.

# Obiectiv Strategic 6

Obiectiv strategic	Obiective specifice
6. Consolidarea guvernancei și asigurarea sustenabilității sectorului cultural	6.1. Includerea culturii ca și componentă cheie în strategiile de dezvoltare locale și regionale devenind un model și inspirație a nivel național
	6.2. Crearea mecanismelor instituționale și financiare de asigurare a durabilității investițiilor și procesului de realizare al strategiei culturale
	6.3. Cooperarea Municipiului Cahul cu instituțiile naționale din domeniul culturii și promovarea ideii de instituire a Capitalei Naționale a Culturii la Cahul

Pentru a avea o garanție a dezvoltării progresive în toate domeniile vieții culturale este necesară asigurarea unui proces sistemic de implementare bazat pe intervenții sistemice și de calitate, care să asigure un impact sporit, dar și aplicarea unor mecanisme clare de asigurare a durabilității intervențiilor. Aceasta se poate atinge pe diverse căi, inclusiv prin corelarea și introducerea priorităților culturale în alte documente strategice de dezvoltare și prin identificarea și aplicarea unor mecanisme financiare și instituționale eficiente.

### 6.1. Includerea culturii ca și componentă cheie în strategiile de dezvoltare locale și regionale devenind un model și inspirație a nivel național

Proiecte /Acțiuni:

- Corelarea a cel puțin trei strategii locale cu strategia culturală Cahul, și anume: strategia socio-economică, strategia de revitalizare urbană și planul de dezvoltare economică;
- Inițierea de programe și proiecte culturale pe termen lung.

### 6.2. Crearea mecanismelor instituționale și financiare de asigurare a durabilității inves-

### tițiilor și procesului de realizare al strategiei culturale

Proiecte /Acțiuni:

- Implementarea strategiei de către secția culturală din cadrul primăriei Cahul
- Bugetarea anuală a resurselor necesare pentru desfășurarea unor activități din strategia culturală Cahul
- Valorificarea în domeniul culturii a resurselor generate din activitatea Laboratorului de creație și a altor activități ale antreprenorilor și tinerilor implicați în antreprenariat cultural
- Inițierea a cel puțin 3 grupuri de lucru tematice și atragerea în implementarea strategiei (grup lucru domeniu digitalizare, cooperare internațională, atragere sector privat)
- Crearea unui Comitet cultural Cahul constituit din diferite categorii de actori comunitari ca structură de monitorizare și evaluare a dezvoltării sectorului cultural-creativ
- Organizarea unor cercetări în rândul populației regiunii privind disponibilitatea de plată a serviciilor culturale și ajustarea mecanismului de desfășurare a acestor activități



### 6.3. Cooperarea Municipiului Cahul cu instituțiile naționale din domeniul culturii și promovarea ideii de instituire a Capitalei Naționale a Culturii la Cahul

#### Proiecte /Acțiuni:

- Elaborarea în colaborare cu reprezentanții Ministerului Culturii din Republica Moldova a unui Regulament cu privire la inițierea proiectului „Capitala culturală a Republicii Moldova”
- Prezentarea Regulamentului spre aprobare către Ministerul Culturii

- Prezentarea la nivel național a mecanismului de implementare a „Capitalei cultural-creative a Republicii Moldova” și experienței acumulate.

NOTĂ: Strategia culturală Cahul include Planul de acțiuni pentru perioada 2022-2030. Paralel strategia prevede Planul de acțiuni și Bugetul pentru perioada 2022-2024, cât și Matricea Logică a strategiei. Documentele de planificare pentru perioada 2022-2024 sunt incluse în anexe la strategie.

## 7. Plan de acțiuni, perioada 2022-2030

Nº d/o	Denumire proiect/acțiune	Perioada de implementare	Cost (lei) din ei:		Responsabili	Parteneri	Rezultate/indicatori monitorizare
			Buget local	Surse atrase			
1	Obiectiv strategic: MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII CULTURALE PENTRU DIVERSIFICAREA SERVICIILOR ȘI CREȘTEREA CALITĂȚII ACTULUI CREATIV						
1.1	Obiectiv specific: Renovarea și dezvoltarea spațiilor publice destinate activităților culturale.						
1.1.1	Renovarea spațiului pentru Sala cu orgă Cahul, dotarea și echiparea acesteia în corespundere cu standardele din domeniu	2024-2025	1 mln lei (50000 euro)	1 mln lei (50000 euro)	APL I Cahul	Ministerul Culturii	Sala cu orgă renovată, dotată și deschisă publicului
1.1.2	Elaborarea studiului de fezabilitate și a documentelor tehnice pentru construcția Filarmonicii Municipale Cahul	2022	-	1 mln lei (50000 euro)	APL I Cahul	Eu4Culture	Studiu de fezabilitate și documente tehnice elaborate
1.1.3	Construcția clădirii Filarmonicii Municipale Cahul	2024-2027	40 mln lei (2 mln euro)	60 mln lei (3 mln euro)	APL I Cahul	Donatori externi	Clădire construită
1.1.4	Dotarea Palatului de Cultură cu echipamente moderne pentru realizarea activităților culturale la palat și în diverse sectoare ale orașului	2022-2023	-	2 mln lei 100.000 euro	APL I Cahul, administrația Palatului	EU4Culture	Palatul de cultură dotat
1.1.5	Dezvoltarea zonei de odihnă și agrement la „Lacul Frumoasa” (elaborarea studiului de fezabilitate, documentației tehnice și realizarea lucrărilor)	2023-2030	Va fi estimat	Va fi estimat	APL I Cahul	Donatori externi	Documentație elaborată și lucrări realizate
1.1.6	Finalizarea lucrărilor de construcție a edificiului Teatrului Republican Muzical-Dramatic „B. P. Hasdeu”	2022-2023	-	6 mln lei 300.000 euro, buget național	APL I Cahul, administrația teatrului	Guvernul Republicii Moldova,	Edificiul teatrului construit și deschis publicului
1.1.7	Estetizarea și iluminarea clădirilor cultural-istorice din oraș prin aplicarea imaginilor tematice	2024, anual	20000 lei anual (10000 euro)	30000 lei anual (15000 euro)	APL I Cahul, ONG-uri, organizații independente	PNUD/MIDL	Clădiri estetizate anual
1.1.8	Cartografierea tunelurilor subterane din Cahul, identificarea unor sectoare ce pot fi restaurate și elaborarea documentației tehnice	2022-2023	200.000 lei (10000 euro)	100.000 lei (5000 euro)	APL I Cahul	Donatori externi	Cartografierea realizată
1.1.9	Realizarea lucrărilor de restaurare și conservare a unor sectoare din tunelurile subterane pentru a fi incluse în circuitul turistic național și internațional	2024-2028	1 mln lei (50000 euro)	5 mln lei (250000 euro)	APL Cahul	Donatori externi	Tuneluri subterane deschise publicului larg
1.2	Obiectiv specific: Militarea constantă pentru protecția, promovarea și restaurarea patrimoniului cultural ca factor fundamental al afirmării identității culturale						
1.2.1	Lansarea unei campanii de informare și sensibilizare cu privire la necesitatea protecției patrimoniului cultural material și imaterial al regiunii	2023	-	200.000 lei (10000 euro) – proiecte de Bugetare participativă	ONG-uri, APL I Cahul	ONG MOLDOX	Populație informată în proporție de cel puțin 30%
1.2.2	Identificarea unui obiectiv de patrimoniu cultural istoric local care necesită a fi renovat cu participarea și cofinanțarea locuitorilor	2023	-	-	APL I Cahul	ONG Cahulenii reUniți	Obiectiv istoric identificat
1.2.3	Organizarea unei campanii de crowdfunding pentru restabilirea clădirii istorice din oraș	2023	200.000 lei (10000 euro)	200.000 lei (10000 euro)	ONG „Cahulenii reUniți”	APL I Cahul, alte ONG-uri	Colectați cel puțin 200.000 lei (10000E) pentru renovarea unui obiectiv istoric
1.2.4	Lansarea de către Asociația Băștinașilor „Cahulenii reUniți” a campaniei de colectare a resurselor financiare de 2%	2023	-	100000 lei (5000 euro)	ONG Cahulenii reUniți	APL I Cahul, alte ONG-uri	Cel puțin 20000 lei (1000E) colectați
1.2.5	Aprobarea cotei de 30 % din resursele pentru bugetarea participativă prin introducerea în regulament	2023	-	-	APL I Cahul	ONG, Grupuri de inițiativă locală, cetățenii din cartiere	Cel puțin 5 proiecte culturale implementate
1.2.6	Cooperarea cu ONG Perspectiva pentru finanțarea proiectelor culturale din resursele „Fondului pentru tineri” Cahul (cel puțin 3 proiecte anual)	anual	-	30000 lei (1500 euro)	ONG Perspectiva	APL I Cahul, donatori externi	Cel puțin 3 proiecte anual finanțate pe domeniul cultură

N <sup>o</sup> d/o	Denumire proiect/acțiune	Perioada de implementare	Cost (lei) din ei:		Responsabili	Parteneri	Rezultate/indicatori monitorizare
			Buget local	Surse atrase			
1.3	Obiectiv specific: Încurajarea creativității și inovației artistice pentru asigurarea unui climat favorabil dezvoltării culturale și economico-sociale a comunității.						
1.3.1	Crearea unui Laborator/studiu de creație pentru colectivele culturale din regiune pentru înregistrări audio, video și prestarea serviciilor contra cost	2024	-	2 mln lei (100.000 euro)	APL I Cahul, reprezentanți sector privat	Donatori externi, Parteneriat Public Privat	Laborator creat
1.3.2	Cooperarea cu structurile naționale „Artcor” și „Mediacor” Moldova pentru asigurarea transferului de practici creativ-inovative	sistematic	-	-	Managerii instituțiilor culturale, AO MOLDOX	APL Cahul	Transfer de practici realizat
1.3.3	Dotarea Palatului de cultură „N. Botgros” cu echipamente de transmisiune live a evenimentelor culturale (festivaluri, concerte, spectacole)	2023-2024	-	400000 lei (20000 euro)	APL I Cahul, Palatul de cultură „N. Botgros”	EU4Culture, Donatori externi	Palatul este dotat cu echipamente de transmisie live
1.3.4	Motivarea creativității tinerilor pentru lansarea proiectelor culturale creative (proiecte de street art, de amenajare urbană, de educație culturală)	2024-2026	-	200.000 lei anual – din Bugetare participativă, Fondul pentru tineri Cahul, 2% din impozitul persoanelor fizice, resurse fundraising)	APL I Cahul, Palatul de cultură „N. Botgros”	Donatori internaționali	Proiecte implementate anual
1.3.5	Publicarea revistei „Cahulul literar și artistic”	trimestrial	120 000 lei anual; 6000 euro anual/ 1500 euro per ediție	-	APL I Cahul	Instituțiile culturale locale și naționale	Revistă publicată și distribuită
1.3.6	Deschiderea unei secții de instruire muzicală în cadrul instituțiilor de învățământ din Cahul	2023-2024	-	-	APL I Cahul, administrația instituției	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	Secție de instruire muzicală deschisă
1.3.7	Crearea unui skatepark pentru comunitățile de tineri din oraș	2026-2028		1 mln lei	Sectorul privat	ONG-uri, organizații de tineret	Skatepark creat
1.3.8	Organizarea lunară a evenimentelor de lansare de carte	lunar	24000 lei (1200 euro)	-	Bibliotecile din Cahul, APL I și APL II Cahul	BookClub Cahul	Cărți noi promovate, gustul pentru lectură a publicului sport
1.3.9	Desfășurarea Târgului de carte la Cahul	Din 2023	100000 lei (5000 euro)	100000 lei (5000 euro)	APL I Cahul	Edituri naționale și internaționale	Târg de carte organizat
1.4	Obiectiv specific: Eficientizarea managementului serviciilor culturale						
1.4.1	Crearea unei secții în cadrul primăriei mun. Cahul responsabile de planificarea, realizarea și gestionarea activităților culturale din oraș (2-3 persoane) și funcționarea	2023	(800.000 lei) 40000 euro	400000 lei (20000 euro)	APL I Cahul	Instituțiile culturale	Departament cultural deschis
1.4.2	Planificarea în bugetul Primăriei Municipiului Cahul a resurselor financiare necesare pentru activitatea secției responsabile de activitățile culturale al Municipiului Cahul;	Din 2023 anual			APL I Cahul	Consiliul Raional Cahul	Finanțare asigurată pentru departamentul cultural
1.4.3	Elaborarea unui Program cu indicarea sarcinilor clare a instituțiilor din subordinea primăriei și partenerilor	2022-2023	-	-	Palatul de cultură „N. Botgros”, instituțiile culturale	APL I Cahul	Regulament elaborat și funcțional
1.4.4	Atelier de instruire de 5 zile pentru formarea capacităților membrilor secției culturale și instituțiilor culturale și managerilor instituțiilor culturale în scrierea de proiecte și atragerea de fonduri	2022-2023	50000 lei (2500 euro)	-	Reprezentanții departamentului cultural și managerii instituțiilor culturale	APL I Cahul	Secția de cultură capacitate, instituții culturale cu capacități dezvoltate
1.4.5	Elaborarea unui portofoliu de proiecte necesare pentru dezvoltarea culturii	2022-2023		25000 lei (1250 euro)	APL I Cahul, reprezentanții departamentului cultural și managerii instituțiilor culturale	Consiliul Raional Cahul, ONG-uri culturale, companii private	Portofoliu de proiecte culturale elaborat

N <sup>o</sup> d/o	Denumire proiect/acțiune	Perioada de implementare	Cost (lei) din ei:		Responsabili	Parteneri	Rezultate/indicatori monitorizare
			Buget local	Surse atrase			
1.4.6	Inițierea unor programe de formare și mobilitate pentru schimburi de bune practici destinate actorilor culturali publici și privați.	sistematic	-	-	APL I Cahul, reprezentanții departamentului cultural și managerii instituțiilor culturale	Consiliul Raional Cahul, ONG-uri culturale, companii private	Programe de mobilitate lansate
1.4.7	Formarea capacităților profesionale a managerilor culturali și a personalului administrativ în domeniul managementului diversității	sistematic	-	-	APL I Cahul, reprezentanții departamentului cultural și managerii instituțiilor culturale	Consiliul Raional Cahul, ONG-uri culturale, companii private	Programe de instruire organizate
1.4.8	Corelarea agendei culturale municipale cu cea a regiunii Cahul	sistematic	-	-	APL I Cahul	Consiliul Raional Cahul	Agendă culturală corelată între oraș și regiune
<b>2. Obiectiv strategic: ÎNCURAJAREA DEZVOLTĂRII ANTREPRENORIATULUI CULTURAL CREATIV</b>							
<b>2.1 Obiectiv specific: Încurajarea atragerii investițiilor private în cultură</b>							
2.1.1	Organizarea unui Hackathon pentru identificarea soluțiilor și domeniilor de dezvoltare a industriilor creative la Cahul	2023	-	200.000 lei (10000 euro)	APL I Cahul, Camera de Comerț și Industrie Cahul, Centrul de Business Cahul, Incubatorul de Afaceri Cahul	Proiectul Start Up City Cahul, Programul EU-4Moldova: regiuni-cheie	Hackathon organizat, soluții colectate
2.1.2	Elaborarea unui Plan de acțiuni pentru dezvoltarea industriilor creative în regiunea Cahul	2023-2024	-	150000 lei (7500 euro)	APL I Cahul, Camera de Comerț și Industrie Cahul, Centrul de Business Cahul	EU4Culture, Consiliul Raional Cahul	Plan de acțiuni elaborat
2.1.3	Desfășurarea cursurilor de formare în domeniului antreprenoriatului creativ pentru antreprenorii implicați pe dimensiunea culturală	sistematic	-	-	Incubatorul de Afaceri Cahul, Centrul de Business Cahul, Camera de Comerț și Industrie Cahul	APL I Cahul, proiectul „Start up city Cahul”	Cursuri desfășurate
2.1.4	Crearea unui profil/oferte investiționale și distribuirea în rândul agenților economici și a diasporei cahulene pentru identificarea investitorilor	2023-2024	50.000 lei	50.000 lei	APL I Cahul, Camera de Comerț și Industrie Cahul, Centrul de Business Cahul	Consiliul Raional Cahul	Ofertă investițională creată și diseminată
2.1.5	Aplicarea eficientă a sistemului de facilități pentru tinerii antreprenori și încurajarea investițiilor în cultură (în baza Regulamentului primăriei Cahul)	Din 2023	-	-	APL I Cahul, Camera de Comerț și Industrie Cahul	Consiliul Raional Cahul	Sistem de facilități creat și aplicat
2.1.6	Stimularea agenților economici în cadrul „Galei Laureatilor” pentru cele mai valoroase sponsorizări și investiții în dezvoltarea sectorului cultural	anual	5.0000 lei	-	APL I Cahul, Camera de Comerț și Industrie Cahul, Centrul de Business Cahul	Consiliul Raional Cahul, diaspora cahuleană	Cel puțin 2 agenți economici menționați și stimulați pentru investiții/sponsorizări în sectorul cultural
2.1.7	Organizarea Festivalului Berii artisanale la Cahul	Din anul 2024	-	200000 lei	Fabricile de bere din Cahul	APL I Cahul, APL II Cahul	Promovată berea artizanală, crescut numărul de vizitatori în Cahul
<b>2.2 Obiectiv specific: Crearea premizelor pentru transformarea Palatului de Cultură „Nicolae Botgros” din Municipiul Cahul în Hub Cultural-creativ</b>							
2.2.2	Reparații capitale a subsolului instituției, delimitarea spațiilor și crearea zonelor creative de lucru și producție pentru antreprenori	2025-2028	2 mln lei	3 mln lei	APL I Cahul	Consiliul Raional Cahul, donatori externi	Create zone pentru activități creative

N <sup>o</sup> d/o	Denumire proiect/acțiune	Perioada de implementare	Cost (lei) din ei:		Responsabili	Parteneri	Rezultate/indicatori monitorizare
			Buget local	Surse atrase			
2.2.3	Cooperarea cu proiectul Start up city Cahul, pentru amplasarea unor antreprenori din sectorul creativității în spațiile de coworking deschise în cadrul EU4INNOVATION CENTRE CAHUL	Din 2023 odată cu deschiderea centrului	-	-	Centrul de Business Cahul, ONG-uri locale, APL I Cahul	Proiectul Start up city Cahul	Cel puțin 3 afaceri din sectorul cultural-creativ obțin spații de coworking în cadrul centrului
2.3 Obiectiv specific: Implicarea mediului academic și creșterea rolului organizațiilor societății civile în dezvoltarea serviciilor culturale creative							
2.3.1	Organizarea de către mediul academic și educațional a programelor de creștere a competențelor profesionale în cultură (seminarii, programe de formare de manageri culturali, workshopuri)	Program anual	-	-	Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul, Facultatea transfrontalieră a Universității „Dunărea de Jos” din Galați	APL I Cahul, Biblioteca raională Cahul	Programe de creștere elaborate, cel puțin 10 persoane instruite anual
2.3.2	Organizarea anuală a unei conferințe cu specialiștii din mediul academic și cei din domeniul cultural	2023-2030	-	-	Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul	APL I Cahul, Biblioteca raională Cahul, Consiliul Raional Cahul	Programe de creștere elaborate, cel puțin 10 persoane instruite anual
2.3.3	Implicarea tinerilor din mediul academic în organizarea campaniilor de sensibilizare și informare privind rolul culturii în educația societății	2024-2028 (anual)	-	-	Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul, ONG de tineret, grupuri de inițiativă a tinerilor	APL I Cahul, Biblioteca raională Cahul, Consiliul Raional Cahul	Campanii /flash-moburi organizate anual
2.3.4	Suport financiar, acordat prin apeluri deschise ONG-urilor prin programe, care antrenează copiii și tinerii în activități cultural-creative	anual	-	-	ONG Perspectiva, ONG-uri de tineret, alte ONG din sectorul social	Donatori internaționali	Cel puțin 2 proiecte implementate anual în domeniul culturii
2.3.5	Suținerea și consolidarea mișcării de scoutism din regiunea Cahul prin organizarea de drumeții, activități de aventură în natură, educație fizică și sport	anual	50.000 lei	50.000 lei	ONG Egreta, ONG de scouti,	Asociația Națională a Scoutilor din Moldova, APL Cahul, Consiliul Raional Cahul	Campamente a scoutilor organizate anual
2.3.6	Promovarea sportului artistic	sistematic	-	-	Palatul de cultură „N. Botgros”, colectivele de dans sportiv	APL I Cahul	Sportul artistic promovat
3. Obiectiv strategic: ASIGURAREA PARTICIPĂRII ȘI A ACCESULUI TUTUROR CETĂȚENILOR ORAȘULUI LA ACTUL CULTURAL							
3.1 Obiectiv specific: Sprijinirea educației culturale și a consumului cultural colectiv prin promovarea unei vieți culturale incluzive, active în cartiere și în comunități dezavantajate							
3.1.1	Reactivarea cartierelor prin renovarea și amenajarea a 2 spații pentru evenimente culturale în cartierele Lapaevca și Spirin (lucrări de renovare amenajare, instalare scene)	2023-2024	100.000 lei (5000 euro) – Proiecte de Bugetare Participativă	100.000 lei (5000 euro) – EU4Culture	APL I Cahul, Asociații de proprietari	EU4Culture, ONG din domeniul social	2 cartiere modernizate și reactivate pentru viață culturală
3.1.2	Crearea grupurilor de inițiativă în cartiere și atragerea cetățenilor în pregătirea și desfășurarea spectacolelor culturale	2023-2024	-	-	ONG-uri, Asociații de proprietari	APL I Cahul	Cel puțin 2 grupuri de inițiativă create în 2 cartiere mai mari
3.1.3	Procurarea echipamentelor de mobilier urban pentru desfășurarea activităților culturale la aer liber (scaune pliante, puf cosy, suporturi)	2024-2025	100.000 lei anual – din Bugetare participativă, Fondul pentru tineri Cahul, 2% din impozitul persoanelor fizice, resurse fundraising)	-	ONG-uri, grupuri de inițiativă, cetățeni, instituții culturale, Asociații de proprietari	APL I Cahul	Mobilier urban procurat
3.1.4	Organizarea periodică a evenimentelor culturale în toate cartierele orașului (zile de lectură, concerte ale elevilor Centrului de Creație a copiilor „Luceafărul” și Școlii de muzică „Maria Cebotari”, piese de teatru ș.a.)	sistematic	-	-	Palatul de Cultură „N. Botgros, colectivele artistice	Filarmonica Municipală Cahul, Centrul de Creație „Luceafărul, Școla de muzică „M. Cebotari”, Școla de arte plastice, Book Club-ul ș.a.	Cel puțin 2 evenimente culturale organizate anual în fiecare din cele 2 cartiere

N <sup>o</sup> d/o	Denumire proiect/acțiune	Perioada de implementare	Cost (lei) din ei:		Responsabili	Parteneri	Rezultate/indicatori monitorizare
			Buget local	Surse atrase			
3.1.5	Atragerea Coaliției ONG independente din Moldova și lansarea Proiectului „Mozzart în mahala”	2024	-	-	Palatul de Cultură „N. Botgros”, Asociația Națională a ONG independente	Școala de muzică	Evenimente muzicale organizate în cel puțin 2 cartiere ale orașului
3.1.6	Organizarea anuală a taberelor de vară în natură pentru copii și tineri	Anual din 2023	10000 lei anual (5000 euro)	10000 lei anual (5000 euro)	APL I Cahul, ONG-uri, Filarmonica Municipală Cahul	Donatori internaționali, biserici din teritoriu	Tabere de vară anuale organizate
3.1.7	Organizarea în aer liber a Serelor de muzică jazz	Din anul 2024	100000 lei anual	100000 lei anual	APL I Cahul, ONG-uri, Filarmonica Municipală Cahul	Donatori internaționali, biserici din teritoriu	Seri de muzică jazz organizate la aer liber
3.2	Obiectiv specific: Facilitarea participării la cultură a tuturor categoriilor sociale, contribuind astfel la creșterea calității vieții cetățenilor, a coeziunii sociale și a respectului pentru diversitate						
3.2.1	Stimularea comunicării dintre creatori și publicul consumator prin crearea unui serviciu de informare a publicului (în cadrul secției culturale create)	2023	-	-	APL I Cahul	Palatul de Cultură „N. Botgros”, Consiliul Raional Cahul	Serviciu de informare creat
3.2.2	Stimularea implicării populației în proiecte culturale prin mecanismul de Bugetare Participativă/30% din bugetul planificat anual pentru Bugetarea participativă va fi alocat pentru proiecte culturale inițiate de cetățeni)	Anual din 2023	500.000 lei	-	APL I Cahul	ONG-uri, grupuri de cetățeni, cetățeni simpli din oraș	Cel puțin 5 proiecte cu buget de 100.000 lei implementate anual pentru dezvoltarea culturii
3.2.3	Amenajarea unei săli de proiecție a filmelor (în incinta edificiului nou al teatrului) pentru prezentarea proiecțiilor de filme cultural-educative pentru diferite categorii de populație	2023-2024	-	-	Administrația teatrului	APL I Cahul	Sală de proiecție deschisă
3.2.4	Asigurarea accesului la informație despre cultură prin diverși actori locali (educație, transport, turism...)	sistematic	-	-	APL I Cahul, instituții de cultură	Universități, colegii, școli profesionale, licee	Cel puțin 10 parteneri atrași în diseminarea ofertei culturale
3.2.5	Îmbunătățirea sistemului de afișaj stradal și sporirea atractivității lui	sistematic	150.000 lei (7500 euro)	-	APL I Cahul	ONG-uri sociale	Sistem de informare publică îmbunătățit
3.2.6	Construcția rampelor de acces, adaptarea condițiilor și sporirea accesibilității în instituțiile culturale	2023-2024	100.000 lei (5000 euro)	100.000 lei (5000 euro)	APL I Cahul, ONG-uri din domeniul social	Instituțiile culturale	Toate instituțiile culturale asigură acces pentru persoanele cu nevoi speciale
3.3	Obiectiv specific: Stimularea extinderii cooperării intra- si intersectoriale întru sporirea participării publicului						
3.3.1	Constituirea unei rețele regionale a instituțiilor de profil (a școlilor muzicale) din regiunea de sud, cu implicarea instituțiilor de pe teritoriul Unității Teritorial-Administrative Găgăuzia (UTAG)	2024	-	-	Departamentul cultură din primăria Cahul, Școala de muzică „M. Cebotari”	Managementul școlilor muzicale din regiune	Rețeaua școlilor muzicale constituită
3.3.2	Constituirea unei rețele regionale a instituțiilor de profil (a școlilor de pictură) din regiunea de sud, cu implicarea instituțiilor de pe teritoriul Unității Teritorial-Administrative Găgăuzia (UTAG)	2025-2026	-	-	Departamentul cultură din Primăria Cahul, Școala de Arte Plastice Cahul	Managementul școlilor de arte plastice din regiune	Rețeaua școlilor de arte plastice constituită
3.3.3	Crearea asociației regionale a managerilor instituțiilor de cultură din regiunea de sud	2027	-	-	Departamentul cultură din Primăria Cahul	Managerii instituțiilor culturale din regiune	Asociație regională constituită
3.3.4	Conectarea activităților culturale din oraș cu cele din Grupul de Acțiune Locală „GAL Lunca Prutului de Jos” prin corelarea priorităților culturale	sistematic	-	-	APL I Cahul, Management ONG GAL Lunca Prutului de Jos	Consiliul Raional Cahul	Activități culturale corelate

N <sup>o</sup> d/o	Denumire proiect/acțiune	Perioada de implementare	Cost (lei) din ei:		Responsabili	Parteneri	Rezultate/indicatori monitorizare
			Buget local	Surse atrase			
3.3.5	Crearea Clusterului Cultural Cahul și promovarea principiilor clusterizării culturale	2023-2024	-	150.000 lei (7500 euro)	APL I Cahul, managementul instituțiilor culturale	Consiliul Raional Cahul, donatori externi	Cluster cultural creat
3.3.6	Conectarea Clusterului cultural Cahul cu clusterelor regionale, naționale și internaționale existente (Clusterul turistic „VIA Cahul”, Clusterul inovativ „INNOSTARS” (România ș.a.)	Din 2024	-	-	Entitatea de management a clusterului	Managementul clusterelor internaționale, rețeaua CLUSTERO din România	Cluster conectat la clusterelor naționale și transfrontaliere existente
4. Obiectiv strategic: DEZVOLTAREA RELAȚIILOR CULTURALE INTERNAȚIONALE ȘI A DIMENSIUNII EUROPENE A SECTORULUI CULTURAL							
4.1 Obiectiv specific: Valorificarea potențialului de colaborare culturală cu localitățile înfrățite							
4.1.1	Angajarea la Palatul de Cultură „N. Botgros”/sau introducerea în fișa de post a unei persoane angajate a responsabilităților legate de cooperarea culturală internațională	2022-2023	-	-	APL I Cahul, Palatul de cultură „N. Botgros” Cahul	Consiliul Raional Cahul	Persoană responsabilă de cooperarea internațională identificată
4.1.2	Elaborarea unui plan de cooperare culturală între Cahul și orașele înfrățite	2023-2024	-	-	APL I Cahul, Palatul de cultură „N. Botgros” Cahul	Proiectul MoldArte, EU4Culture	Viziune de cooperare clarificată
4.1.3	Crearea unei baze de date a instituțiilor culturale, festivalurilor și evenimentelor culturale din localitățile înfrățite	2023-2025	-	-	APL I Cahul, APL-urile orașelor înfrățite	Instituțiile culturale, universitățile	Baza de date creată
4.1.5	Cursuri de formare profesională și transfer de experiență în domeniul managementului proiectelor de cooperare culturală internațională	2023-2024	-	300000 lei	APL I Cahul, APL-urile orașelor înfrățite Instituțiile culturale, universitățile	APL din Parteneriatul Estic	Cel puțin 2 cursuri de formare organizate
4.1.6	Organizarea taberelor de vară pentru tineri pe diferite sectoare culturale (pictură, sculptură...)	2025	200.000 lei	200.000 lei (10000 euro)	APL I Cahul, APL-urile orașelor înfrățite Instituțiile culturale, universitățile	APL II Cahul, alte APL din Republica Moldova	Tabără de vară de pictură organizată
4.1.7	Organizarea Forumului Cultural „Cahul4Culture” (bienio)	2024	-	600000 lei (30 000 euro)	APL I Cahul, APL-urile orașelor înfrățite, APL din Parteneriatul Estic	EU4Culture, Instituțiile culturale, universitățile, Start up city Cahul	Forum cultural internațional organizat
4.2 Obiectiv specific: Consolidarea rolului de leader regional și stimularea cooperării în spațiul Euroregiunii „Dunărea de Jos”							
4.2.1	Revitalizarea rolului Euroregiunii „Dunărea de Jos” în promovarea cooperării culturale în spațiul transfrontalier	Din 2022	-	-	Partenerii Euroregiunii din Md, Ua, Ro	Managementul Euroregiunii „Dunărea de Jos”, APL din localitățile aderente	Rolul euroregiunii clarificat și impulsionat
4.2.2	Crearea și lansarea unui traseu cultural în cadrul Euroregiunii „Dunărea de Jos” (fizic și virtual)	2024	40.000 lei (2000 euro)	160.000 lei (8000 euro)	Partenerii Euroregiunii din Md, Ua, Ro	Managementul Euroregiunii „Dunărea de Jos”, instituțiile culturale, Palatul de cultură „N. Botgros”	Traseu cultural creat fizic și virtual
4.2.3	Consolidarea cooperării regionale și atragerea instituțiilor din regiunea Odesa, Uaraina în activități culturale	sistematic	-	-	APL I Cahul, Palatul de cultură „N. Botgros”, instituțiile culturale	Ministerul Culturii, instituții culturale din regiunea Odesa	Cooperare relansată

N <sup>o</sup> d/o	Denumire proiect/acțiune	Perioada de implementare	Cost (lei) din ei:		Responsabili	Parteneri	Rezultate/indicatori monitorizare
			Buget local	Surse atrase			
4.3 Obiectiv specific: Dinamizarea relațiilor culturale internaționale, inclusiv în cadrul Parteneriatului Estic							
4.3.1	Participarea actorilor culturali din Cahul la ateliere de lucru și schimburi de experiență cu participanții din țările partenere (România, Austria și Germania), în cadrul proiectului MoldArte implementat de EUNIC;	2022-2025	-	-	APL I Cahul, Palatul de cultură „N. Botgros”, instituțiile culturale	Ministerul Culturii, partenerii EUNIC, proiectul MoldArte	Instituții culturale implicate în activități internaționale
4.3.2	Organizarea unei tabere internaționale de pictură cu participarea artiștilor plastici din orașele culturale (EU4Culture)	2023	100.000 lei (5000 euro)	400.000 lei (20000 euro)	APL I Cahul, Palatul de Cultură „N. Botgros”, instituțiile culturale	EU4Culture, Asociația MOLDOX, APL din orașele înfrățite	Cel puțin 10 artiști atrași la Cahul, care crează opere de artă
4.3.3	Valorificarea oportunităților programelor Uniunii Europene pentru tineri (EU4Youth, (Erasmus+ ș.a)	sistematic	-	-	APL I Cahul, ONG-uri, Universitatea de Stat ”B. P. Hasdeu” din Cahul, colegiul „Iulia Hasdeu”	Asociații și grupuri de inițiativă a tinerilor, APL din orașele înfrățite	Cel puțin 10 tineri implicați în programe de mobilitate
4.3.4	Identificarea mecanismelor și lansarea cooperării cu orașele partenere din Parteneriatul Estic prin stabilirea comunicării directe	Din 2022	-	-	Unitatea de implementare a strategiei, APL I Cahul	Palatul de cultură „N. Botgros” Cahul, APL din orașele Parteneriatului Estic	Comunicare inițiată
4.3.5	Organizarea de master class-uri pentru dezvoltarea capacităților reprezentanților sectorului cultural	anual	100.000 lei	300.000 lei (buget APL parteneri)	Unitatea de implementare a strategiei, APL I Cahul	Palatul de cultură „N. Botgros” Cahul, APL din orașele înfrățite și din Parteneriatul Estic	Cel puțin 1 eveniment organizat anual
4.3.6	Desfășurarea schimburilor culturale prin participarea colectivelor artistice la evenimente internaționale: festivaluri, concursuri, expoziții pictură	sistematic	buget APL	buget parteneri	APL I Cahul	Instituții culturale	Colective participante la cel puțin 3 festivaluri
4.3.7	Deschiderea unor sedii a organizațiilor naționale și internaționale la Cahul	După 2023	-	-	APL I Cahul, Ministerul Culturii	Organizații de cultură internaționale	Cel puțin o organizație își deschide sediul la Cahul
4.3.8	Participarea la târguri, conferințe și evenimente organizate în cadrul Parteneriatului Estic	anual	-	100.000 lei (5000 euro)	Unitatea de implementare a strategiei, APL I Cahul	EU4Culture, APL din orașele Parteneriatului Estic	Cel puțin 5 reprezentanți ai culturii participanți la evenimente
4.3.9	Organizarea de evenimente online pentru angajații din sectorul cultural pentru schimb de experiență între țări	anual	-	-	APL I Cahul, APL orașe înfrățite	APL din orașele Parteneriatului Estic	Cel puțin 1 eveniment online cu participarea reprezentanților din oraș
5. Obiectiv strategic: CREȘTEREA VIZIBILITĂȚII NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE A PRODUSELOR ȘI SERVICILOR CULTURAL-CREATIVE							
5.1 Obiectiv specific: Crearea și dezvoltarea unui mecanism eficient de promovare a ofertei culturale în rândul populației (offline)							
5.1.1	Elaborarea și diseminarea ofertei culturale anuale	sistematic	-	-	Palatul de Cultură „N. Botgros”, APL Cahul	Secția cultură din cadrul primăriei, instituțiile culturale	Oferta culturală elaborată la timp și diseminată pe larg
5.1.2	Facilitarea comunicării între operatori culturali pentru promovarea ofertei culturale locale	Din 2022 sistematic	-	-	Palatul de Cultură „N. Botgros”, APL Cahul	Secția cultură din cadrul primăriei, instituțiile culturale	Comunicare eficientizată
5.1.3	Crearea unui site/platforme interactive de promovare a potențialului cultural și ofertei culturale cu info în 3 limbi: română, rusă, engleză	2022-2023	100.000 lei (5000 euro)	100.000 lei (5000 euro)	APL I Cahul, Palatul de Cultură „N. Botgros”,	EU4Culture, Unitatea de implementare a strategiei	Platformă multilingvă creată



N <sup>o</sup> d/o	Denumire proiect/acțiune	Perioada de implementare	Cost (lei) din ei:		Responsabili	Parteneri	Rezultate/indicatori monitorizare
			Buget local	Surse atrase			
5.1.4	Instalarea billboard-urilor și a panourilor informative în cartierele orașului (3 unități)	2024-2025	-	600.000 lei (30000 euro)	Agenții economici	APL I Cahul, Palatul de Cultură „N. Botgros”, Consiliul Raional Cahul	Cel puțin 3 billboard-uri instalate
5.1.5	Elaborarea unor broșuri culturale cu info despre evenimentele de pe parcursul anului pentru actorii din domeniu turism	Din 2025	-	100.000 lei anual (5000 anual)	Agenți economici interesați	Departamentul cultură din APL Cahul	Broșură informativă editată anual
5.2 Obiectiv specific: Aplicarea instrumentelor de digitalizare a serviciilor culturale							
5.2.1	Implementarea mecanismului de rezervare și vânzare online a biletelor pentru evenimente culturale de tipul E- tichet	2023-2024	150.000 lei (7500 euro)	150.000 lei (7500 euro)	APL I Cahul	Donatori externi	Platformă de rezervare creată
5.2.2	Digitalizarea serviciilor și a ofertei Muzeului din Cahul și crearea unui ghid video	2024-2026	-	300.000 lei (15000 euro)	APL I Cahul, Administrația muzeului	Ministrul Culturii, Donatori externi	Video ghid turistic creat, servicii și ofertă digitalizată
5.2.3	Crearea și lansarea a 3 tururi virtuale ce prezintă potențialul cultural al municipiului și regiunii Cahul cu plasarea acestora pe site/platforma interactivă	2026-2027	-	200.000 lei (10000 euro)	APL I Cahul	Donatori externi	3 tururi virtuale create și diseminate online
5.2.4	Crearea și promovarea a 5 trasee și circuite digitale interne care conectează și promovează obiectele de patrimoniu cultural din oraș și regiune	2023-2026	-	300.000 lei (15000 euro)	APL I Cahul, Consiliul Raional Cahul, donatori externi	Donatori externi	5 trasee turistice create
5.2.5	Crearea zonei culturale SMART în centrul orașului (unde au loc evenimentele culturale) cu WiFi public, mobilier stradal SMART, senzori pentru calitatea aerului sau mișcare, iluminare SMART și design spațial	2024-2026	-	500000 lei (25.000 euro)	APL I Cahul	Donatori externi	Zonă culturală SMART creată
5.2.6	Instalarea a 10 plăcuțe informative multilingve cu coduri QR la obiectivele de atracție turistică	2023-2024	-	200000 lei (10000 euro)	APL I Cahul, APL II Cahul	EU4Culture	10 plăcuțe cu QR cod instalate
5.2.7	Cartografierea bunurilor patrimoniu public cu valoare istorico-culturală, utilizarea unei platforme SMART și facilitarea conexiunii între infrastructura orașenească și patrimoniul public cu valoare istorico-culturală	2026-2029	100.000 lei	300.000 lei (15000 euro)	APL I Cahul, managementul instituțiilor culturale	Proiectul Start up city Cahul	Patrimoniu public plasat pe platformă smart
5.2.8	Promovarea pe platforme naționale și internaționale a artiștilor și a creației artistice din Cahul	sistematic	-	-	Palatul de cultură „N. Botgros”	Managementul instituțiilor culturale, ONG, grupurile de inițiativă locală	Artiști promovați
5.3 Obiectiv specific: Promovarea destinației cultural turistice - Cahul și a proiectelor/evenimentelor culturale emblematic							
5.3.1	Organizarea ediției speciale a festivalului etnofolcloric „Nufărul Alb” cu participarea colectivelor orașelor partenere din Parteneriatul Estic și altor parteneri externi	2023	400000 lei (20000 euro)	700000 lei (35000 euro)	APL I Cahul, APL a orașelor din Parteneriatul Estic și a orașelor înfrățite	EU4Culture, Ministerul Culturii	Festival organizat cu participarea partenerilor din Parteneriatul Estic
5.3.2	Inițierea unui nou festival pentru copii și familii derulat anual de Ziua internațională a copilului	Din 2025	-	500.000 lei (25000 euro)	APL I Cahul	Consiliul Raional Cahul, managementul instituțiilor culturale, grădinițe de copii și școli	Festival pentru copii inițiat și derulat
5.3.3	Valorificarea prin promovare continuă a traseelor și locurilor turistice („Sanatoriul „Nufărul Alb”, „Drumul vinului”, cramele) prin colaborare cu Clusterul turistic VIA Cahul	sistematic	-	-	Entitatea de management a Clusterului turistic VIA Cahul	APL I Cahul, Consiliul Raional Cahul	Trasee turistice și culturale promovate

N <sup>o</sup> d/o	Denumire proiect/acțiune	Perioada de implementare	Cost (lei) din ei:		Responsabili	Parteneri	Rezultate/indicatori monitorizare
			Buget local	Surse atrase			
6. Obiectiv strategic: CONSOLIDAREA GUVERNANȚEI ȘI ASIGURAREA SUSTENABILITĂȚII SECTORULUI CULTURAL							
6.1 Obiectiv specific: Incluziunea culturii ca și componentă cheie în strategiile de dezvoltare locale și regionale devenind un model și inspirație la nivel național							
6.1.1	Corelarea a cel puțin 3 strategii locale cu strategia culturală Cahul (strategia socio-economică, strategia de revitalizare urbană și planul de dezvoltare economică)	2023-2025	-	50000 lei (2500 euro)	Secția cultură	Donatori externi, EU-4Moldova: regiuni-cheie	Strategii corelate
6.1.2	Inițierea de programe și proiecte culturale pe termen lung	sistematic	-	-	Secția cultură	Donatori externi	Proiecte inițiate și implementate
6.2 Obiectiv specific: Crearea mecanismelor instituționale și financiare de asigurare a durabilității investițiilor și procesului de realizare al strategiei culturale							
6.2.1	Implementarea strategiei de către secția culturală din cadrul primăriei Cahul	2022-2023	-	-	APL I Cahul		Secția de implementare creată
6.2.2	Bugetarea anuală a resurselor necesare pentru desfășurarea unor activități din strategia culturală Cahul	anual	-	-	APL I Cahul	Consiliul Raional Cahul	Reursse bugetate anual
6.2.3	Valorificarea în domeniul culturii a resurselor generate din activitatea Laboratorului de creație și a altor activități ale antreprenorilor și tinerilor implicați în antreprenariat cultural	Din 2024	-	-	APL I Cahul, Palatul de cultură „N. Botgros”	Sectorul privat	Resurse generate pentru activități culturale
6.2.4	Inițierea a cel puțin 3 grupuri de lucru tematice și atragerea în implementarea strategiei (grup lucru domeniu digitalizare, cooperare internațională, atragere sector privat)	sistematic	-	-	APL I Cahul, toate instituțiile culturale	Universitatea de Stat ”B. P. Hasdeu”, instituții educaționale	3 grupuri de lucru tematice create și atrase
6.2.5	Crearea unui Comitet cultural Cahul constituit din diferite categorii de actori comunitari ca structură de monitorizare și evaluare a dezvoltării sectorului cultural-creativ	2022	-	-	APL I Cahul	Instituții culturale	Comitet cultural Cahul creat
6.2.6	Organizarea unor cercetări în rândul populației regiunii privind disponibilitatea de plată a serviciilor culturale și ajustarea mecanismului de desfășurare a acestor activități	2024	-	-	APL I Cahul, Palatul de Cultură „N. Botgros” Cahul	Instituții culturale	Studiu organizat, disponibilitatea de plată a serviciilor culturale identificată
6.3 Obiectiv specific: Cooperarea mun. Cahul cu instituțiile naționale din domeniul culturii și promovarea ideii de instituire a Capitalei Naționale a culturii la Cahul							
6.3.1	Elaborarea în colaborare cu reprezentanții Ministerului Culturii din Republica Moldova a unui Regulament cu privire la inițierea proiectului „Capitala culturală a Republicii Moldova”	2025-2027	-	-	Secția cultură din cadrul primăriei Cahul, Comitetul cultural Cahul	APL Cahul, instituțiile culturale	Elaborat Regulamentul de organizare a concursului anual „Capitala cultural-creativă a Republicii Moldova”
6.3.2	Prezentarea Regulamentului spre aprobare către Ministerul Culturii	2027	-	-	Secția cultură din cadrul primăriei Cahul, Comitetul cultural Cahul	APL Cahul, instituțiile culturale	Regulamentul prezentat spre discuție și aprobare
6.3.3	Prezentarea la nivel național a mecanismului de implementare a „Capitala cultural-creative a Republicii Moldova” și experienței acumulate	2028	-	-	Secția cultură din cadrul primăriei Cahul, Comitetul cultural Cahul	APL Cahul, instituțiile culturale	Mecanism de implementare prezentat la nivel național

### 1. Pilonul de conținut

Reprezintă temele-cheie incluse în Strategia Culturală a Municipiului Cahul și anume, dezvoltarea sectorului cultural, a instituțiilor publice (de stat) culturale, sprijinirea sectorului independent (ONG-uri) ca să depună mai multe proiecte culturale, dezvoltarea sectorului cultural și creativ al Municipiului Cahul.

Strategia își propune să transforme Cultura într-un motor de dezvoltare pe termen lung a Municipiului Cahul. În acest sens, sunt indicate oportunitățile de creare de sinergii intersectoriale pentru dezvoltarea și punerea în valoare a patrimoniului arhitectural construit, a patrimoniului intangibil (festivaluri de tradiție, obiceiuri, Hora), a turismului și vitivinicul (trasee turistice și punerea în valoare a tradițiilor, obiceiurilor), a gastronomiei locale și regionale, a stațiunilor balneo-climaterice.

Toate temele incluse subliniază tendința clară a mun. Cahul de a consolida sectorul cultural și a ajunge un pol de excelență creativ în partea de Est a Europei. Unele acțiuni consolidează lanțurile valorice locale pe orizontală: de exemplu – în domeniul muzical se intenționează deschiderea unei instituții cu profil muzical pentru a pregăti cadre de muzicieni pentru Filarmonica Municipală Cahul, pe alte segmente – cooperarea pe verticală: împreună cu Ministerul Culturii dorim inițierea concursului „Capitala cultural-creativă a Republicii Moldova, mun. Cahul devenind promotor și model la nivel de țară.

Strategia specifică principalele evenimente culturale emblematice ale orașului, care se desfășoară prin sinergia mai multor parteneri locali: autorități publice, instituții culturale, agenți economici, operatori din domeniul turismului, meșteri populari. E vorba de festivalurile: „Nufărul Alb”, „Crescendo”, „MOLDOX” ș.a. care conectează potențialul din diverse sectoare și susțin sectorul economic. În rezultat, toate duc la dezvoltarea durabilă a sectorului cultural-creativ al orașului și regiunii Cahul.

### 2. Pilonul privind rețelele profesionale

Scopul pilonului de rețea este acela de a crea parteneriate durabile în scopul punerii în practică a obiectivelor propuse în strategie. În acest sens, Strategia culturală Cahul cuprinde:

- Dezvoltarea colaborării cu orașele înfrățite
- Parteneriate în proiecte europene și internaționale
- Parteneriate trans-sectoriale (între sectorul cultural și cel academic/ educațional, economic, de turism)
- Parteneriate profesionale în Cultură (crearea de colaborări profesionale între diverse instituții de cultură, crearea de diverse cercuri profesionale, crearea de platforme de diseminare a cunoștințelor profesionale, parteneriate cu orașele participante la EU4Culture, parteneriate cu actuale, foste și viitoare capitale europene ale Culturii)
- Parteneriate profesionale dezvoltate în spațiul Euroregiunii „Dunărea de Jos”
- Parteneriate create prin rețeaua europeană EUNIC în cadrul proiectului „MoldArte” lansat recent la Chișinău. Artiștii locali vor stabili conexiuni cu profesioniști din diferite țări pentru abordarea problemelor sociale cu care se confruntă artiștii independenți și identificarea de soluții viabile.

Prin strategia culturală mun. Cahul își propune să impulsioneze crearea de rețele a instituțiilor de profil din regiunea de sud (rețeaua școlilor de muzică, a școlilor de artă plastică, Asociația managerilor instituțiilor culturale ș.a.). În cadrul rețelei vor fi atrase instituții de pe teritoriul Găgăuziei, fiind promovată multiculturalitatea.

Este planificată și desfășurarea unei tabere internaționale de pictură cu participarea artiștilor plastici din orașele culturale din Parteneriatul Estic.

### 3. Pilonul de dezvoltare a capacității în Cultură

Se referă la proiectele de dezvoltare a competențelor profesionale în cultură (management cultural, producție de cultură, comunicare și marketing în cultură).

Gestionarea evenimentelor culturale și internaționalizarea evenimentelor culturale prin participarea la proiecte (EU4Culture și altele) și rețele profesionale (EUNIC și altele) europene și internaționale.

Categoriile vizate de acest pilon sunt: politicieni locali, Secția Cultură din cadrul Municipiului Cahul, organizații cultural-creative, ONG-uri, manageri culturali și agenții de spectacole.

Mecanismul care va facilita procesul de formare a capacităților este secția cultură, care urmează a fi creată la începutul anului 2023 în cadrul primăriei mun. Cahul. Unul din instrumentele de schimb de experiență formare și internaționalizare este Forumul „Cahul4Culture” planificat în cadrul strategiei. La forum vor participa orașele culturale din Parteneriatul Estic și orașele înfrățite cu mun. Cahul.

### 4. Pilonul de politici

Strategia Culturală a Municipiului Cahul este profund conexată la strategiile de dezvoltare locală, regională, națională și europeană

În elaborarea strategiei Cahul s-a ținut cont de prevederile „Strategiei de dezvoltare a culturii Republicii Moldova: 2013-2020 „Cultura XXI/20”, care este principalul document strategic sectorial la nivel de țară. Local Strategia culturală este conectată cu documentele de politici publice printre care:

- Viziunea, direcțiile strategice de dezvoltare și planul de acțiuni al Municipiului Cahul 2019 - 2025
- Planul de investiții capitale pentru perioada 2020-2024;
- Programul de revitalizare urbană al municipiului Cahul pentru anii 2022-2025
- Planul operațional local de dezvoltare a orașului-pol de creștere al Municipiul

Cahul (2022 – 2027);

- Programul SMART City CAHUL (Oraș inteligent) 2021 – 2025
- Strategia de tineret pentru anii 2022-2027 în lucru.

Necesitatea dezvoltării sectorului cultural-creativ a rezultat din tendința de a schimba viziunea asupra sectorului cultural: din consumator de resurse financiare în sector atractiv pentru afaceri și industrii creative, care generează resurse. Pentru a identifica căile de impulsioneare a sectorului creativ la implementarea strategiei cu comunitatea locală și actorii interesați va fi elaborat un Plan de dezvoltare a sectorului creativ la Cahul, un document de politici extrem de necesar pentru municipalitate.

Experiența acumulată de comunitatea Cahul la elaborarea și implementarea strategiei va fi transmisă și promovată în rândul altor localități din Republica Moldova. Echipa mun. Cahul este gata să se implice în procesul de actualizare a Strategiei de dezvoltare a culturii în Republica Moldova, atunci când acest proces va fi inițiat.

### 5. Pilonul de comunicare și diseminare

Strategia include metode de comunicare și diseminare a evenimentelor și acțiunilor culturale către următoarele grupuri țintă:

- Profesioniști în cultură și educație
- Diverse ONG-uri
- Universități școli
- Secția Cultură al Primăriei Mun. Cahul (care implementează strategia)
- Instituții de cultură
- Sponsori și potențiali sponsori
- Sectorul turistic
- Publicul larg

Această comunicare și diseminare se va face prin:

- Crearea unei platforme interactive de informare și promovare a potențialului și ofertei culturale cu informații în 3 limbi: română, rusă, engleză
- Social-media
- TV, radio
- Campanii de informare locale și naționale

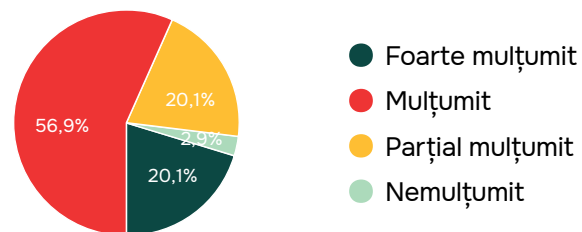
- Instalarea la obiectivele culturale a plăcuțelor informative multilingve cu coduri QR
- Campanii de crowdfunding prin intermediul cărora comunitatea va comunica și se va solidariza în jurul unor cauze sociale legate de restaurarea și conservarea patrimoniul cultural
- Transmisiuni live

# Annexe

# Rezultatele sondajului de opinie organizat în mun. Cahul cu privire la serviciile culturale

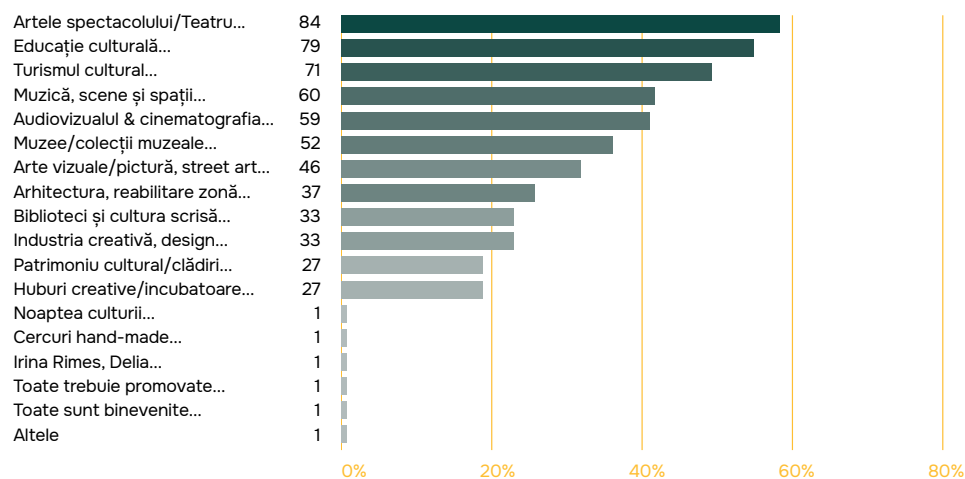
**Q1.** În ce măsură sunteți mulțumit de calitatea activităților și serviciilor culturale din mun. Cahul?

**A1**



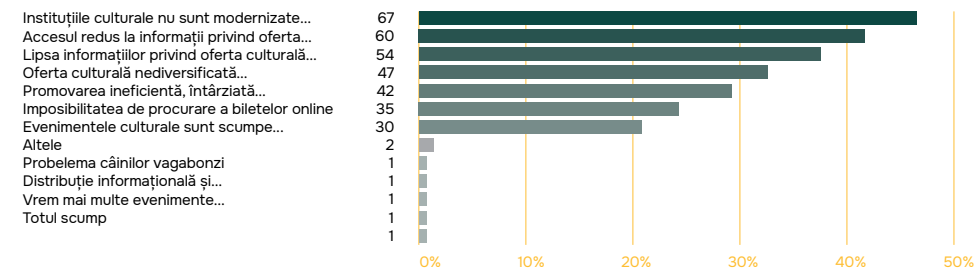
**Q2.** Care sunt activitățile culturale preferate la care ați mers cel mai des în ultimii ani (înainte de pandemie)? (vă rugăm să selectați 4 opțiuni)

**A2**



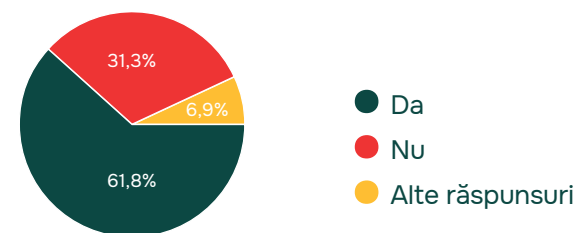
**Q3.** Care, în viziunea Dv., sunt principalele probleme din domeniul culturii în orașul Cahul? (selectați maxim 4 opțiuni)

**A3**



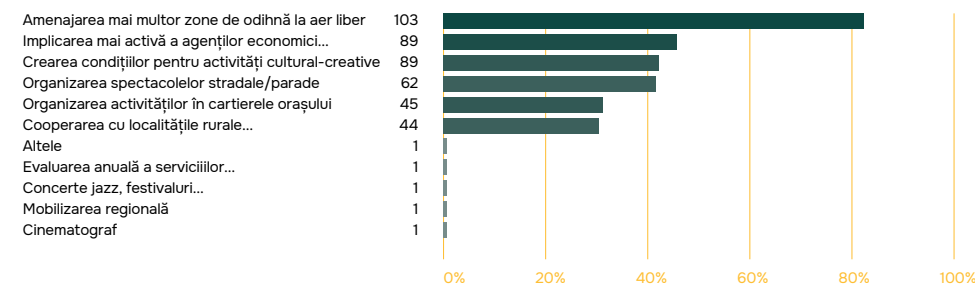
**Q4.** Cum credeți, la Cahul sunt suficiente oportunități de participare în activități culturale?

**A4**



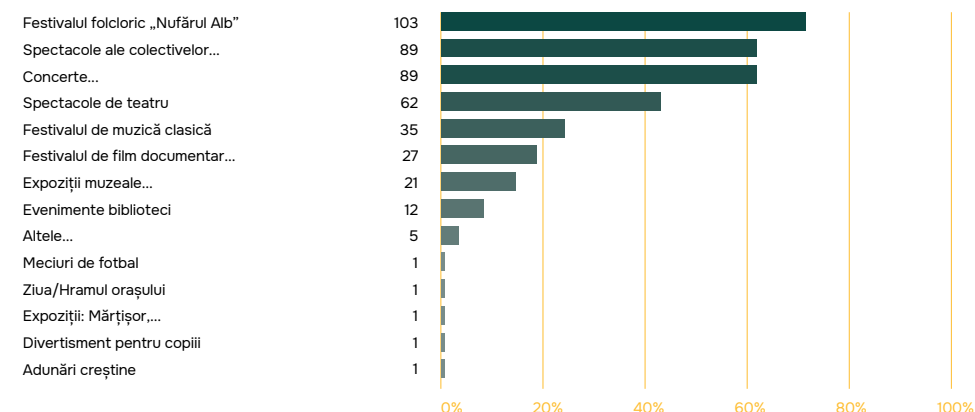
**Q5.** Cum poate fi îmbunătățită viața culturală la Cahul? (selectați maxim 3 opțiuni)

**A5**



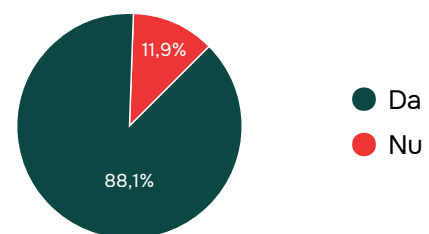
**Q6.** Care, în viziunea Dv., sunt sectoarele/domeniile culturale care trebuie dezvoltate cel mai mult până în anul 2030? (selectați maxim 5 opțiuni)

**A6**



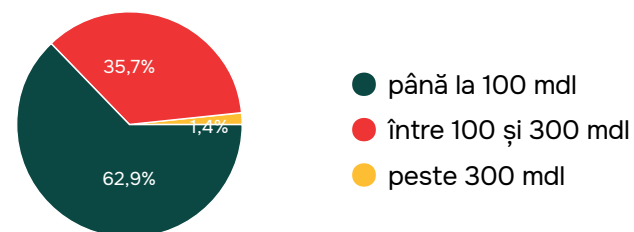
Q7. Ați fi disponibili să achitați pentru serviciile și activitățile culturale la care participați?

A7



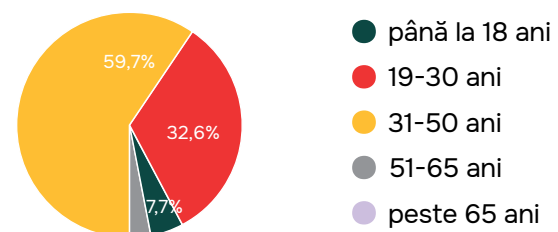
Q8. Dacă Da, ce sume ați fi disponibili să achitați?

A8



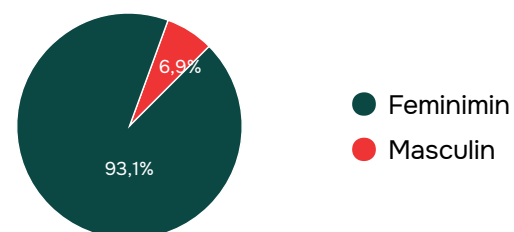
Q9. Informații demografice – vârsta

A9



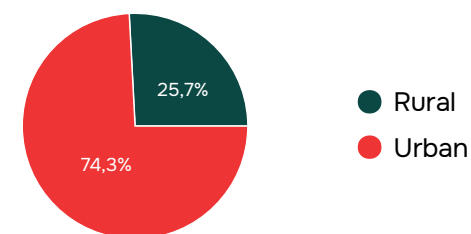
Q10. Informații demografice – genul

A10



Q11. Informații demografice – mediul de trai

A11



Q&A

Întrebare și Răspuns

